

bONUM PUBLICUM

06

„A KORMÁNY KIEMELT FONTOSÁGÚNAK TARTJA AZ NKE MUNKÁJÁT”
Interjú Dr. Molnár Zoltánnal

10

AZ ELSŐ TELJES TANÉVÉT ZÁRTA AZ NKE A LUDOVIKÁN

35

A VÁLASZTÁSI ELJÁRÁSBAN MINDENT SZABAD?
Mérlegen a vélemény szabadság

TANÉVNYITÓ ÜNNEPSÉG

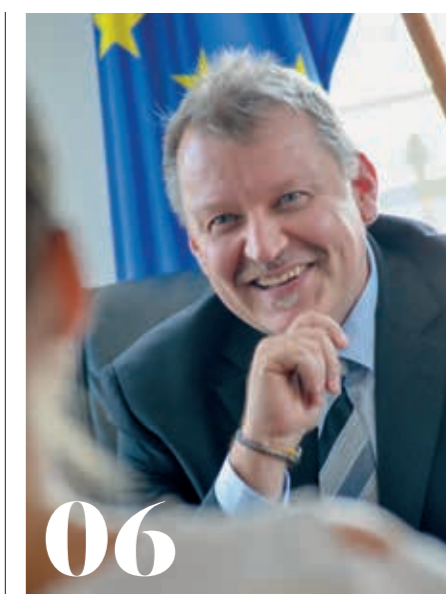
2015. szeptember 7.

Ünnepi beszédet mond Dr. Trócsányi László
igazságügyi miniszter

13

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem mintegy 900 hallgatója vehetett át oklevelet az intézmény négy karának július eleji diplomaosztó ünnepségein. A rendezvényeken megjelenő kormányzati és egyetemi vezetők, valamint a fegyveres testületek parancsnokai egyaránt azt hangoztatták, hogy a most végzettek egy olyan hivatást választottak, amely az állam, a nemzet és a közjó érdekében szolgálja.

06

Dr. Molnár Zoltán:
A kormány számára kiemelt fontosságú az NKE munkája

38

Pálffy Iлона:
Népszavazáspárti az NVI elnöke

28

Academy of Diplomacy –
kicsi ENSZ az NKE-n

20

Idén pont itt volt
a Pont Ott Partí

TARTALOM 2015. JÚLIUS

02	MOZAIK	22	A DEMOKRÁCIAFEJLESZTÉS JÓ GYAKORLATA	38	NÉPSZAVAZÁSPÁRTI AZ NVI ELNÖKE – PÁLFFY ILONÁVAL BESZÉLGETTÜNK
06	„A KORMÁNY KIEMELT FONTOSSÁGÚNAK TARTJA AZ NKE MUNKÁJÁT” – INTERJÚ DR. MOLNÁR ZOLTÁNNAL, AZ IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM KÖZIGAZGATÁSI ÁLLAMTITKÁRÁVAL	25	„A HAZA LOVAGJÁIVÁ KELL LENNETEK!”	41	MINŐSÍTETT REPOZITÓRIUM, HANGSMOBIL, FOLYAMATOS DIGITALIZÁCIÓ
10	AZ ELSŐ TELJES TANÉVÉT ZÁRTA AZ NKE A LUDOVIKÁN	28	ACADEMY OF DIPLOMACY – KICSI ENSZ AZ NKE-N	44	DÍSZEGYENRUHA – TÁBORI EGYENRUHA
13	A JÓ ÁLLAM SZOLGÁLATÁBAN – MEGKAPTÁK OKLEVELÜKET AZ NKE VÉGZŐSEI	25	BOJKOTT HELYETT EGYÜTTMŰKÖDÉS	46	LUDOVIKA, EGY ÉLETRE SZÓLÓ ESKÜ
17	„NYITOTT SZEMMEL A VILÁGRA”, A NEMZETKÖZI ÉS EURÓPAI TANULMÁNYOK KAR ELSŐ FÉL ÉVE	30	A KORMÁNYZÁS ÚJRAGONDOLÁSA – A TRANSZATLANTI POLICY CONSORTIUM KONFERENCIÁJA AZ NKE-N	49	34 ÉVFOLYAM EGY NAPON A MÉNESI ÚTON – CSAK A SZÉPRE EMLÉKEZTEK
20	IDÉN PONT ITT VOLT A PONT OTT PARTI	32	„TUDÁS, TELJESÍTMÉNY, TAPASZTALAT”	52	NÁNDORFEHÉRVÁR 1456, „AMIÉRT A HARANG ZÜG” – HITREGÉK ÉS A VALÓSÁG
		35	A VÁLASZTÁSI ELJÁRÁSBAN MINDENT SZABAD? – MÉRLEGEN A VÉLEMÉNYSZABADSÁG	54	20 ÉVVEL A DÉLSZLÁV HÁBORÚK UTÁN
				56	AJÁNLÓ

A közérthető kormányzásért: nyilvános a Jó Állam Jelentés

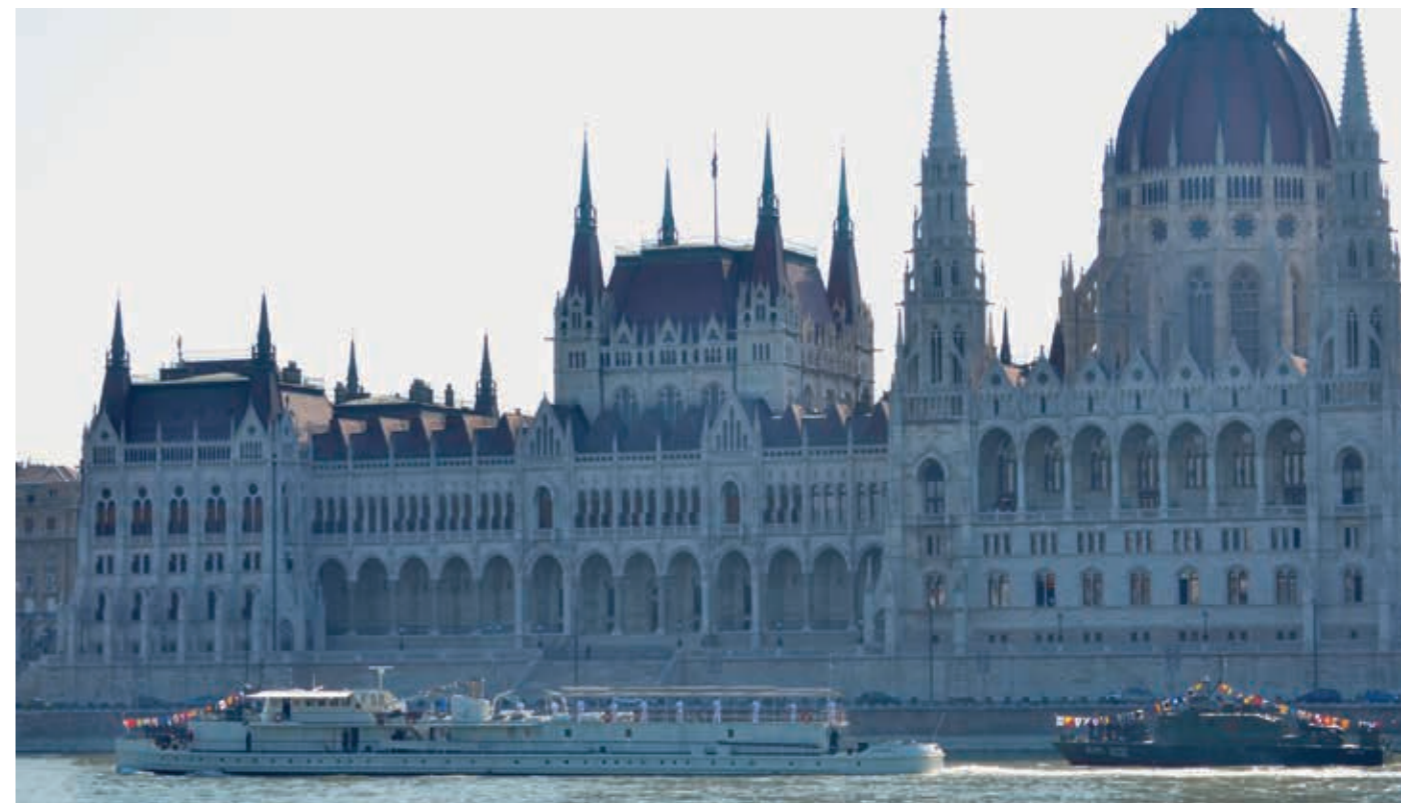
Az NKE a sajtónyilvánosság előtt is bemutatta a Jó Állam Jelentést. Az intézmény Jó Állam Kutatóműhelye által koordinált, mintegy másfél éves tudományos munka eredménye egy olyan dokumentum, amely segítséget adhat a kormányzás hatékonyságának növelésére. Kis Norbert, az intézmény továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettese elmondta: hat hatásterületen, mintegy százötven mutatóval mérték a kormányzás minőségét. Ez alapján elmondható, hogy például a kormányzatba vetett bizalom és biztonság, valamint a közösségi jólét területén pozitív változások észlelhetők, míg a gazdasági versenyképesség vagy a fenntarthatóság fejlesztendő területként jelenik meg a jelentésben. A tervek szerint a következő években megjelenő dokumentumok már ilyen vonatkozásban is árnyalhatják a jelenlegi képet – véli Kaiser Tamás. A jelentést az OECD is értékelte, különösen, hogy Magyarország egyedi modellként pontos statisztikai adatokra épített mérőrendszerrel nemzeti szinten követi nyomon a kormányzati teljesítmény változását, és átfogó jelleggel méri a kormányzati munkát a biztonsági területtől, a versenyképességen és a fenntarthatóságon át a demokráciáig és a hatékonyságig, valamint összképet nyújt a kormányzati képességről az egyes területeken. A jelentés elérhető itt: http://uni-nke.hu/uploads/media_items/jo-allam-jelentes.original.pdf

Ludovika Nagyköveti Fórum Ilan Morral

Immáron második alkalommal rendezte meg az NKE a Ludovika Nagyköveti Fórum című eseményét, amelynek díszvendége ezúttal őexcellenciája Ilan Mor, Izrael Állam Budapestre akkreditált nagykövete volt. Az egyetem hagyományteremtő céllal indította el a programsorozatát, amely a jövőben a diplomácia és az egyetemi világ képviselőinek találkozóhelye és vitafóruma kíván lenni. Prof. Dr. Patyi András rektor köszöntő szavai után Ilan Mor nagykövet tartott vitaindító előadást *Az Európai Unió és Izrael kapcsolata: konstruktív párbeszéd vagy két monológ?* címmel. A misszióvezető előadásában kritikus hangon szólt az Európai Unióról és – egyebek mellett – kitért az izraeli-arab viszonyra is. Az előadás után a nagykövet, valamint Dr. Nagyné Rózsa Erzsébet tanszékvezető (Nemzetközi Kapcsolatok és Diplomácia Tanszék, NKE Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar) és Dr. Grúber Károly korábbi nagykövet részvételével a jelenlévők kerekasztal-beszélgetés keretében vitatták meg az előadáson elmondottakat. Dr. Grúber Károly és Ilan Mor egyetértettek abban, hogy Magyarország és Izrael kétoldalú

kapcsolatai kifejezetten jók, az izraeli nagykövet szerint ugyanakkor az Európai Unió és Izrael elbeszélnek egymás mellett bizonyos kérdésekben. A kerekasztal résztvevői emellett aláhúzták a közös értékek jelentőségét a két-, illetve többoldalú kapcsolatokban.

Szerb hadihajósok a HHK-n

A magyar és a szerb hadsereg közös légvédelmi lőgyakorlatot tartott július elején. A két haderő között még 2011-ben

jött létre az a szakmai együttműködés, amelynek keretében évente változó helyszínen rendeznek gyakorlatot. A szerb hadihajósok idén az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karán (HHK) is látogatást tettek. A két haderő ugyanolyan hadihajókat használ, közel ugyanolyan fegyverzettel. A lővézet célja, hogy a magyar és szerb hadihajós állomány közösen gyakorolja a légvédelmi

géppágyúkkal való tüzelés szabályait, valamint hatásbemutatón keresztül megismerje a légvédelmi géppágyúhoz rendszerezített különböző típusú lőszernek romboló hatását. A szerb hadihajósok az idén az NKE HHK-ra is ellátogattak, ahol Boldizsár Gábor dékán tartott előadást a magyar tisztképzésről, majd Sári Szabolcs megbízott parancsnok beszélt a Ludovika Zászlóalj munkájáról.

Módosult a Nemzeti Közszerződési Egyetemről szóló törvény

A Parlament államtudományi felsőoktatási intézménnyé alakította a Nemzeti Közszerződési Egyetemet. A 117 igen és 66 nem szavazattal elfogadott törvénymódosítás rögzíti, hogy – a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszter által kiadott rendelet szerinti – államtudományi és közigazgatási, rendészeti, katonai, nemzetbiztonsági, valamint nemzetközi és európai

közszolgálati képzések tekintetében ez az intézmény adhat ki oklevelet. A közszolgálati egyetemről szóló jogszabály módosítására azért is szükség volt, mert 2016. július 1-jétől létrejön a tisztjelölti jogviszony. A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek tisztjelöltjeire a honvéd tisztjelöltekhez hasonló szabályok vonatkoznak majd.

Még az idén szabályozhatják az oktatói minősítési rendszert

Még az idei évi jogalkotási tervben szerepel az oktatói minősítési rendszer kialakításának szabályozása, és a felsőoktatási államtitkárság dolgozik az oktatói bérek rendezésének előkészítésén is. Ezt Palkovics László felsőoktatásért felelős államtitkár közölte online fogadóóráján. Újságírói kérdésre elmondta: a tervezett minősítési rendszerben figyelembe kívánják venni az oktatói munka hallgatói véleményezését. Hozzátette: a hallgatói értékelések jelenleg is nyilvánosak a tanszékek és a kollégák számára, a kérdés az, hogy ezen a körön kívül is nyilvános lesz-e: ma az érintett oktató dönthet a publikálásról. Az alacsonyabb vagy magasabb értékű hallgatói minősítés a komplex minősítési eredményt befolyásolja majd, a végeredmény pedig az oktató szakmai elismerésén túl akár többletjuttatásokat és jutalmakat is eredményezhet – jelezte. További kérdésre kitért arra is, hogy az oktatói bérrendezés előkészítése elkezdődött, dolgoznak az előterjesztésen, és egyeztetések zajlanak a kormányon belül.

Az NKE kutatói a Bolyai-ösztöndíjasok között

Az NKE három kutatója is kiérdemelte pályázatával az idei Bolyai János Kutatói Ösztöndíjat. Farkas Tibor (HHK) a hadtudomány, Hautzinger Zoltán (RTK) az állam- és jogtudomány, míg Türke András (NETK) a politikatudomány területén végez kiemelkedő tevékenységet.

A Magyar Tudományos Akadémia 1996-ban hozta létre azt a kiszámítható ösztöndíjrendszert, amely a PhD-fokozat megszerzése utáni kutatói pályaszakaszban támogatja a tudományos pálya iránt valóban elkötelezetteket. A legkiválóbbak bármely tudományterületről pályázhatnak a határozott idejű, egy, két vagy három évre szóló, havi bruttó 124 500 forintos ösztöndíjra.

Költségtérítés kérhető a közérdekű adatok kiadásáért

A közfeladatot ellátó szerv előzetes költségtérítést állapíthat meg a közérdekű adat-igénylés teljesítéséért az információs önrendelkezési jogról

és az információs szabadságról szóló törvény, továbbá egyes más törvények módosításával. A törvény szerint a költségtérítés az adatigénylés teljesítésével kapcsolatban felmerült költség mértékéig állapítható meg, annak pontos összegéről az igénylőt előzetesen tájékoztatni kell. Az adatigénylőnek 30 napja van nyilatkozni arról, hogy az igénylést fenntartja-e.

Ha igen, akkor a költségtérítést az adatkezelő által megállapított, legalább 15 napos határidőben köteles az adatkezelő részére megfizetni. A költségtérítés mértékének meghatározása

során figyelembe vehető az adathozadó és annak kézbesítési költsége az igénylő részére, illetve az adatigénylés teljesítésével összefüggő munkaerő-ráfordítás költsége, ha az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerő-forrás aránytalan mértékű igénybevételével jár.

Kurzus a gyűlölet- bűncselekményekről

Az NKE a CEPOL-lal, az Európai Rendőrákadémiával 2014-ben írta alá az ún. keret-partneri egyezményt, amelynek részeként az egyetemen hirdették meg először képzést, amely pilot jelleggel valósult meg július első napjaiban. A kurzus 26 trénerrel és előadóval, valamint 30 külföldi résztvevővel, az EU-s tagállamok, Izland és Norvégia, valamint az EUROPOL képviselőinek, a Fundamental Right Agency uniós ügynökségnek, az OSCE ODIHR nemzetközi szervezet képviselőjének, Prof. Joachim Kerstennek, a Münsteri Rendőr Egyetem világszerte ismert professzorának a részvételével zajlott. A külföldi szaktekinetélyek mellett nagy számban vettek részt a hazai intézmények, civil szervezetek képviselői is, mint például az Ombudsmani Hivatal, az Országos Kriminológiai Intézet, az ELTE, az ORFK és a BRFK Bűnmegelőzési Osztálya, a Szegedi Ítéltábla, a Tett és Védelem Alapítvány, az MTA Jogtudományi Intézet, a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda, a Gyűlöletbűncselekmények Elleni Munkacsoport, a Magyar Helsinki Bizottság és a Háttér Társaság. A rendezvényt a Ludovikán Dr. habil Boda József, a Rendészettudományi Kar dékánja nyitotta meg.

Nyelvi kibocsátó a HHK-n

Az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának Idegen Nyelvi és Szaknyelvi Központjában befejeződtek a nyelvi kurzusok. Az NKE Hungária körúti campus dísztermében összesen 123-an vehették át a tanfolyam sikeres elvégzését tanúsító oklevelet. A kibocsátó ünnepségen Dr. Boldizsár Gábor ezredes, az NKE HHK dékánja tartott beszédet, aki elmondta, hogy a NATO tagországoknál rendszeresített és egységesített nyelvtanításnak az a jelentősége, hogy ebben megvan a szakmai tartalom, amely ugyanarra a szóra, cselekményre ugyanazt a kifejezést használja és az egyes kifejezések mögött ott van ugyanaz a tartalom. „Nem

pusztán arról van szó, hogy az angol nyelvet megértsük, hanem, hogy ugyanazt értsük alatta, hiszen ez a kulcsa annak, hogy közös műveleteket lehessen végrehajtani” – fogalmazott a HHK dékánja, majd Dr. Kiss Gabriellával, az Idegen Nyelvi és Szaknyelvi Központ vezetőjével együtt átadta az oklevelet. Az angol tanfolyamokon a magyar résztvevők mellett Ukrajnából, Grúziából és Algériából érkezett tisztek is tanultak. A magyar nyelvtanfolyamon egy olasz, egy algériai és egy kínai tiszttanult, akiknek tíz hónap alatt kellett az alapokat elsajátítani ahhoz, hogy a szeptemberben induló vezérkari tanfolyamon helytállhassanak.

Törvény a családi csődvédelemről

A Parlament június végén döntött a családi csődvédelemről, amely első lépcsőben szeptemberben lép hatályba. A törvény adósságrendezési eljárást biztosít azzal a céllal, hogy a fizetési nehézségekkel küzdő magánszemélyek adóssága szabályozott keretek között rendeződjön, fizetőképességük helyreálljon. A magáncsődeljárás elsősorban a hiteladósok, illetve a többféle fizetési késedelmet felhalmozók adósságcsapdából kikerülését tűzi ki célul, mivel őket a végrehajtási és kényszerértékesítési eljárások nehéz helyzetbe sodorják. Magáncsődvédelmet az az adós kezdeményezhet, akinek vagyona és törlesztésre fordítható jövedelme van, de az nem elég az adóssága törlesztésére. A csődvédelem kérelmezésének feltétele egyebek mellett az, hogy az adós összes tartozása 2 millió és 60 millió forint között legyen, a tartozásállománya meghaladja a vagyona értékét, de ne legyen több annak duplájánál, és legyen legalább egy olyan tartozása, amely három hónapja lejárt, mértéke pedig több mint félmillió forint. A törvény lépcsőzetesen lép hatályba: idén szeptembertől azok kérhetnek csődvédelmet, akiknek az otthonuk van veszélyben, a második ütemben, 2016 őszétől pedig minden eladósodott magánszemély, aki megfelel a jogszabályi feltételeknek.

„A kormány kiemelt fontosságúnak tartja az NKE munkáját”

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Egy éve vesz részt a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Fenntartói Testületének a munkájában, júliustól pedig fél éven át ő látja el az ügyvivői feladatokat. Dr. Molnár Zoltán, az Igazságügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára még soha nem adott nagyobb lélegzetű interjút, a Bonum Publicummal azonban kivételt tett. Szakmai életútjáról, feladatairól, az átfogó igazságügyi reformról és a Fenntartói Testületben betöltött szerepéről beszélgettünk.

○ Kezdő jogászként, 28 évvel ezelőtt lett az akkori Igazságügyi Minisztérium Törvényelőkészítő Főosztályának az előadója. Hogyan emlékszik vissza a kezdetekre?
Molnár Zoltán: Alapjogi törvényekkel, közjogi jogalkotással foglalkoztunk, hiszen a rendszerváltozás időszakában a politikai változáshoz szükség volt a törvények megalkotására. Nagy kihívás volt az új típusú, nem szocialista jogrendszert felépíteni. 1989-ben olyan törvények kodifikációjában vehettem részt, mint a gyülekezési és az egyesülési jogról szóló törvény. Kilényi Géza professzor vezetésével az Alkotmány előkészítésével foglalkoztunk, Kulcsár Kálmán minisztersége alatt jelentős törvényszerkesztési feladatokat végeztünk. Büszke vagyok arra, hogy a részese lehettem ennek a munkának, és hogy

kiváló szakemberektől tanulhattam a kodifikációról, a jogalkotásról. Abban az időszakban született meg a jogalkotási törvény is, más életviszonyokkal és igényekkel.
○ Hogyan képzelhetjük el a munkavégzés rendjét abban az időszakban?
M. Z. A munkavégzés manuális volt. Nem volt számítógép, villanyírógépen dolgoztunk a jogszabályok szövegén, a módosításokat, javításokat korrektúrafestékekkel jelöltük. A lényegét tekintve a jogalkotás technikája azonban nem sokat változott. Abban az időben jobban oda tudtunk figyelni arra, hogy a jogszabályok érthetőbbek, egyszerűek legyenek. Kevesebb volt az olyan törvény, amelyek összefüggéseire figyelni kellett. Nem volt jogtár, papír alapon, vastag kötetekben kerestük a jogszabályokat, gyűjteményekben az összefüggéseket.

A minisztériumok közötti kapcsolattartás faxon történt. Több időt szentelhetünk a munkára, hiszen minden lassúbb tempóban történt. Ma már nem tudnék abban a közegben kodifikálni, hiszen felgyorsult az életem. Gyorsabbá vált a gondolkodás, szélesebb körű a tárgyi tudás és jobbak az eszközök. Bizonyos kodifikációs technikákat, amelyeket abban az időben sajátítottam el, a mai napig alkalmazom. Jogszabálysöveget akkor tanultam meg úgy írni, hogy az jogilag szabatos legyen, ugyanakkor a hétköznapi állampolgár is megértse. Ma már elengedhetetlen a jogszabály-szerkesztési irányelvek felülvizsgálata, a magyar nyelv szabályainak is még inkább megfelelő jogalkotás és normavilágosság megvalósítása.
○ Hogyan folytatódott tovább a szakmai életútja? >>

Dr. Molnár Zoltán

Könyv • Tolkien: A Gyűrűk Ura

Film • Picasso kalandjai

Zene • AC/DC

Hobby • olvasás, film, zenehallgatás, utazás

M. Z. 1992-től 1998-ig a Pénzügyminisztérium Jogi és Koordinációs Főosztály vezetője lettem. Ezt követően a Kincstári Vagyoni Igazgatóság vezérigazgatójaként tevékenykedtem. Alapvetően csapatban szeretek működni, de 2004 és 2010 között egyéni ügyvédként dolgoztam. Ezt követően a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. általános vezérigazgató-helyettese lettem, ekkor állami vagyon- és ingatlankezeléssel foglalkoztam, majd a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. vezérigazgató-helyetteseként tevékenykedtem. 2014 júniusától vagyok az Igazságügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára.

○ **Egy átlagember hogyan képzelheti el a törvény-előkészítés folyamatát?**

M. Z. Amikor felmerül egy probléma, egy társadalmi, politikai igény vagy megváltozott életviszony, amelyről világossá válik, hogy jogalkotás útján kell megoldani, megvizsgáljuk, hogy ezt milyen szintű jogszabályban lehet szabályozni: megalkotható-e, lehet-e kormány vagy miniszteri szinten szabályozni, van-e rá felhatalmazás, milyen más kapcsolódó jogterületet, jogszabályt érint. Mivel számos jogszabály van hatályban, precíz és körültekintő módon kell elérni azt, hogy az új szabály összhangban legyen a jogrendszerrel. Természetesen a túlszabályozottság sem cél, ezért is merül föl időről időre a dereguláció, a szabályozottság mértékének a csökkentése. Egyszerűsítés szükséges, hiszen nem biztos, hogy minden élethelyzetre jogi normát kell alkotni. A szabályoknak világosnak és egyszerűnek kell lenniük, kerülnünk kell a párhuzamosságokat. Jómagam sem vagyok a túlszabályozás híve. Jelen pillanatban is zajlik a közigazgatás, illetve az ott alkalmazott szabályozók egyszerűsítése, amely nehéz, ugyanakkor szép feladat, és végsősoron a közigazgatással kapcsolatba kerülő állampolgárok érdekét szolgálja.

○ **A törvényalkotás folyamatában mi az Igazságügyi Minisztérium szerepe?**

M. Z. Kettős, ugyanis vannak jogszabályok, amelyeket kifejezetten mi készítünk elő, és figyelünk arra, hogy megfeleljen az alkotmányosság, az Európai Unió normáinak, a kodifikációs alapelveknek, valamint összhangban kell lenniük az Alaptörvénnyel és a jogszabályokkal. Ezért véleményezünk és közreműködünk a kormányrendeleti, miniszteri szintű jogalkotásban is. Az Igazságügyi Minisztérium elsődleges jogalkotási felelősségébe tartozó jogszabályokat megfelelő szakmai egyeztetések után, először a tárcán belül készítjük el. Alapvetően kétféle indítatásból zajlik a jogszabályok előkészítése: vannak kifejezetten igazságügyi-politikai célok, amelyeket az előre kitűzött stratégia szerint meg szeretnénk valósítani, ennek vannak jogalkotási fázisai. Egyéb, más jellegű kormányzati munkából fakadóan is jelentkezhetnek jogalkotási vagy jogi állásfoglalási munkák, amelyek a minisztérium hatáskörébe tartoznak. Szakosított részlegeken, jogterületek szerint megosztva magán-, köz-, büntető- és európai uniós joggal is foglalkozunk. A szakemberek elkészítik a tervezetet, a házon belüli vitát követően a többi minisztériummal is egyeztetünk. Feladatunk, hogy biztosítsuk a jogi hátteret és a jogrenddel kapcsolatos összhangot. Nagy a munkateher, bár ez általában jellemző a közigazgatásra, a minisztériumokra és a kormányhivatalokra.

○ **A felgyorsult világ és a jogalkotónak ehhez kapcsolódó gyors reagálási „kényszere” nem veszélyezteti a normák színvonalát?**

M. Z. Nehéz megtalálni az egyensúlyt, hogy gyorsan és jól alkossunk, de lehet rövid idő alatt gyors előkészítéssel is színvonalas munkát végezni, bár az időhiány megnövelheti a hibalehetőséget. Példaként említhetem a devizahitelekhez kapcsolódó jogalkotást, amely rendkívül rövid idő alatt történt meg, mégis kiállta az idő és az Alkotmánybíróság

előtti eljárás próbáját. Persze sokkal színvonalasabbak, átgondoltabbak lehetnének a jogszabályok, ha lenne elég idő a kidolgozásukra, ugyanakkor ez ritkán adatik meg. A nagy eljárásjogi kódexeken éveken át dolgozunk, de ez a ritka kivételek egyike. Ennek meg is lesz az eredménye, hiszen időtálló jogszabályokat alkothatunk.

○ **Pontosan egy éve közigazgatási államtitkárként a bemutatkozásában azt mondta, hogy a minisztériumnak hangsúlyosan kell megjelennie a jogalkotásban. Az a cél, hogy a meghatározott kormányzati elképzelésekhez olyan jogi megoldási javaslatokat rendeljenek hozzá, amelyek kiállják az alkotmányosság és az alkalmazhatóság próbáját, valamint összhangban legyenek az uniós előírásokkal. Megvalósultak ezek a célok?**

M. Z. Alapvetően igen, a minisztérium hangsúlyosan jelenik meg a jogalkotásban, törekszünk a belső jogrendszerrel, valamint az uniós előírásokkal való összhangra is. Ennek eredményességét például az Alkotmánybíróság által megsemmisített és megváltoztatott jogszabályok alacsony száma is bizonyítja. Amit az Igazságügyi Minisztérium letett egy év alatt az asztalra, az egy jó teljesítmény, de természetesen állnak még előttünk megvalósításra váró nagy célok.

○ **Ha a nagy célokat említette: a büntetőeljárás, valamint a polgári perrendtartásról szóló kódex előkészítésének a folyamata hogyan halad?**

M. Z. A jogi hivatásrendek és a tudomány képviselőinek a bevonásával működnek a kódexek előkészítésében résztvevő kodifikációs bizottságok. A normaszöveg kidolgozásának a fő felelőse az Igazságügyi Minisztérium. A kormány a büntetőeljárás, valamint a polgári perrendtartásról szóló koncepciót megtárgyalta, elfogadta, ennek megfelelően a normaszöveg megalkotása folyik. 2016 elejére kidolgozzuk az előbbi, 2016 végére az utóbbit.

○ **A közigazgatási perrendtartás koncepciója a tervek szerint valósul meg?**

M. Z. Az új közigazgatási eljárás kódexet 2016-ra szeretnénk elkészíteni és 2017. január elsejével hatályba is léptetni. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény több száz helyen módosult. Alkalmazhatatlan, nem követi a hatósági eljárások rendjét. Szeretnénk egyszerűsíteni, az állampolgárok számára átláthatóbbá tenni, gyorsítani az eljárást, továbbá a bizonyítási eszközökön, a tárgyalási renden is változtatni fogunk. Rövidebb eljárási határidőket, egyszerűsített jogorvoslatot szeretnénk, és visszahozzuk a közigazgatási bíráskozás rendszerét. Prof. Dr. Patyi András, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem rektora vezeti a közigazgatási perrendtartással foglalkozó munkacsoportot. Hasonlóan a másik két kódexhez, ebben az esetben is a tárcánál, annak fő felelősségével folyik a kodifikációs munka.

○ **Mit tart az átfogó igazságügyi reform legnagyobb eredményének?**

M. Z. Az egyik legnagyobb eredménynek azt tartom, hogy felállt egy tisztán szakmai jogászminisztérium, amelyet nagy munka volt létrehozni. Folyatódna és gyorsított ütemben zajlanak az eljárási kódexek munkái, amelyet komoly eredménynek tartok. Az igazságszolgáltatásba vetett közbizalom visszaállítása az egyik kiemelt célunk, fontosnak tartjuk, hogy az állampolgárok bizzanak az igazságszolgáltatás rendszerében. Ezt célozza – többek között – a végrehajtási rendszer átalakítása, amelyet most fogadott el a parlament, és amelynek során átalakítjuk, új alapokra helyezzük és átláthatóbbá tesszük a végrehajtók szervezeti működését. A legfőbb célunk, hogy olyan rendszert teremtsünk, amelyben a végrehajtás hatékonyabb lesz. Kiemelt eredmény az is, hogy a minisztérium költségvetési forrásokat tudott szerezni a jogászképzés korszerűsítésére. A szakértői rendszer reformjával is készülünk,

„Az új közigazgatási eljárási kódexet 2016-ra szeretnénk elkészíteni, és 2017. január elsejével hatályba léptetni.”

ugyanis a szakértői eljárások sok esetben nem szolgálják a gyors és szakszerű befejezést.

○ **Trócsányi László igazságügyi miniszter miniszteri biztossá nevezte ki. Milyen többletfeladatai keletkeztek?**

M. Z. A végrehajtói kamara működését és a kamara karrá alakulási folyamatának a munkálatait felügyelem. Én irányítottam az elfogadott törvény előkészítését is, többek között a kamara gazdálkodása fölött gyakorlom a felügyeletet.

○ **Nyári időszakban vette át az ügyvivői feladatokat az NKE Fenntartói Testületében. Melyek most a legfontosabb tennivalók ebben a ciklusban?**

M. Z. Az ügyvivő a Fenntartói Testület munkáját szervezi és vezeti az üléseken. Egy jól bejártott szervezetről van szó, olyan tapasztalt tagokkal, akik már az egyetem létrehozásának is a részesei voltak. Az új kar létrejötte új kihívásokat is jelent, és tovább folytatódik a folyamatosan napirenden lévő kiemelt feladat, a Ludovika Campus beruházási projekt megvalósítása. Ha létrejön, egyfajta összetartozást jelent majd, hiszen nagy jelentősége lesz a fizikai közelségnek, amely jobban építi majd az egyetemi közösséget. A kormány az ehhez szükséges forrást a jövőben is biztosítja. Ennek a félévnek az egyik legfontosabb feladata, hogyan megfelelő módon tudjuk beépíteni az egyetemi képzésbe az államtudományi oktatást.

○ **Az egyetemi fejlesztésekkel összefüggésben hogyan látja a jövőt?**

M. Z. A kormány kiemelt fontosságúnak tartja az NKE munkáját. A jövőben is meg fogja adni a szükséges támogatási forrásokat az egyetemi fejlesztésekhez. Az NKE szellemi műhelyének a kialakításában

segít a kormány, ugyanakkor az egyetem gazdálkodása is jó kezekben van, kellően racionális, célorientált és takarékos.

○ **Az ön által végzett feladatok eléggé szerteágazók és nyilván nagy munkabírás szükséges hozzá. Mi erősíti, mi tölti föl energiáival?**

M. Z. Az értelmes, alkotó munka is feltölt energiával, hiszen nagyon szeretem, amit csinálok. A pihenés, az olvasás, a zene és a filmek is kikapcsolnak. A barátaim, a jó társaság, a pozitív élmények is feltöltötenek.

○ **Sok szempontból egyfajta értékváltság tapasztalható a világban. Önt mi tudja meggyőzni mások értékéről?**

M. Z. Akkor is elfogadom mások értékeit, ha azok a szememben nem feltétlenül követendő erények. Ugyanakkor, ha valaki az általam vallott alapvető értékeket nem érzi magáénak, azt értelemszerűen nem köteleességem elfogadni. Az őszinteség számomra az egyik legnagyobb érték. Fontosnak tartom még a lojalitást, az együttműködési készséget, a toleranciát, elfogadom mások véleményét, próbálok tanulni azokból. Sokra tartom azokat az embereket, akik képesek csapatban gondolkodni, és nem a saját érdeküket helyezik előtérbe.

○ **Mit tanácsol a jövő rendőr- és honvédtisztjeinek, a közszolgálatban dolgozóknak?**

M. Z. Aki erre az egyetemre adja be jelentkezését, rendelkezik egyfajta elkötelezettséggel, értékrenddel, hivatástudattal. Tudatosságot tételezek föl azokról a hallgatókról, akik itt végeznek. Azt tanácsolom, hogy ez a tudatosság maradjon meg a későbbiekben is, és a tanult értékrend váljon az életük részévé. ●

Az első teljes tanévét zárta az NKE a Ludovikán

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

„Most először tartunk központi tanévzáró ünnepséget az egyetem történetében, amely kiváló alkalmat teremt arra, hogy visszatekintsünk és elismerésben részesítsük kollégáinkat, támogatóinkat. Az egyetem központja itt kezdte meg működését ebben a tanévben, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem történetének tehát ez az első olyan éve, amelyet az egyetemi központ teljes időtartamban a Ludovikán töltött” – hangsúlyozta Prof. Dr. Patyi András rektor a szenátus tagjainak, az egyetem és a karok vezetőinek, tanszékvezetőinek, valamint a Ludovika Főépület dolgozóinak a részvételével megrendezett ünnepségen.

A rektor a jövőre vonatkozóan elmondta, hogy a 2016. évi költségvetés tartalmaz egy olyan mértékű beruházási keretszeget, amely biztosítja az új oktatási épületek és a sportközpont felépítésének a megkezdését, az épülő kollégium pedig az eredeti határidőnek megfelelően szeptembertől beköltözhető lesz. Majd így folytatta: „A 2014/15. évi tanév egyik legfontosabb eredménye, hogy megalakult az egyetem negyedik kara, a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar a Ludovika Főépületében. Ez a tanév sok új egyetemi tanárt is hozott az egyetem falai közé, és számos MTA-doktor csatlakozott az intézményünkhöz. Kitűnő professzoraink az egyetem alkalmazottjaként is elnyerték ezt a címet. Az RTK és a KTK élén új dékánok dolgoznak, Dr. habil. Boda József és Prof. Dr. Kiss György személyében. Egyik karunk sem tétlenkedik, számos előremutató szervezetfejlesztési lépés történt: például a Kriminológiai és a Magatartástudományi Intézet létesítése az RTK-n két olyan tudományterületet érint, amelynek magas szintű

művelésére nagy szükség van. Az NKE-törvény módosításával, az államtudományi mesterképzés nevesítésével a KTK-n új feladatok keletkeznek.”

Prof. Dr. Patyi András azt is elmondta, hogy két Országos Tudományos Diákköri Konferenciát rendezett az egyetem: az NKE a Had- és Rendészettudományi Szekcióban társrendezőként vett részt, és több mint ezer részttevővel, nyolc jogi kart működtető egyetem számára szervezték meg az Állam- és Jogtudományi Szekciót. Hosszú kutatómunka eredményeként a Jó Állam Jelentés is elkészült, amelyet a kormánytagok a kormányzás alapján nyilvánítottak. Két és fél év alatt tíz ÁROP-projekt valósult meg az egyetemen, több mint százezer részttevővel, 1 millió óra jelenléttel, 425 beszerzési eljárással. Ebben a tanévben befejeződött az egyetemi közös modul oktatásának első kétéves ciklusa is, amely a hivatásrendi kultúráról adott át közös ismereteket.

„Megbecsülés nélkül nagyon nehéz munkát végezni, a külső megbecsülést a belső intézményi megbecsülés nélkül nehéz

elérni. Az önbecsülés, a missziónk tisztelete alapvető feltétel. A vezetői munka nem vezet sikerre, ha a vezetettek nem támogatják. A parancsnak, utasításnak, intézkedésnek sincs értelme, ha nem hajtják végre. A végrehajtás pedig akkor igazán jó, ha az belső meggyőződésből, a célokkal való egyetértésből fakad” – ezekkel a gondolatokkal zárta beszédét az egyetem rektora, majd megköszönte a jelenlévők tanévben végzett munkáját.

Kovács Nóri és zenekarának produkciója után Simon Balázs, az EHÖK leköszönő elnöke elmondta, hogy a közös egyetemi gólyabál után idén először közös gólyatáborot is szerveznek. „Közösséget, jövőt építünk, a hallgatókét és az egyetemét is. Olyan közösség működik itt, amely példát mutat a felsőoktatási intézmények számára. Büszke és hálás vagyunk, hogy ehhez az egyetemhez tartozom, mert lendület, kitartás és erő jellemzi” – hangoztatta Simon Balázs.

A tanévzáró eseményen számos díjat és címet adott át az intézmény vezetőisége, nem egyet közülük bagyományteremtő céllal most először:

A Szenátus 5/2015. (VI. 10.) számú határozatával Professor Emerita címet adományozott Prof. Dr. Bolgár Juditnak és Professor Emeritus címet Prof. Dr. Makó Csabának kiemelkedő tudományos teljesítményük, magas színvonalú oktató-nevelő munkájuk és aktív tudományszervező, illetve közéleti tevékenységük elismeréseként.

A cím azon főiskolai vagy egyetemi tanároknak adományozható, akiknek a foglalkoztatását nyugdíjazásukra való tekintettel megszüntetik, és egyetemünkön, illetve jogelőd intézményeink

valamelyikében legalább öt éve végzett munkájukkal hozzájárultak annak eredményeihez, hazai és nemzetközi elismertségének öregbítéséhez.

Prof. Dr. Bolgár Judit 1990 óta vállal szerepet a katonai felsőoktatásban, oktatói tevékenységét egyetemünk jogelőd intézményében kezdte, jelenleg a Hadtudományi és Honvédtisztképző Karon dolgozik. A professzor oktatóként és kutatóként egyaránt országosan elismert szaktekinély a hadtudományok tudományágon belül, a katona- és vezetéspszichológia szakterületein. Munkásságát számos magas rangú kitüntetéssel ismerték el, amelyek közül kiemelendő, hogy 2001-ben megkapta a Magyar Köztársaság Tiszti Keresztje kitüntetését és 2002-ben a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem kiváló oktatója címet is.

Prof. Dr. Makó Csaba szintén egyetemünk jogelőd intézményében kezdte és kisebb megszakítást követően jelenleg is intézményünkben, a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Karon folytatja oktatói tevékenységét. A professzor a Magyar Tudományos Akadémia doktora és tagja, a Társadalmi Integráció és Társadalompolitika Osztály tudományos tanácsadója. Pályafutása során több hazai felsőoktatási intézmény oktatója és számos külföldi egyetem vendégprofesszora volt. Az egyetem szenátusa magántanári címet adományozott **Dr. Béres János** vezérőrnagynak, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat főigazgató-helyettesének, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem óraadó oktatójának felsőoktatási, illetve tudományos kutatói szakterületen szerzett gyakorlatára, szakterületéhez kapcsolódó rendszeres publikálására tekintettel, valamint szakterületén keresztül nemzetközi kapcsolataiban az egyetem magas színvonalú képviseletéért.

A szenátus címzetes egyetemi tanári címet adományozott **Dr. Révai Róbert** főorvosnak a Nemzeti Közzolgálati Egyetem és a jogelőd Rendőrtiszti Főiskola országosan elismert szaktekinélyű óraadó oktatójának több mint tíz éven át kifejtett oktatói és vizsgáztatói tevékenységéért.

Egyetemi docensi címet kapott **Dr. Tollár Tibor** tűzoltó vezérőrnagy, megbízott országos katasztrófavédelmi főigazgató, **Dr. Joó Bálint Ferenc** nyugállományú tűzoltó ezredes, **Szabó Károly** pénzügyőr dandártábornok, vám- és pénzügyőri szakfőigazgató és **Dr. Túrós András** nyugalmazott rendőrfőkapitány, az Országos Polgárőr Szövetség elnöke az egyetemen, illetve a jogelőd intézmények valamelyikében több mint öt éven át kifejtett oktatói és vizsgáztatói tevékenységükért.

A szakterületükön mindannyian országosan elismert szaktekinélynek számítanak. Az intézmény vezetése szakmai tevékenységük iránti elismerését, egyúttal bizalmát fejezi ki az adományozott címmel, amiért hatékony munkájukkal hozzájárulnak az NKE eredményeihez, hazai és nemzetközi elismertségének öregbítéséhez.

Az egyetem rektora a tavalyi évben teremtett hagyomány folytatásaként pályázati felhívást tett közzé A Nemzeti

Közzszolgálati Egyetem jó tanulója, jó sportolója díj odaítélése céljából. A pályázaton I., II. és III. évfolyamos nappali tagozatos hallgatók vehetnek részt, akik hazai vagy nemzetközi sportversenyeken eredményesen szerepelnek és az utolsó két aktív félév lezárásakor feltüntetett tanulmányi eredményeinek átlaga legalább 3.99. A díjazás pénzjutalommal, oklevéllel és sportszer-vásárlási utalvánnyal jár. A 2014/15-ös tanévben beérkezett pályázati anyagokat szakmai bíráló bizottság értékelte, amelynek alapján az alábbi döntés született:

Az NKE jó tanulója, jó sportolója címet kapta:

- o **Bencsik Fanni** – RTK – Rendészeti igazgatási képzés (úszás)
- o **Czippán Dávid** – HHK – Katonai Gazdálkodási szak (atlétika)
- o **Váradai Krisztina** – RTK – Bűnügyi Igazgatási képzés (atlétika)

Tóth Réka, a Közigazgatás-tudományi Kar hallgatója a 2013/14-es tanévben elért tanulmányi eredményei és kimagasló sporttevékenysége elismeréseképpen elnyerte a Magyarország Jó Tanulója – Jó Sportolója címet, amelyet a közelmúltban vehetett át Balog Zoltán emberi erőforrás minisztertől. Réka ezzel a nagyszerű eredménnyel hozzájárult az egyetem hírnevének öregbítéséhez.

A TANÉV EMBEREI

Az NKE életében először kerül sor a 2014/15-ös tanév embere díj odaítélésére az intézeti és az egyetemi központ vezetésének döntése alapján, a hallgatói önkormányzatok közreműködésével. A karonként, illetve intézetenként 1-1 fő, valamint az egyetemi központ esetében 2 fő részére oklevelet és emléklakettet a munkatársak kiemelkedő, az egyetem érdekében végzett közösségépítő munkája elismeréseképpen ítéltek oda a díjazottaknak.

- o **Dr. Horváth Tibor** ezredes, a Katonai Vezető Intézet igazgatója – Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar
- o **Prof. Dr. Nemeslaki András**, az E-Közzszolgálati Fejlesztési Intézet vezetője – Közigazgatás-tudományi Kar
- o **Tischler Zoltán**, a Tanulmányi Osztály vezetője – Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar
- o **Flórián-Szentesi Mónika** mb. vagyongazdálkodási osztályvezető – Rendészettudományi Kar
- o **Dr. Schweickhardt Gotthilf** t.ü. alezredes, a Katasztrófavédelmi Műveleti Tanszék egyetemi tanársegédje – Katasztrófavédelmi Intézet
- o **Korda Renáta** oktatásszervezési referens – Nemzetbiztonsági Intézet
- o **Tódor Mónika** képzési koordinátor – Vezető- és Továbbképzési Intézet
- o **Dr. Kis Norbert** továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettes, **Szalontainé Dr. Czettisch Barbara** főtitkár-helyettes – NKE Központi Hivatala. ●

A Jó Állam szolgálatában – megkapták okleveleiket az NKE végzősei

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES ÉS SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Nemzeti Közzszolgálati Egyetem mintegy 900 hallgatója vehetett át oklevelet az intézmény négy karának július eleji diplomaosztó ünnepségein. A rendezvényeken megjelenő kormányzati és egyetemi vezetők, valamint a fegyveres testületek parancsnokai egyaránt azt hangoztatták, hogy a most végzettek olyan hivatást választottak, amely az állam, a nemzet és a közjó érdekét szolgálja.

végeztek, és azon sok ezer fős közigazgatási szakembergárda részei lehetnek, akiket az egyetem és jogelődei neveltek és bocsátottak a haza és a nemzet szolgálatára” – szólt a friss diplomásokhoz a helyettes államtitkár.

„A most végzett hallgatók és oktatóik munkáját, érdemeit és közös küzdelmeit ünnepeljük ma” – mondta Prof. Dr. Patyi András, az NKE rektora ünnepi beszédében. A rektor szerint a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar létrejötte jól mutatja az NKE fejlődőképességét, és azt is, hogy akkor lesz sikeres egy-egy képzés, ha van saját gazdája. „Ugyanakkor minden szak és képzés rendelkezésére áll az egyetem teljes tudásbázisa a siker érdekében” – tette hozzá Patyi András. A rektor többek között arra kérte a végzősöket, hogy megszerzett tudásukat ne csak maguk, hanem mások hasznára is fordítsák, hogy az emberek könnyebben eligazodhassanak a posztmodern világ gyorsan változó, zavaros viszonyai között is. A rendezvényen a biztonság és védelempolitikai alap- és mesterszak, valamint a nemzetközi tanulmányok alapképzési szak harminc végzős hallgatója vette át a diplomát Patyi András rektortól, valamint Tóth Péter és Boldizsár Gábor dékánoktól. Az ünnepségen részt vett Prof. Dr. Kiss György, a KTK dékánja és Dr. Nagy Judit, az RTK dékánhelyettese is. Az NKE Egyetemi Hallgatói Önkormányzata három végzett hallgatót részesített elismerésben: Agócs Endre Benedek a Pro Juventute Díjat, Pethő-Juhász Anita az Egyetemi Szakmai Díjat, míg Weininger Fatima az Egyetemi Közösségi Díjat vehette át az ünnepségen.

A KÖZJÓÉRT (PRO PUBLICO BONO)

Nem a közszolgálatban eltöltött idő, hanem a teljesítmény lesz a karrier meghatározó eleme a közigazgatásban – hangzott el a Közigazgatás-tudományi Kar (KTK) július 11-i diplomaosztó rendezvényén. A Kongresszusi Központban megtartott ünnepségen több mint négyszázötven frissen végzett hallgató kapta meg a végzettséget igazoló oklevelet.

„Őnök a kötelességüket teljesítették, szorgalmukkal és tehetségükkel a szükséges tudást megszerezték” – ezekkel a gondolatokkal kezdte ünnepi beszédét Prof. Dr. Kiss György. A KTK dékánja elmondta: a diplomaosztóval a végzős hallgatók életének egy szakasza lezárul és elkezdődik valamilyen új és ismeretlen élet. „A józanság és az ítélőképesség megtartása nagyon fontos feladata a most végzetteknek, akik jelentősen hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a polgárok ismét bízzanak az állam működésében” – tette hozzá a dékán, aki szerint a diplomát szerzettek bölcsessége, életszeretete és jövőbeni munkájuk által erősödő tapasztalata az ország épülésére szolgál majd.

„Akik ezt a hivatást választották, egy rendkívül sokszínű, változatos világba kerülnek, amely nagy fegyelmességet, empátiát, komoly elméleti és gyakorlati tudást ad Önöknek” – szólt a végzett hallgatókhoz beszédében Kovács Zoltán. A Miniszterelnökség területi közigazgatásáért felelős államtitkára szerint a most diplomát szerzett fiatalok egyik fontos feladata a jó állam

barátságos arcának megjelenítése lesz. Az ünnepi beszédben elhangzott, hogy a közigazgatás korszakos váltásban van, amelynek része egy új életpálya kialakítása. Nem a közszolgálatban eltöltött idő, hanem a teljesítmény lesz a karrier meghatározó eleme. „Jó képességű, a világot ismerő, teljesítményorientált fiatalokra szeretnénk alapítani a jövőt” – tette hozzá az államtitkár.

Prof. Dr. Patyi András ünnepi beszédének első részében Magyary Zoltán életét idézte fel. Az NKE rektora elmondta, hogy a magyar közigazgatás-tudomány egyik meghatározó személyiségének megállapításai, gondolatai mind a mai napig érvényesek. Ilyen például az, hogy az állam szolgálatában állóknak a jogszabályok és az adott szakterület ismerete mellett önismertetre is szükségük van. Az intézmény rektora beszédében kitért a közigazgatás jogszabályi környezetének gyors változására,

amely szerinte nem új, hanem évtizedek óta meglévő jelenség. „A változásokat és a változás képességét is át kell adnunk a hallgatóknak, amiben az oktatóknak kiemelt szerepük van” – köszönte meg kollégái munkáját is Patyi András.

A rendezvényen kari és hallgatói elismeréseket is átadtak. Magyary Zoltán-émlékérmeket vehetett át Prof. Dr. Tamás András, Pro Publico Bono kitüntetést Dr. Takács Albert. Dékáni Dicsérő Oklevélben részesült Dr. Téglási András és Bialné Cserei Erika. A Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság megosztott hallgatói díját Moravcsik Dóra és Moravcsik Eszter kapta, míg az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat által alapított Pro Juventute Díjat Brecksok Anna Ágnes vehette át. Balázs Ágnes Egyetemi Szakmai Díjban, míg Papp Gergő Egyetemi Közösségi Díjban részesült. Az év tanára Méhes Tamás, a Civilisztikai Tanszék adjunktusa lett. A Közigazgatás-tudományi Egyesület, a Kollégiumi Bizottság és a Hallgatói Önkormányzat által alapított Józsi-Tóth Gergő Kollégiumi Közösségi Díjat Major Gábor, az egyesület elnöke adta át Szánti Gábornak.

A HAZÁÉRT MINDHALÁLIG!

A Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar (HHK) a Magyar Honvédség legmagasabb rangú vezetőinek részvételével tartotta meg diplomaosztó ünnepségét. A rendezvényen a HHK (54 fő), a Katasztrófavédelmi Intézet (82 fő) és a Nemzetbiztonsági Intézet (22 fő) alap- és mesterszakjain, valamint a felsőfokú vezetőképző tanfolyamon (15 fő) végzett hallgatók vehették át az oklevelüket az egyetem, a kar és az intézetek vezetőitől. Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével Benkó Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke, Fucsku Sándor vezérőrnagy, a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokának vezetője, Dr. Tollár Tibor tűzoltó vezérőrnagy, megbízott

országos katasztrófavédelmi főigazgató és Boros Bánk Levente, a Honvédelmi Minisztérium kabinetfőnöke, az egyetem Fenntartói Testületének tagja is. Ünnepi beszédében Prof. Dr. Padányi József dandártábornok felidézte 2011-et, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem megalapításának évét. „A mai nap is annak az integrációs erőfeszítésnek az eredményét tükrözi, amely az egyetem létrehozásának kimondott, deklarált célja volt” – mondta el az NKE tudományos rektorhelyettese. Padányi József felhívta a most végzetek figyelmét az egyetemi zászlón szereplő jelmondatra: a Haza szolgálatában. „Őnök, az egyetem kapuján kilépve is, kérem, mindig emlékezzenek erre a jelmondatra” – tette hozzá.

A rendezvényen a tanulmányaik során a legkiválóbb teljesítményt nyújtó hallgatók külön elismerésben is részesültek. A HHK dékánja, Dr. Boldizsár Gábor Primus Inter Pares címet és emléktárgyat adományozott Kajári Ferenc alezredesnek, a felsőfokú vezetőképző tanfolyam végzős hallgatójának. Szintén a tanfolyam hallgatójaként vehetett át emléktárgyat Benkő Tibor vezérezredestől Gerófi Szilárd ezredes, valamint Fucsku Sándor vezérőrnagytól Köncöl Ferenc alezredes. Katonai nemzetbiztonsági különdíjban részesültek Hegyi Márton és Szalontai Gábor őrnagyok, akik az elismerést Dezső Sándor dandártábornoktól, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat főigazgató-helyettesétől vehették át. Az ünnepségen Dr. Boda József rendőr vezérőrnagy, a Rendészettudományi Kar dékánja tárgyutalmat adott át Füsi Péter alezredesnek és Várhelyi Kingának. Szintén tárgyutalomban részesült Eck Gábor rendőr alezredes, aki Keszthelyi József ezredestől, a Terrorrelhárítási Központ felderítési igazgatójától vehette át az elismerést. A rendezvényen Muhoray Árpád ny. vezérőrnagy aranygyűrűt adományozott Máday Gábor őrnagynak.

SZABADSÁG A TÖRVÉNY ÁLTAL (SUB LEGE LIBERTAS)

A Rendészettudományi Kar (RTK) alapképzésben részt vett százhatvankét végzős hallgatója június végén vehette át oklevelét. Július elején a rendészeti vezető mesterképzésben és a levelező munkarendű BA szakokon végzetek is megkapták diplomájukat. A rendezvényen Prof. Dr. Patyi András rektor így fogalmazott: „Az országos parancsnokok jelenléte a diplomaosztón annak a jele, hogy az Önök munkáját

megbecsülik, és kiemelt fontosságúnak tartják a Nemzeti Közszolgálati Egyetem tevékenységét. A végzett hallgatók vezetői tiszteletet, elismerést és köszönetet érdemelnek, hiszen munka és szolgálat mellett tanultak.” „A jó tisztt legfőbb ismérve az Utánam!, nem pedig az Előre! vezényszó. Életvitelükkel mutassanak vezetői példát!” – hangsúlyozta Dr. Janza Frigyes ny. r. vezérőrnagy, a Fenntartói Testület tagja. Köszöntőjében Napóleont idézte: egy tisztnek rangra, kitüntetésre és dicsőségre van szüksége.

Az idei tanévben a levelező munkarendű alapképzésben 71 hallgató kapott oklevelet a Rendészettudományi Karon, akik bünyügyi nyomozó, gazdaságvédelmi nyomozó, közlekedésrendészeti, közrendvédelmi, pénzügyi nyomozó, büntetés-végrehajtási, vám- és jövedéki igazgatási és katasztrófavédelmi szakirányokon tanultak. A biztonsági szakirányon nyolcan szereztek diplomát. Idén diplomázott először hallgató a rendészeti vezető mesterszakon, rendészetelméleti specializáción. Az előbbin hatvanegy fő, az utóbbin összesen tizenhét fő vette kézbe oklevelét. Az oklevél-kibocsátó ünnepségek még nem értek véget: augusztus 17-én a honvédtisztjelöltek kapják meg diplomájukat, majd augusztus 20-án a Kossuth téren tesznek ünnepélyes esküt a haza szolgálatára. ●

„Nyitott szemmel a világra” A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar első fél éve

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM

Fél éve működik, de már számos eredményt fel tud mutatni a Nemzeti Közszolgálati Egyetem negyedik kara. A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar (NETK) a folyamatos oktatási tevékenység mellett ma már szervezetileg is „működőképes állapotban” van, megalakultak az intézmény különböző egységei. Mindemellett konferenciákat, pódiumbeszélgetéseket és könyvbemutatókat rendeznek, a kar oktatói és kutatói rendszeresen szerepelnek szakértőként a különböző médiumokban és jelentősek a biztonság- és védelempolitika területén végzett kutatások eredményei is.

Az elmúlt hat hónapot a NETK munkatársaival értékeltük.

„A Nemzeti Közszolgálati Egyetemnek kiemelkedő szerepe lesz a magyar felsőoktatásban a következő évtizedekben, hiszen az egyetem adja a tudást, a szellemi bázist a jövő államigazgatási elitjének. Magyarországnak szüksége van kiváló, jól képzett, megalapozott tudással és őszinte hazaszeretettel rendelkező vezetőkre, ezt pedig az Önök egyeteme biztosítani fogja” – mondta Dr. Vidoven Árpád, a Miniszterelnökség közigazgatási államtitkára, az NKE Fenntartói

Testületének akkori ügyvivője a NETK alapító ünnepségén, január 30-án. Az ünnepi szenátusi ülésen Prof. Dr. Patyi András, az NKE rektora így fogalmazta meg a kar alapításának egyik célját: „A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar kiemelkedő feladata az, hogy utánpótlást képezzen, európai szemléletet és hozzáértést adjon, hogy az itt végzett hallgatók legyenek képesek döntéshozó vezetőként és ügyintézőként is arra, hogy az emberi erőforrás közös céljait szolgálják.”

Az alapítás óta eltelt fél év az építkezés jegyében telt a NETK háza táján. Első lépésként a szakok mintatanterveit tekintették át, hogy a kar létszámának bővítését oktatási és kutatási feladatokkal összhangban kezdhessék el. Az állomány feltöltése fokozatos, jelenleg 33 főállású minősített oktató és kutató van a karon, akiknek a munkáját a Dékáni Hivatal, a Tanulmányi Osztály és a kutatóközpontok adminisztratív munkatársaival együtt 11 fő segíti.

Tálas Péter szerint komoly siker, hogy az egyetem Szenátusa és Fenntartói Testülete valamennyi mintatantervet szakmailag megalapozottnak találta és elfogadta. „Pozitív visszhangot kapott az a törekvésünk is, hogy oktató-sunkat a megrendelői igényekhez szabjuk és a korábbiaknál gyakorlatiasabbá tegyük” – tette hozzá a kar dékánja. Ezt a célkitűzést erősíti a hallgatók és az oktatók véleménye is. Marsai Viktor, a NETK Nemzetközi Kapcsolatok és Diplomácia Tanszék oktatója úgy véli, hogy az elméleti és a gyakorlati ismeretek jelenlegi arányát az utóbbi javára kell erősíteni: „A hallgatók körében tavasszal végzett vélemény- és igényfelmérés is ezt támasztotta alá, valamint ez a nemzetközi tendencia is.” A karon jelenleg két alapszakon (nemzetközi biztonság- és védelempolitika, nemzetközi igazgatás), valamint két mesterszakon (nemzetközi biztonság- és védelempolitika, nemzetközi közszolgálati kapcsolatok) folytatja tanulmányait közel 300 hallgató. Emellett olyan népszerű idegen nyelvű képzéseket is gondoznak, mint az Academy of Diplomacy, Budapest.

„A karon folyó képzések az oktatási portfólió folyamatos fejlesztését igénylik a nemzetközi biztonság, az Európa-tanulmányok, a nemzetközi és európai jog, valamint a nemzetközi gazdasági kapcsolatok témaköréhez illeszkedve” – mondta Tóth Norbert. A NETK oktatási dékánhelyettese szerint az őszi egyetemi önértékelésre, majd a MAB akkreditációra tekintettel már nyáron folytatják a munkát, amikor az oktatási szünet lehetővé teszi a szakfelelősök, vezető szakemberek bevonását ebbe az összetett fejlesztési, az oktatás tartalmát és minőségét a középpontba állító folyamatba.

Az elmúlt hónapok azonban nemcsak az oktatói munkáról szóltak, hiszen komoly szervezetépítésnek lehettünk tanúi. A NETK fokozatosan hozta létre

az Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzatában előírt kari testületeket és szervezeti egységeket. „Annak ellenére, hogy a Nemzetközi Intézettől örökölt oktatói kör, az újonnan csatlakozott kollégákkal kiegészülve biztosítani tudta a képzés folytonosságát, az önálló kari lét rengeteg olyan adminisztratív, szervezési és szervezetfejlesztési feladatot állított elének az elmúlt félévben, amelyet úgy kellett megoldanunk, hogy a hallgatók számára mind az oktatás, mind pedig a tanulmányi kérdések intézése ugyanolyan gördülékenyen történjen, mint a már évek óta működő karok esetében” – mondta el lapunknak Zámbo Dávid. A Dékáni Hivatal vezetője számára az elmúlt fél év legfelemelőbb pillanata a Kari Tanács alakuló ülése volt. „A kar megalapítására vonatkozó egyetemi szándék megfogalmazását követően ez volt az a momentum, amikor a fakultás mint közösség által megválasztott képviselők először hozhattak a karra vonatkozó döntéseket – számomra ez a nap volt a kar igazi születésnapja.” A Kari Tanács elfogadta – és időközben már a Szenátus is jóváhagyta – a kar emblémáját és jelmondatát – Aperi oculos ad mundum, avagy Nyitott szemmel a világra, illetve a kari kitüntetések adományozásának rendjét. A szimbolikus döntések mellett azonban a Kari Tanács fontos érdemi döntéseket is hozott, támogatta a négy szak mintatantervét, amelyet az egyetem Szenátusa a 2015. június 24-i ülésén elfogadott. A NETK létrejöttének célja a hazai – rendvédelmi, honvédelmi és civil – közigazgatási intézményrendszer nemzetközi és diplomáciai jellegű feladataiban részt vevő hivatásos és tisztviselői állomány, valamint a külképviseleteken és az Európai Unió egyes intézményeiben Magyarországot képviselő szakemberek képzése és utánpótlásának biztosítása.

„E küldetésből kiindulva az elmúlt fél évben azon dolgoztunk, hogy a korábbi

Nemzetközi Intézet feladatrendszerét, oktatói és kutatói állományát, egyúttal felelősségét kibővítve a kar szervesen beilleszkedjen az NKE szervezetrendszerébe és értékrendjébe” – fogalmazott Tóth Norbert. A dékánhelyettes szerint fontos, hogy a kart „alma materül” választó hallgatók egyfajta stratégiai, elemző szemléletet is elsajátítsanak, hiszen az itt szerzett elméleti és gyakorlati tudás mellett ez is nagyban növeli a diploma utáni elhelyezkedés esélyeit.

Mindenesetre az eddigi felvételi jelentkezések számadatai azt bizonyítják, hogy jó úton járnak. „Az olykor hűszoros túljelentkezés, valamint a júniusi – mesterszakos – felvételi tapasztalatok azt mutatják, hogy a hallgatók körében népszerűek a képzések, ami jó kiindulási alapot jelenthet az építkezéshez” – véli Marsai Viktor. A NETK oktatója szerint a népszerűség oka kettős. „Azon dolgozunk, hogy a NETK által kiadott diploma megszerzése megteremtse a nemzetközi pályára lépés lehetőségét. A kar állományába tartozó oktató és kutató kollégák felkészültségét és elismertségét jelenlegi hallgatóink is visszaigazolták, így a képzésekről kialakult kép kedvező.”

A sikeres munkához azonban nem elég az oktatók, kutatók, kari vezetők egyéni képessége, hiszen itt is csapatmunkáról van szó. „A kar vezetése fontosnak tartja, hogy a NETK valamennyi munkatársa – legyen régi vagy új – olyan területen dolgozzon, ahol a legkiemelkedőbb eredményt tudja nyújtani. Ez kulcsfontosságú ahhoz, hogy a kar oktatói, kutatói és adminisztratív dolgozói csapatként tevékenykedhessenek” – fogalmazott Tálas Péter, aki szerint az egyetem rektorától, rektorhelyetteseitől és dékánjaitól kapott támogatás nélkülözhetetlen volt. „Ez azért is jelentős, mert a NETK egyetemünknek az integrált működésre leginkább építő, abban leginkább érdekelt kara. Részben profiljából fakadóan – hiszen az általunk lefedett külkapcsolati

területen katonákra, rendőrökre és a civilekre egyaránt szükség van –, részben pedig azért, mert oktatóink közül sokan tanítanak az egyetem más karain is” – véli Tálas Péter.

A dékán a kar munkatársainak első félévi teljesítményét pozitívan értékeli, mert „a kar szervezetfejlesztési feladataiban úgy vettek részt, hogy közben saját oktatói, kutatói, adminisztratív, illetve egyéb feladatukat is el kellett látniuk. Vagyis szinte mindenkinél pluszmunkával járt, néhányuk esetében pedig azzal, hogy a dékán este 10-11-kor is hívta őket telefonon vagy Skype-on.” A kar első fél évét több mint 25 nemzetközi relációjú rendezvényre, szakmai eseménnyel zárta, hol házigazdaként, hol oktatói, kutatói szerepvállalásával. Kínai, pakisztáni, dél-koreai, nigériai, cseh, lengyel, román delegációk látogatásai, a magyar uniós biztosok vitája, nemzetközi kiberbiztonsági képzés, a Ludovika Nagyköveti Fórum és szakértői workshopok, szakmai konferenciák fémjelzik azt az utat, amit a NETK február óta megtett.

A karon zajló kutatómunka egyik fő bázisa továbbra is a Stratégiai Védelmi Kutatóközpont (SVKK), amely több szempontból is sajátos helyzetbe került a NETK megalapításával. Egyrészt, mert állományából ketten – Tálas Péter dékánként, Csiki Tamás dékáni tanácsadóként – a kar vezetésében vállaltak szerepet és új feladatköröket, másrészt, mert a felálló kari vezetés több olyan célt is megfogalmazott, amely közép- és hosszú távon az SVKK-ra háruló feladatokat is megnöveli. „Bár az első fél év kari szervezetfejlesztése még viszonylagos nyugalomban hagyta a kutatóközpontot, már készülünk arra, hogy a következő hónapokban meghatározó szerepet játsszunk a kar állományán belül az oktató-kutató – kutató-oktató modell kialakításában, ahogy az a dékáni szakmai programban is szerepel” – mondta Felméry Zoltán, az SVKK kutatója. Emellett az SVKK kutatói és elemzéseik jelentős médiafigyelmet élveznek Magyarországon: elemző-értékelő nyilatkozataik napi rendszerességgel jelennek meg a médiumokban, legyen szó akár az

orosz-ukrán válságról, a Közel-Kelet és Észak-Afrika instabilitásáról, a migráció problémájáról vagy Európa stratégiai dilemmáiról.

A NETK munkatársai beszéltek az előttük álló feladatokról is. Tóth Norbert szerint idővel szükség lesz az angol nyelvű képzések továbbfejlesztésére, a nemzetközi kapcsolatok elmélyítésére, valamint a doktori képzés nemzetközi orientációjának erősítésére. Zámbo Dávid úgy véli, hogy a kari adminisztráció előtt álló fő feladat a most létrehozott szervezeti struktúra hatékony működtetése, az esetleges zavarok és hiányosságok feltárása, és a működési tapasztalatok, valamint az összegyűjtött szempontok és a fenntartói igények alapján a szervezet esetleges átalakítására, továbbfejlesztésére vonatkozó elképzelések kidolgozása.

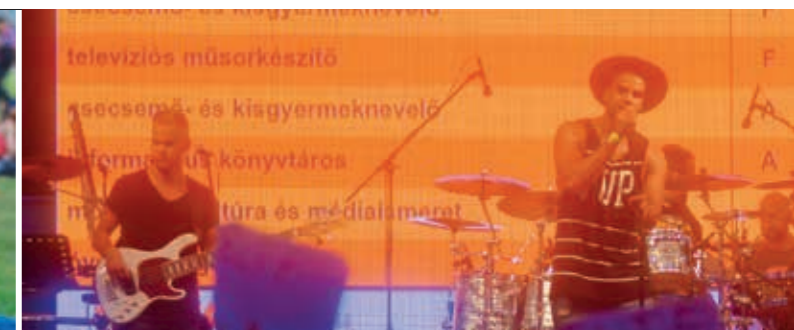
Marsai Viktor arról beszélt, hogy idén ősszel a NETK-n is elindul a szervezett keretek között zajló hallgatói tehetséggondozás, aminek komoly hagyományai vannak a „rég”i tanszékek és az SVKK berkein belül. „A tudományos diákköri munkát, a szakkollégiumi önképzést, a hallgatók öntevékeny közösségi és kulturális tevékenységét is támogatni kívánjuk, kiemelt hangsúlyt helyezve arra, hogy a hozzánk érkező külföldi hallgatók is otthonosan érezzék magukat, és a lehető legjobb tapasztalatokról számoljanak be, amikor majd hazatérnek.”

Felméry Zoltán szerint a kar megalakulása sok lehetőséget tárt fel a kutatók számára: erősödtek és bővültek a szakmai kapcsolatok, a mobilitási lehetőségek, valamint egyre több a szakmai rendezvény is, amik azonban több feladatot is jelentenek. „Kis létszámú, de a visszajelzések alapján magas szakmai színvonalon dolgozó csapatként élnünk kell e lehetőségekkel, építenünk kell az SVKK szakmai és média-láthatóságára, és tovább kell fokoznunk az NKE és a NETK elismertségét.” ●

Idén pont itt volt a Pont Ott Parti

SZÖVEG: SZABÓ TIBOR
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem adott otthont idén a pontváró partinak, amelyet az Educatio Nonprofit Kft. szervezett. A kilencedik alkalommal megrendezett eseményen mintegy háromezer felvételiző várta együtt az Orczy-parkban a ponthatárok kihirdetésének pillanatát, hogy megtudják, melyik felsőoktatási intézménybe vették fel őket.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem képzései továbbra is népszerűek. Több szakra csak 400 pont feletti eredménnyel lehetett bejutni.

a leendő gólyák. A Pont jó programok része volt az úgynevezett Felvi Info, ahol az érdeklődők felvilágosítást kaptak a felvételi jelentkezés menetéről az Orczy-parkban felállított ügyfélszolgálaton. A Felvi Expón, vagyis a Felsőoktatási Börzén több főiskola és egyetem is bemutatkozott. A Felvi Társas program keretében az Educatio Nonprofit Kft. gigantikus társasjátékával, a Diplomás Útkeresővel játszhattak a vállalkozó szellemű fiatalok. A 48 négyzetméteres játéktéren maguk a játékosok voltak a bábuk, és ők lépkedtek végig a mezőkön, amelyek a felvételtől indulva a hallgatói élet különböző állomásain vezettek végig a célig, pontosabban a diploma megszerzéséig. A Felvi Sport programjai között szerepelt rodeóbika, de lehetett élő csocsót játszani, óriásbuborékot készíteni és sörpingpongozni is.

A Pont Ott Parti fénypontja természetesen a ponthatárok kihirdetése volt este nyolckor. A visszaszámlálást Palkovics László felsőoktatásért felelős államtitkár, Maruzsa Zoltán felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár, valamint Dr. Kis Norbert, az NKE továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettese indította el. A ponthatárok kihirdetése után a jelenlévő diákok többsége láthatóan örömmel fogadta az eredményeket, persze

akadtak olyanok is, akik szomorúak voltak a kijelzön megjelenő ponthatárok láttán. Ebben az évben 105 ezer fiatal jelentkezett a felsőoktatási intézmények szeptemberben induló képzéseire. Idén a legnépszerűbbek a műszaki, a gazdaságtudományi, pedagógus, orvos és egészség tudományi, illetve az informatikai szakok voltak. Első helyen alapképzésre több mint 68 ezren, osztatlan képzésre pedig 10 ezernél többen, míg mesterképzésre több mint 21 ezren, felsőoktatási szakképzésre pedig közel 5 ezren küldték el jelentkezésüket. A felvételizők körében a legkedveltebb intézmény ebben az évben is az ELTE volt, míg a második helyen a Szegedi Tudományegyetem végzett. A döntést, hogy kit hova vettek fel, az e-felvételi szolgáltatásból tölthetik le a jelentkezők, illetve erről az Oktatási Hivatal e-mailben értesíti a felvételizőket, legkésőbb augusztus 5-ig. Azok a fiatalok, akik jelentkezéskor megadták a mobilszámukat, már a Pont Ott Parti estéjén értesítést kaptak SMS-ben arról, hogy hova vették fel őket.

A Pont Ott Parti nagyszínpadán a Kállay Saunders Band, a korábbi NKE-s hallgatókból álló népszerű formáció, az Alpaca Beat együttes, a Mary PopKids zenekar és DJ Sterbinszky szórakoztatta a közönséget. ●

A meghirdetett 2516 helyre 5741 fő közel 12 ezer jelentkezést nyújtott be, közülük mintegy 4129-en első helyen jelölték meg az intézményt a felvételi kérelemben, közülük közel kétezren nyertek felvételt most.

Alapképzésben a legmagasabb ponthatár a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar nemzetközi igazgatási szakán (ANA) volt, ahová 437 pont kellett a sikeres felvételihez, de 423 pontot kellett teljesíteni a biztonság- és védelempolitikai (ANA) szakra való bejutáshoz is. A Rendészettudományi Kar bünyügyi igazgatási (pénzügyi nyomozói) szakára (ANA) 400 ponttal, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar katonai vezetői szakára (ANA) 378 ponttal és a Közigazgatás-tudományi Kar közigazgatás-szervező szakára (ANA) 375 ponttal lehetett bekerülni. Az NKE mesterképzései közül a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar biztonság- és védelempolitikai szakán (MNK) volt a legmagasabb a ponthatár, ahová a maximális 100 pontból 70-et kellett elérni a sikeres felvételihez.

*ANA: alapképzés, nappali tagozat, állami ösztöndíjas
MNK: mesterképzés, nappali tagozat, költségtérítéses*

A Pont Ott Partin előadások és háttérbeszélgetések várták az érdeklődő diákokat, ahol többek között szó volt a tudatos karrierépítésről, a munkaerő-piaci esélyekről, arról, hogy miért érdemes gyakornoknak lenni, önkéntes munkát vállalni. A fiatalok arról is tájékozódhattak a fórumon, hogy a felsőoktatási intézményekben milyen

ösztöndíjakat, támogatásokat vehetnek igénybe, mit kell tudni a diákhitelről és a hallgatói munkavállalásról. A meghívott előadók a *Tanulás határok nélkül* című beszélgetésen vitatták meg a külföldi tapasztalatszerzés fontosságát, azt, hogy milyen ösztöndíjprogramok közül választhatnak, hogyan lehet ezekre jelentkezni és melyek a legnépszerűbb célországok. Szó esett arról is, hogy milyen nyelvet érdemes tanulni, illetve melyik

nyelvvizsgát érdemes megcélozni. Az *Útikalauz gólyáknak* elnevezésű tájékoztatón a leendő elsőévesek hasznos információkat tudhattak meg arról, hogyan igazodjanak el a felsőoktatásban, mire kell figyelniük a tanulmányaik megkezdése során. Ezzel kapcsolatban szó esett a hallgatói szerződésről, a tanulmányi rendszerekről, a tárgyfelvételtől, a hallgatói jogokról és kötelezettségekről, és egyéb kérdésekre is választ kaphattak

A demokráciafejlesztés jó gyakorlata

SZÖVEG: SZABÓ TIBOR

Véget ért az Európa a Polgárokért program keretében szervezett DECIDE (Democratic Compact: Improving Democracy in Europe) elnevezésű, kétéves nemzetközi demokráciafejlesztő projekt, amelynek gazdája az ALDA (Association of Local Democratic Agencies) szervezet volt. A záró rendezvényen összesen tizennégy ország huszonhat szervezete osztotta meg egymással a program során szerzett tapasztalatait Bosznia-Hercegovinában. A Nemzeti Közzolgálati Egyetem delegációja projektpartnerével, Újbuda Önkormányzat küldöttségével együtt vett részt az eseményen, ahol beszámoltak együttműködésükről, arról, hogy a fiatalok társadalmi részvételét ösztönző francia gyakorlatot ültettek át a magyar egyetemi és közigazgatási környezetre.

Az NKE közigazgatási mesterképzésre járó hallgatói a 2014/15-ös év tavaszi szemeszterében a Közzolgálati kommunikációmenedzsment tárgy keretében Újbuda Önkormányzata innovatív, hatvan éven felülieknek szóló, 60+ programjának kommunikációs fejlesztésén dolgoztak. Dr. Jenei Ágnes egyetemi docens, az NKE KTK Közzolgálati Etika és

Kommunikációs Tanszékének, valamint a DECIDE projekt magyarországi vezetőjének elmondása szerint a program attól volt különleges, hogy a huszonhat résztvevő szervezet nemcsak egyszerűen megosztott egymással jó gyakorlatokat, hanem ezeket át is adták egymásnak. A partnerek mind kipróbáltak és adaptáltak egy-egy átvett módszert, majd beszámoltak a tapasztalataikról. Az NKE oktatói a projekt első részében a helyi társadalmi részvételre kerestek jó példákat. Pázmánd, a XIII. kerület, Budaörs és Alsónána innovatív részvételi gyakorlatai mellett Újbuda Önkormányzatának 60+ programját is bemutatták 2014-ben, a projekt Bulgáriában tartott nemzetközi rendezvényén, ahol elismeréssel fogadták a kezdeményezést. A sokrétű,

idősbarát program működtetése nem része az önkormányzat kötelező feladatellátásnak, de egy olyan kerületben, mint Újbuda, ahol 150 ezer lakosból 42 ezer a hatvan év fölötti, fontos erre a célcsoportra külön figyelmet fordítani, számukra új szolgáltatásokat nyújtani. Jenei Ágnes elmondta, hogy a projekt második szakaszában egy külföldi jó gyakorlat magyarországi átültetése volt a cél. Az NKE oktatói az említett nemzetközi DECIDE rendezvényen egy francia példát választottak ki, amely a fiatalok társadalmi ügyekbe történő bevonásáról szól. A helyi megvalósítást az NKE és Újbuda Önkormányzata együtt tervezték meg azzal a céllal, hogy a hallgatókat bevonják az önkormányzat kommunikációs kapcsolatainak szervezésébe. Jenei

Ágnes hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a hallgatók ne csak elméletben ismerkedjenek meg a lakossági kapcsolatok alakításának technikáival, hanem gyakorlati tapasztalatot is szerezzenek erről egy kötelező tantárgy keretében. A tanszékvezető szerint a saját élmény, a „tapasztalati tanulás” pozitívan hat a motivációjukra, szakmai érdeklődésükre és a gyakorlati felkészültségükre is. A konkrét tárgy a Közzolgálati kommunikációmenedzsment kurzus volt. „A DECIDE projekt tartalma kitűnően illeszkedik a tárgy szemléletéhez. Mi nem üzleti, hanem közzolgálati kommunikációt tanítunk, és ennek szerves része a részvételi folyamatok tervezése” – emelte ki a tanszékvezető. Hozzáfűzte: a helyi kormányzathoz hozzátartozik az érintettek bevonása a döntés-előkészítő folyamatokba. Minden közösségi részvételen alapuló helyi tervezés, fejlesztés számos kommunikációs kihívást jelent, amelyre fel kell készíteni a közigazgatás leendő tisztviselőit, vezetőit. Az új Közzolgálati kommunikációmenedzsment tárgyon belül olyan készségeket fejlesztenek, amelyek birtokában a hallgatók képessé válnak a demokrácia alapját képező, strukturált párbeszéd fejlesztésére. A tanszékvezető kiemelte, hogy a DECIDE projektnek köszönhetően a módszertani újítás mellett döntöttek. Eszerint a kollégáival és Újbuda Önkormányzatával együtt elhatározták, hogy a hallgatókkal kimennek a „terepre” azzal a céllal, hogy valós feladatot hajtsanak végre, valós időben az önkormányzat számára. Egy tájékoztató, érzékenyítő kampány megtervezése és kivitelezése volt a feladat a 60+ Programiroda számára az önkormányzat illetékes vezetőivel, munkatársaival együtt. A hallgatók a gyakorlatban is megtapasztalhatták, mit jelent a lakossági kommunikációs kapcsolatok szervezése, a helyi ügyekbe történő bevonása, a párbeszéd kialakítása, az állampolgárok bevonása a döntések előkészítésébe. Jenei Ágnes

„A jövő köztisztviselőit fel kell vértetni a kétirányú kommunikáció eszközeivel is.”

kiemelte: „Nagyon sokat tanultunk egymástól, oktatók, az önkormányzat munkatársai, hallgatók. Megtapasztaltuk, mit jelent eltérő előfeltevésekkel, elvárásokkal, munkastílussal feszített tempóban együtt dolgozni, összecsiszolódni, hogy a folyamat végére olyan közös produktumot, szolgáltatást hozunk létre, amelyért a lakosokkal együtt a kollégáimnak, a hallgatóknak és természetesen Újbuda Önkormányzatának lehetünk hálásak. Külön öröm számomra, hogy nemzetközi szinten is működött a tudásmegosztás, kötelező elem volt a projektben részt vevő partnerek rendezvényeinek látogatása, a tapasztalatcsere. A kollégáimmal a dán Velje Önkormányzat Integrációs Iroda által tartott Participatory Workshop rendezvényen vettünk részt.”

Szakács Nóra, az NKE KTK Közigazgatási MA hallgatója is részt vett a projekt nemzetközi záró rendezvényén. Elmondása szerint nagyon érdekes volt betekinteni abba, hogy más országokban milyen gyakorlatok vannak a demokrácia fejlesztésére. Különösen érdekesnek találta azt a román esetet, amely a középiskolások bevonásáról, közpolitikai gondolkodásuk fejlesztéséről szól. A hallgató számára remek projektötletnek tűnt, hogy egy adott önkormányzat középiskolásoknak szervezett workshopokat, ahol először a polgármester ismertette a diákokkal, mennyire összetett egy településvezető feladata. A román iskolások ezután szimulálták ennek a komplex tevékenységnek a feladatait, ezért maguk közül választottak polgármestert és képviselőket, majd eljátszották, hogy adott pénzügyi keretek között hogyan kell közfeladatokat meghatározni és prioritásokat

felállítani. A projekt célja az volt, hogy mire ezek a középiskolások felnőttek lesznek, addigra értsék, hogyan működik egy önkormányzat. Szakács Nóra szerint a DECIDE projekt magyarországi gyakorlatában is ez volt a fő cél: beavatni a leendő köztisztviselőket egy önkormányzat munkájába a gyakorlatban. Hozzáfűzte, az volt a feladatuk, hogy megtervezzék, hogyan lehetne a kerület életébe, az Újbuda 60+ programba minél jobban bevonni a hatvan év felettieket. Ehhez elengedhetetlennek tűnt, hogy az idősök az eddigénél még szélesebb körben ismerjék meg, milyen szolgáltatásokat vagy kedvezménykártyát vehetnek igénybe. A hallgatók kérdőíves felmérést végeztek az idősök körében, amely elsősorban arra irányult, hogy megtudják, milyen mértékben ismertek a 60+ programok és a 60+ Kedvezménykártya. Szakács Nóra kiemelte, hogy a célcsoport nyitottsága, olykor bizalmatlansága, érdeklődése és az, hogy milyen módon lehet velük szót érteni, mind fontos tapasztalat volt számukra. A hallgatótársaival a célcsoport lekérdezése után az online, a hagyományos média és a személyes kommunikációra lehetőséget adó rendezvényekre fókuszáltak, ezeket vizsgálták, és kijelölték a fejlesztés lehetséges irányait. Volt olyan hallgatói csoport, amely szemléletformáló plakátokat tervezett, és volt olyan is, amely idősöknek szóló közösségi felület fejlesztésén dolgozott; míg egy harmadik csoport a Föld Napja rendezvény tervezésébe vitt be 60+ programokat, amelyek a korábbi években egyáltalán nem voltak jelen. A csoportos munka során vetődött fel az a kérdés, hogy a hagyományos szórólapozás mellett hogyan hívják fel

a figyelmet a Föld napi rendezvényre. Szakács Nóra például egy táncos, zenés villámcsődületet, úgynevezett flashmobot tervezett, amelyet a diákok a kerület forgalmasabb pontjain adtak elő, nagy sikerrel. A hallgató szerint ezzel az akcióval sikerült felhívni az emberek figyelmét, akadt olyan érdeklődő, aki megköszönte a produkciót, és teljesen meghatódtott tőle. „A Közzolgálati kommunikációmenedzsment órán nem bent ültünk egy teremben, hanem a terepen kellett megoldanunk a feladatokat és megbirkózni a kihívásokkal. Problémamegoldást tanultunk a gyakorlatban, azt, hogy talpraesettnek, határozottnak kell lenni” – jelentette ki Szakács Nóra.

Dr. Rimóczi Imre, Újbuda Önkormányzat kabinetvezető-helyettese elmondta, hogy az önkormányzat nagyon sok önként vállalt feladatot végez, ezek között az idősgyűre, az idősek közösségi életének a szervezésére nagy hangsúlyt fektetnek. Hozzáfűzte, hogy a kommunikáció területén a hallgatók bevonása friss szemléletet hozott az idősgyűre programba, ráadásul az önkormányzat is megismerkedhetett az egyetemen oktatót kommunikációmenedzsment főbb szempontjaival, eszközeivel és célkitűzéseivel. A hallgatók által megkérdezett lakossági véleményeket sikerült olyan intézkedésekre váltani, amelyek valóban azt szolgálják, hogy az időseknek jobb szolgáltatást nyújthasson az önkormányzat. Hozzátette, hogy az NKE KTK Közzolgálati kommunikációmenedzsment tárgy hallgatói értékalapú kommunikációt tanulnak, és fontos, hogy ezt a gyakorlatban is tudják alkalmazni. Rimóczi Imre támogatja, hogy az NKE-n tanulók komfortzónájukból kilépve, éles helyzetekben kerüljenek kapcsolatba ügyfelekkel, önkormányzati dolgozókkal, ismerjék meg azt, milyen felelősséggel és kihívásokkal jár lefolytatni egy úgynevezett bevonó kommunikációs kampányt. Nagyon fontos az, hogy a jövő köztisztviselői ne csak a

Feladatok:

- Helyzetfelmérés az önkormányzat által a 60 fölötti korosztály elérésére szokásosan használt kommunikációs csatornákra vonatkozóan (rendezvények, hagyományos média és közösségi média).
- Az online média esetében külföldi jó gyakorlatok gyűjtése hasonló, idősbárát programok közösségi kommunikációjára.
- Újbuda Önkormányzat 60+ honlapjának kamerával történő, tekintetkövetéses vizsgálata 60 fölötti korosztályba tartozó résztvevőkkel, majd következtetések megfogalmazása a honlap használhatóságára vonatkozóan.
- Újbuda Föld Napja rendezvényének gazdagítása a 60+ célcsoport számára történő programcsomag tervezésével.
- Újbuda Föld Napja 60+ programmal gazdagított rendezvényének előkommunikációja, flashmob tervezése és kivitelezése; sajtóközlemények írása, a program előkészítése, a forgatókönyv és a programelemek kidolgozása, a lebonyolításában történő részvétel, a program részletes dokumentálása, videók, diabemutatók készítése, sajtómegjelenések összeállítása.
- A 60+ program népszerűsítését szolgáló plakátok tervezése és kivitelezése, további fejlesztési javaslatok megfogalmazása.

hatósági határozatok megfogalmazásával, a tételes jogszabályokkal legyenek tisztában, hanem fel kell vértetni őket a kétirányú kommunikáció eszközeivel is, például az elégedettség kérdőívek módszertani és informatikai szerkesztésének alapelveivel. Jusson eszükbe az, hogy megkérdezzék a lakosságot arról, hogy az önkormányzat milyen irányba fejlessze a szakpolitikáit. Azok a köztisztviselők, akik ilyen gyakorlati ismeretekkel rendelkeznek, jobban segítik majd a munkahelyükön a vezetőket munkájukat. A kabinetvezető-helyettes szerint fontos lenne, hogy amikor majd a hallgatókat munkájuk során megbízzák azzal, hogy egy új projektet vezessenek be, ne a hatósági határozat szerkesztésével kezdjék el a feladat teljesítését, hanem ezt megelőzően kezdeményezzék vezetőiknél a lakosság igényeinek közvetlen felmérését. Folytassanak folyamatos párbeszédet

az érintettekkel, és a projekt végén mérjék az elégedettségüket. Rimóczi Imre hangsúlyozta, hogy az önkormányzat számára ez a projekt jóval többet jelentett, mint pusztán gyakorlati helybiztosítást a hallgatóknak. Az egyetem, a hallgatók komplex kommunikációs kampány kidolgozásának lehetőségével élhettek. „Élesben” tanultak („learning by doing” módszerrel), az oktatók és az önkormányzat illetékes munkatársainak szakmai felügyelete alatt. Az önkormányzat a 60+ programjának kommunikációs feladataihoz kapott új módszereket, és ezen túlmenően mindkét partner nagyon sokat tanult egymás működésének, szervezeti kultúrájának megismerésével. A kabinetvezető-helyettes szerint közös cél, hogy a kölcsönös alkalmazkodás során a kifejlesztett munkamódszerekkel már a következő tanévben folytassák az együttműködést. ●

„A Haza lovagjaivá kell lennetek!”

SZÖVEG: SZABÓ TIBOR

Egy tiszt életének legmeghatározóbb eseménye az, amikor leteszi az esküt. A Ludovika Akadémián felavatott hadnagyokat minden helyzetben az egyenes jellem és az egyenes tartás jellemzi. Bár az idők során a rituálé megváltozott, az ünnepség emelkedettsége és szentsége ma is a régi. Siposné Prof. dr. Kecskeméthy Klára ezredes, az NKE HHK egyetemi tanára kalauzolt el minket a régmúlt hagyományaiba.

AMIT A TÖRTÉNELEM FELÜLÍRT

„Összenőtt zsenge szívetek és lelketek Hazátokkal, így lettetek e hazának igazi hatalmas lovagjaivá. Törhetetlen vitézi erőtökkel rántotok kardot e földért, ennek népéért és minden részéért e Hazának” – ezeket a gondolatokat mondta Dr. Béres Gaudenc, a Ludovika Akadémia római katolikus lelkésze az 1926-ban végzett ludovikások avatási ünnepségén. Az Osztrák-Magyar Monarchia idején I. Ferenc József császár és magyar király születésnapján, augusztus 18-án tartották a tisztavatást. A világháborúk azonban sok mindent felülírtak. Az I. világháború kitörését követően egy tanév alatt négy tisztavatás volt a Ludovikán. Az elsőt pár nappal az I. világháború kitörése után tartották, majd ugyanebben az évben október 15-én a következőt, hiszen a frontokon szükség volt a jól képzett katonai vezetőkre. 1915. március 15-én esküt tettek azok a >>

tisztek is, akik csak másfél évig tanultak a Ludovika Akadémián, majd augusztus 18-án, a császár születésnapján ismét volt egy avatás. Ez a négy ceremónia elvitte a teljes tiszti utánpótlást, gyakorlatilag megszűnt működni a Ludovika Akadémia, hiszen már nem volt kit tanítani és kibocsátani.

A Nagy Háború után 1920. szeptember 27-én indult meg újra a képzés a Ludovika Akadémián, ettől kezdve a tisztavatásokat mindig augusztus 20-ra, Szent István napjára időzítették, ettől csak egyszer, 1930-ban, Ferenc József születésének 100. évfordulóján tértek el. A II. világháborús évek alatt ismét sorozatban és rendhagyó időpontokban avatták a tiszteket. 1940-ben július 4-én volt a tisztavató, ekkor már a II. világháború szele elérte Magyarországot. 1942-ben is június 18-án tettek esküt a tisztek, Horthy Miklós kormányzó, a legfőbb hadúr születésnapján, majd december 6-án, Miklós napján, a kormányzó névnapján. Az 1944. augusztus 20-i avatás azért volt rendkívüli, mert az angolszász repülőek akkor már javában bombázták Budapestet, és nem merték megkockáztatni, hogy a hagyományoknak megfelelően az Orczy-parkban, a Nagyréten tartsák meg az ünnepséget délelőtt. „Este hat órakor volt az avatás a Hűvösvölgyben, a magyar királyi Bolyai János Honvéd Műszaki Akadémia alakulóterén. A három katonai akadémia (1939. őszén a Ludovika Akadémia mellett létrejött a Bolyai János Műszaki Akadémia és a kassai Horthy Miklós – később Horthy István – Repülő Akadémia) kibocsátott tisztjeit odavitték a Hűvösvölgybe. Gondoljunk bele abba, hogy ha ez az esemény az amerikai vagy angol hírszerzés tudomására jutott volna, akkor úgymond le tudták volna fejezni a teljes leendő magyar tisztikart” – mondta Kecskeméthy Klára. Az ezredes hangsúlyozta, hogy 1921 és 1932 között Horthy Miklós kormányzó minden egyes tisztavatáson megjelent. 1933-tól 1944. augusztus 20-ig mindig csak a képviselőjét küldte el. Amikor 1944-ben a Hűvösvölgyben a három katonai akadémia tisztjeit avatták, ott volt Horthy Miklós, és beleírt az avatási naplóba. „Sokan azt gondolják, hogy ez volt a legutolsó tiszti avatás, azonban ez nem így van. Ugyanis amikor a front közeledtével kitelepítették a Ludovika Akadémiát, elindultak nyugati irányba, és 1944. november 15-én Körmenten, a Batthyány-kastély parkjában, illetve Hajmáskéren volt az utolsó ludovikás tisztavatás” – tudtuk meg Kecskeméthy Klárától. A Ludovika Akadémia fennállása alatt mintegy 10 853 tisztet avattak fel, akik közül 1145-en haltak hősi halált a különböző frontokon és hadszíntereken.

VÁLTOZÓ HAGYOMÁNYOK

Az utolsó ludovikás eskütételen Szálasi Ferenc rendeletét olvasták fel az „idő előtti” tisztavatásra vonatkozóan. Ezek után a Ludovika Akadémia utolsó parancsnoka, Kocsis László vezérkari ezredes szólt az állományhoz. A tisztek a Ludovika zászlóra esküdtek fel, de a hagyományos szablya nélkül. Pisztoly volt helyette, így az eskü szövege is megváltozott: az „Ősi magyar szokás szerint rántsunk kardot!” fordulatot el kellett hagyni. Az évfolyamelső vitéz nemes Szöllösy Sándor hadnagy az alábbi mondta helyette: „A Duna, a Tisza, a Dráva, a Száva és a Kárpátok visszhangozzák fogadalmunkat: A hazáért mindhalálig!” Nem is díszes oklevelet kaptak, hanem egy igazolványt arról, hogy elvégezték a Ludovika Akadémiát.

Az avatás kezdetben a Díszteremben zajlott. Felsorakoztak az avatandó tisztek, ahol kihirdették a hadnagyi kinevezéseket, kiosztották a Ludovika Akadémia elvégzését igazoló díszes okleveleket és a ludovikás gyűrűket, amelyet gyűrűpróba előzött meg. Ezt követte az istentisztelet a római katolikus kápolnában, illetve a protestáns imateremben, ki-ki a vallásának megfelelően. A hálaadó istentisztelet után adták át az alapítványi díjakat a különböző fegyvernemeknél azoknak a rangelső hadnagyoknak, akik a legjobban teljesítettek, majd elkezdődött a tényleges ünnepség, amelyet a Ludovika Akadémia Nagyréjén rendeztek. Itt felsorakoztak az akadémiaközi alakulatok, az avatandó hadnagyok, valamint a tanári és a tiszti kar. Az eseményre a Magyar Honvédség előjáróinak, a diplomáciai testületek képviselőinek dísztribünt építettek. Felsorakozott a Ludovika Akadémia teljes állománya. Amikor az előjáróság bevonult és elfoglalták a helyüket a dísztribünön, a Himnusszal elkezdődött az ünnepség. A beszédet követte a tiszti eskü, amelyben a leendő hadnagyok a Legfőbb Hadúrra esküdtek fel, az Osztrák–Magyar Monarchia idején

pedig I. Ferenc József császárra. Kiállt a katonatársai elé az a rangelső, akit kiválasztottak és méltónak tartottak arra, hogy az eskütétel után a kardrántásra szólítsa fel a leendő hadnagyokat. „Bajtársak, hazánk iránti hűségünk jeléül ősi magyar szokás szerint rántsunk kardot. Kardjaink érces pengése mellett egy szívvel, szent lelkesedéssel kiáltjuk fogadalmunkat: A Hazáért mindhalálig!” Egy, az 1932/33-as tanévben végzett ludovikás így emlékszik vissza az 1933-as hadnagyavatásra: „Hét órakor a díszteremben kihirdették a hadnagyi kinevezéseket és kiosztották a Ludovika Akadémia elvégzését tanúsító okleveleket, valamint a ludovikás gyűrűket. Fél 9 órakor hálaadó istentisztelet volt, ennek befejeztével az egyes fegyvernemeknél rangban elsőként végzett új hadnagyok megkapták a nekik odaitélt alapítványi jutalmakat. A nyilvános ünnepség ősi Alma Materünk parkjában folyt le. Fél 11 órakor érkezett meg a Kormányzó Úr Ő Főméltósága képviselőjében vitéz Kárpáthy Kamilló, a m. kir. honvédség főparancsnoka, aki kíséretével kivonult akadémiaközi alakulatok, a felavatandó hadnagyok, valamint a tiszti- és tanári kar arcvonala előtt elhaladva, a Himnusz hangjai közben fogadta a kivonult alakulatok díszelgését. Miután a felavatandók a Ludovika-szobor elé vonultak, ahová az akadémia zászlaját előre hozták, vitéz Jány Gusztáv, a főcsoport főparancsnoka magasszárnyalású beszédében búcsúztatta el az életbe kilépő tanítványait. Ezután következett az eskü, aminek elhangzása után a rangban legidősebb új hadnagy, Rásky Jenő lelkes hangon tolmácsolta felavatott bajtársai nevében a Legfőbb Hadúr iránt érzett hűségüket és köszönetet mondott volt parancsnokaiknak és tanáraiknak. A beszéd végén az ifjú hadnagyok ősi szokás szerint kardot rántottak és a kardpengék csengése közben a ludovikás jelmondat: A hazáért mindhalálig! kiáltásával pecsételték meg fogadalmukat. Az ünnepséget a kivonult alakulatoknak a ludovikás induló hangjára végzett feszes díszmenete zárta be.”

Varsói Szerződés egyesített fegyveres erői főparancsnokának magyarországi képviselői is. Az 1980-as évek második felétől a tisztavatás menetében több változás is volt. 1986. szeptember elsejétől például a katonai tanintézetekben a négyéves képzésről áttértek a hároméves képzésre, így 1987. augusztus 20-án a végzős negyedévesekkel együtt a harmadik évfolyam hallgatóit is tiszté avatták. 1986-ban jelentek meg a tisztavatáson történelmi zászlók, ezzel hangsúlyozták ki a hadsereg nemzeti jellegét. 1989-ben a társadalmi és politikai változásoknak megfelelően módosították a fogadalom szövegét, amelyben az ország védelme, az alkotmány és a törvények betartása, illetve betartatása, továbbá a haza iránt elkötelezett szolgálat mellett tettek hitet az avatandó tisztek. Az 1998-as tisztavatáson már a Szent Korona másolatának jelenlétében hangzott el a fogadalomtétel. Az államalapítás ezredik évfordulóján, 2000-ben a tisztavatást a Kossuth téren rendezték meg. 2010-ben a Hősök terén volt a ceremónia, és ezen az avatáson szerepelt először az új hallgatói díszöltözet, illetve két, a ludovikás hagyományokhoz visszanyúló lényeges mozzanat, a kardrántás, valamint A Hazáért mindhalálig! felkiáltás is. 2011-ben az Osztrák–Magyar Monarchia idejéből származó tradíciót, a kardlengetést elevenítették fel, amellyel akkoriban a végzősök a tiszté avatásuk miatt érzett örömeiket fejezték ki. 2012-ben már nem a Hősök terén, hanem a Parlament előtti Kossuth téren tettek esküt az ifjú tisztek, akik már a 2012. január elsején létrejött Nemzeti Közszoigálati Egyetemen fejezték be tanulmányaikat, és a 2011-ben felállított MH Ludovika Zászlóalj állományába tartoztak. A legutóbbi tisztavatáson, 2014. augusztus 20-án 119 tisztjelölt tette le az esküt a Kossuth téren, ahol Áder János köztársasági elnök és Hende Csaba honvédelmi miniszter mondott beszédet. Az NKE-n idén 94 honvédtisztjelölt tesz majd esküt. A 85 fiú és 9 lány a ludovikás hagyományokat követve erősíti meg fogadalmát: A Hazáért mindhalálig! ●

TISZTAVATÁSOK A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ UTÁN

A második világháborút követően 1964-től avattak ismét tiszteket hazánkban, az úgynevezett Egyesített Tiszti Iskola udvarán, szeptember elején. 1969. augusztus 20-án már az alkotmánynap ünnepi program kiemelt eseménye lett a Kossuth téren megrendezett tisztavatás, amely az ország nyilvánossága előtt zajlott, s amelyen részt vettek az akkori állami és pártvezetők, a katonai felsővezetők, a fővárosi diplomáciai képviselők katonai és légügyi attaséi, az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet Déli Hadseregcsoporthoz parancsnoka, illetve a

SZÖVEG: SZŐR ADÁM

Kínából, Grúziából, Vietnamból és még további tíz országból érkeztek hallgatók a Nemzeti Közszerológati Egyetemen tartott Academy of Diplomacy Budapest (ADB) második alkalommal meghirdetett, egyszemeszteres angol nyelvű részismereti képzésre. A féléves kurzust tizenhatan teljesítették, ők a június 19-i rendezvényen vehették át a képzés elvégzését tanúsító oklevelüket. Az általunk megkérdezett hallgatók az oktatóktól és egymástól is sokat tanultak az elmúlt hónapokban.

A Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar (NETK) szervezésében lebonyolított képzési és kutatási program hallgatói a biztonság- és védelempolitika, valamint az európai tanulmányok témakörében

hallgathattak előadásokat, vehettek részt kutatássemináriumokon és képzésfejlesztő tréningeken. A kínai Chen Xi a Kelet-Kínai Jogi és Politikatudományi Egyetem hallgatója.

Elmondása szerint nagyon sok értékes információhoz jutott hozzá a képzésen, így azt mindenképpen eredményesnek ítéli. „Nemcsak az előadásokon, az oktatóktól tanultunk sokat, hanem

egymástól is. Ez egy kulturálisan nagyon sokszínű társaság volt, olyan, mintha egy kis ENSZ-ben ültünk volna” – fogalmazta meg tapasztalatait a kínai diáklány, aki a képzés gyakorlati részét is dicsérte. Az elméleti képzés mellett a hallgatók ugyanis részt vettek egy kéthetes „szakmai gyakorlaton” is, amely budapesti és vidéki tanulmányutakból, intézménylátogatásokból állt. Olyan közigazgatási, illetve biztonság- és védelempolitikai jellegű szervekhez látogattak el, mint például az Igazságügyi Minisztérium EU-jogi Főosztálya, az Országgyűlési Könyvtár vagy a szolnoki MH Béketámogató Kiképző Központ. A diákok többsége olyan, a közszolgáltatásban dolgozó vagy friss egyetemi végzettségű külföldi hallgató, akik elkötelezettek a köz szolgálatára iránt, és képesek önálló tudományos kutatómunkát folytatni angol nyelven. Szeretnék elmélyíteni ismereteiket a közszolgálat nemzetközi vonatkozású területein, illetve a nemzetközi kapcsolatok vagy a diplomácia terén kívánják karrierjüket folytatni. Tizennégy hallgató teljes vagy részleges Jó Állam Ösztöndíjat kapott, míg egy-egy diák az Erasmus program keretében, illetve Stipendium Hungaricum ösztöndíjjal tanult az NKE-n.

Nino Turiashvili az egyik grúz állami egyetemen végzett nemzetközi kapcsolatok szakon, ezt követően érkezett a magyarországi képzésre. Szakmai szempontból ő is nagyon hasznosnak tartja a kurzust, hiszen itt olyan tárgyakat is tudott hallgatni, amit otthon, az alapképzés során nem lehetett. Nemcsak a hallgatók, hanem az oktatók és a képzés szervezői is sokat tanulhattak az elmúlt fél évben, ezt fejezte ki a tanúsítványátadó ünnepségen Kis Norbert. Az NKE továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettese elmondta: a képzési program nemcsak a hallgatók, hanem az oktatók számára is hasznos volt, hiszen az utóbbiak is

Az NKE 2014 szeptemberében indította el első, teljes egészében angol nyelvű egyszemeszteres képzési és kutatási programját, az Academy of Diplomacy Budapestet. A képzés elsősorban olyan, a közsférában dolgozó külföldi szakembereket céloz meg, akik az NKE által kínált akadémiai program keretében szeretnék elmélyíteni ismereteiket a közszolgálat nemzetközi vonatkozású területein. A kötelező tárgyak mellett lehetőség van arra, hogy a hallgatók válasszanak a biztonság- és védelempolitika vagy az európai tanulmányok szakirány között, és ehhez kapcsolódóan kutatássemináriumokat teljesítsenek.

A képzés megfelelő színvonalának biztosítása érdekében valamennyi jelentkező számára egységes felvételi követelmény az angol nyelv magas szintű ismerete és a legalább BA/BSc szintű szakirányú oklevél megléte vagy 180 ECTS kreditpontnak megfelelő teljesített képzés igazolása.

A program célja, hogy a szakmai ismeretek átadása mellett a számos különböző országból és kontinensről érkező hallgatók részére alkalmat kínáljon egymás kultúrájának és nézőpontjának megismerésére, és arra, hogy képesek legyenek olyan szakmai kapcsolatok és hálózatok kialakítására, amelyek későbbi nemzetközi közszolgálati karrierjük során hasznosak lehetnek.

sokat tanultak belőle. „A mi felelősségünk abban is rejlik, hogy vezessük Önöket a változás, a fejlődés útján” – fogalmazott. A rektorhelyettes szerint a változásra való képesség sokszor fontosabb, mint maga a változás, ezért reméli, hogy a hallgatók képessége ebben az irányban is fejlődött. Kis Norbert hozzátette: az intézménynek is szüksége van a hallgatóktól érkező visszajelzésekre, véleményekre.

Ezt szolgálhatja az a kérdőív is, amelynek kitöltésével a diákok értékelték a programot. Elégedettségüket jól mutatja az a tény is, hogy az Academy of Diplomacy Budapest résztvevői közül öten az NKE-n szeretnék továbbfolymatni tanulmányaikat, az International Public Service Relations angol nyelvű mesterszakon.

Az általunk megkérdezett két hallgatónak nagy élményt jelentett Magyarország és annak fővárosa. Chen Xi sokszor sétált a Duna-parton, és ismerkedett a magyarokkal. Őt egyébként is nagyon érdekli hazánk történelme, így a jelentősebb emlékhelyeket is felkereste. „Korábban is sokat olvastam Magyarországról történetéről, például az

1848-as és az 1956-os forradalomról, de egészen más volt meg is érinteni azokat az emlékműveket, amelyek ezekről a történelmi tettekről szólnak” – tette hozzá Chen Xi, aki még a március 15-i ünnepi megemlékezéseken is részt vett. Nino Turiashvili számára Budapest volt az első külföldi nagyváros, ahol hosszabb időt tölthetett. „Nyugodtan állíthatom, hogy beleszerettem a városba, de szerencsére az országból is sokat láthattam” – utalt arra, hogy a kéthetes intézménylátogatás során több magyarországi települést is felkerestek. Mindketten úgy nyilatkoztak, hogy későbbi karrierjük szempontjából jelentős lökést adott számukra ez a képzés. Chen Xi diplomata szeretne lenni, és a magyar-kínai kapcsolatok fejlesztésén kíván dolgozni a jövőben. Nino Turiashvili most Lengyelországba megy, ott folytatja tanulmányait mesterképzésen. Később a tbiliszi egyetemen szeretne oktatni. Úgy véli, hogy az itt megszerzett tapasztalatokra mindig számíthat majd.

A képzés a következő félévben szünetel, így várhatóan jövő év elején indul újra az NKE-n. ●

A kormányzás újragondolása

Transatlantic Policy Consortium konferenciája az NKE-n

SZÖVEG: CSIZMAZIA GÁBOR
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A minőségi közszolgálat és a jó kormányzás elméleti és gyakorlati kidolgozása komoly feladat elé állítja az állam működésével foglalkozó szakértőket, hiszen a professzionális és hatékony közszolgálat egyre több visszatérő, illetve merőben új kihívással néz szembe. Mivel e kihívások nemzetközi szinten – sokszor globális trendek részeként – jelentkeznek, a jó állam koncepciójának megvalósítása nemcsak Magyarországon, hanem a világ számos részén aktuális feladat.

Ebből adódóan az állam megfelelő működéséhez vezető út kijelölésében a nemzeti szintű kutatások mellett folyamatos nemzetközi kitekintést kell gyakorolni, továbbá nem szabad elszalasztani a kölcsönös nemzetközi tapasztalatcsere lehetőségét. Ez különösen igaz az euroatlanti térség országaira, amelyek sok tekintetben érték- és érdekközösségben állnak egymással, és hasonló pénzügyi-gazdasági és társadalmi kihívásokkal szembesülnek.

E helyzetet, valamint saját küldetését szem előtt tartva a Nemzeti Közszolgálati Egyetem nemzetközi konferenciát szervezett a kormányzás újragondolásának témájában. Az egyesült államokbeli Indiana Egyetemmel, valamint a speyeri Német Közigazgatás-tudományi Egyetemmel közösen szervezett Transatlantic Policy Consortium (TPC) idej, Rethinking Public Governance című szakmai-tudományos rendezvényének a Ludovika Campus főépülete adott otthont június 10–12. között. Az idej konferencia a kormányzás újragondolásához több aspektusból kívánt hozzájárulni, így a rendezvény három fő panelben összpontosított a közszolgálatot érintő releváns és aktuális kihívásokra és azok kezelésére. Ennek megfelelően az angol nyelvű konferencia résztvevői külön fórumokon foglalkoztak a globális biztonsági kihívásokhoz, az állami és igazgatási képességfejlesztéshez, valamint további multidiszciplináris témákhoz kapcsolódó kérdésekkel. A panelekben professzorok, tapasztalt szakemberek, valamint fiatal kutatók egyaránt

ismertethették a közpolitikát érintő kutatásaikat és elképzeléseiket, emellett a program külön lehetőséget biztosított a PhD-hallgatók számára prezentációs tapasztalat szerzésére.

ÁTFOGÓ NEMZETKÖZI KÉP A KÖZPOLITIKA VILÁGÁBAN

A konferencia egyes szekciói összesen 44 előadást öleltek fel, amelyek mindegyike a hazai és nemzetközi közszolgálat aktuális kérdéseivel foglalkozott. A prezentációk együttesen rendkívül átfogó képet nyújtottak a kormányzás újragondolásáról. A megnyitó ünnepségen Prof. Dr. Patyi András, az NKE rektora, Prof. Dr. Charles F. Bonser, a TPC alapítója, valamint Prof. Dr. Andreas Knorr, a TPC német társelnökének köszöntője mellett Dr. Joseph Shevel, az izraeli Galilee International Management

17 ÉVE MŰKÖDŐ NEMZETKÖZI KONZORCIUM

A Transatlantic Policy Consortium a közpolitika és a közigazgatás területén működő, számos európai és amerikai felsőoktatási és képző intézményt felölelő hálózat, amelynek célja, hogy lehetőséget biztosítson tagjai számára a kölcsönösen gyümölcsöző szakmai és személyközi kapcsolatok kiépítésére, közös publikációk, kutatások és cse-reprogramok létesítésére.

A TPC az amerikai Indiana Egyetemhez tartozó School of Public and Environmental Affairs, valamint a francia École Nationale d'Administration közötti együttműködésből nőtt ki magát: a két intézmény 1997 júniusában vett részt egy közös konferencián Párizsban, ahol számos transzatlanti közpolitikai kérdés megvitatására került sor, továbbá felvetődött a közös rendszeres konferenciák gondolata. Ez utóbbit szem előtt tartva 1998-ban az Indiana Egyetem bloomingtoni székhelyén tartott konferencián született meg a döntés egy konzorcium alapításáról. A Transatlantic Policy Consortium immár 17 éve kínálja a közpolitika és közigazgatás kutatói számára a szakmai együttműködések és kapcsolati hálók kiterjesztésének lehetőségét. A konzorcium tagjai és együttműködő partnerei rotációban biztosítják a TPC éves konferenciájának helyszínét Európában és az Amerikai Egyesült Államokban. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem először volt a jelenleg 34 intézményre kiterjedő konzorcium konferenciájának főszervezője és házigazdája.

Institute elnökének afrikai és közel-keleti biztonsági, illetve Prof. Dr. Ács Zoltán, a London School of Economics and Political Science kutató professzorának gazdasági-politikai problémákra rávilágító vitaindító előadására is sor került.

Az előadók számos országból, köztük Finnországból, Romániából, Palesztinából, Németországból, Lengyelországból, az Egyesült Államokból, valamint Ausztráliából érkeztek, prezentációik pedig többek közt az államépítés, az állam ügyeiben való civil részvétel, a terrorizmus elleni európai rendőri együttműködés, az illegális migráció és határvédelem, valamint a bevándorlók humánbiztonságának kérdéseit mutatták be. Az idej TPC-konferencia kiváló fórumként szolgált a kormányzás újragondolásáról szóló szakmai vitákhoz, illetve a számos közpolitikai kérdés különböző szakterületek irányából történő megközelítéséhez. Az előadók és a rendezvény résztvevői, köztük az NKE oktatói, bővíthették az Atlanti-óceánon átnyúló saját szakmai kapcsolati hálózataikat. A konferencián elhangzott előadásokhoz készített legjobb tanulmányokat nemzetközi szinten publikálják.

A TRANZATLANTI KAPCSOLATOK ÁPOLÁSA

A rendezvény külön érdeme az NKE transzatlanti kapcsolatainak erősítése: az oktatóink és kutatóink személyes szakmai

hálózatának bővülése mellett a konferencia sikeres megszervezése és lebonyolítása is hozzájárul az egyetem kedvező nemzetközi megítéléséhez. Ennek egyik jele – az előadók pozitív visszacsatolása mellett – az a tény, hogy a konzorcium tudományos bizottsága szorosabbra kívánja fűzni a kapcsolatot a konferencia helyi szervezőbizottságával. Az előadók a szakmai programokon túlmenően gálavacsorán és dunai hajózással egybekötött ünnepélyes záróvacsorán vehettek részt, továbbá megtekinthették a Felszállott a páva zenés-táncos produkcióját. A konferencia és az azt kísérő programok megvalósításában az egyetem részére komoly támogatást biztosított a Washingtonban működő The Hungary Initiatives Foundation, amely az Egyesült Államok és Magyarország közötti együttműködés előmozdítását célzó nonprofit szervezet. Tekintve, hogy a Transatlantic Policy Consortium tagjai között számos neves amerikai és európai felsőoktatási intézmény – például a hollandiai Erasmus University, az angol Birmingham University, az amerikai George Mason University vagy a Rockefeller College of Public Affairs and Policy – is fellelhető, a további együttműködés az oktatói és kutatói kapcsolatok ki-szélesítéséhez nyújthat alkalmakat, amelyek során az egyetem ismertetheti a hazai közszolgálat megreformálásának folyamatait és eddigi eredményeit. ●

„Tudás, teljesítmény, tapasztalat”

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES

A rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati viszonyáról szóló 2015. XLII. törvény megalkotásában és az új rendvédelmi életpályamodell koncepciójának a kidolgozásában is részt vett Kovácsné dr. Szekér Enikő bv. ezredes, a Belügyminisztérium Közzolgálati Életpálya Fejlesztési Főosztály vezetője. Segítségével igyekeztünk tiszta képet kapni az új illetményrendszerrel, az elérendő legfőbb célokról, a vezetőképzésről, a rendszer pozitívumairól és a Nemzeti Közzolgálati Egyetemre vezényelt állományra való hatásáról.

A rendészeti életpálya koncepciója nem idén merült fel először kormányzati részről. Már 2010-ben a Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program megfogalmazta, hogy a közzolgálati életpályákat szükséges összehangolni, egységesíteni. Kovácsné dr. Szekér Enikő szerint 2010 és 2014 között két kormányhatározat alapján számos feladatot végrehajtottak, így az integrált teljesítményértékelési rendszert, a munkakörelemzések rendszerét, újraszabályozták a rendészeti szakvizsgát, kialakították az új típusú, négyéves cikluson alapuló továbbképzési rendszert, a vezető-kiválasztási és vezetőképzési rendszert. A Kormányzati Személyzeti Stratégia feladatokat határozott meg a három hivatásrendre vonatkozóan a továbbfejlesztési lehetőségekről, célkitűzésekről és eszközökről. A belügyminiszter ezekre az eredményekre építve kapta meg feladatként az egységes közzolgálati koncepció kidolgozását. A legfőbb cél a Magyar-program teljessé tétele, egy egységes életpálya, az egységes rendszer kialakítása volt. Elsősorban az átjárhatóság követelményének érvényesítése érdekében vált szükségessé az új rendszer bevezetése: „Egy olyan életpályamodell kidolgozása volt a cél, amelyben csak a szükséges és indokolt különbségek jelennek meg az érintett hivatásrendeknél. Egységes elveken, a korábbi eredményekre építve egy teljesen új, motiváló, előremutató, belátható életpályát nyújtó koncepciót készítettünk el” – mondta Kovácsné dr. Szekér Enikő.

A munka 2014. szeptember második felétől, két és fél hónapig tartott. „A szakszervezetekkel, tárcákkal, a rendvédelmi szervek vezetőivel, szakembereivel folytattunk egyeztetéseket. November elején már az Államreform Bizottság, decemberben a kormány tárgyalta, majd a 1846/2014. Kormányhatározattal elfogadta a javaslatot.”

A Belügyminisztérium az állomány véleményére is kíváncsi volt a kidolgozás során. „2014 augusztusában a kormánytisztviselők és a hivatásos állományú tagok számára készült egy kérdőíves felmérés, amelyben elektronikus formában megkérdeztük, hogy mit várnak az életpályától. A felmérés eredményeit egy összefoglaló elemzés tartalmazza” – mondta a főosztályvezető, majd hozzátette: hét kérdésből állt a kérdőív, amelyekben válaszokat adtak meg, és abban kellett sorrendiséget felállítani. A foglalkoztatási, egzisztenciális biztonság megteremtése és az illetmények rendezése volt a leginkább fontosnak tartott elem. Az egyes életpályaelemek, a tudás, a teljesítmény, a tapasztalat, valamint a lakhatás támogatásának az igénye is hangsúlyosan jelent meg a visszajelzésekben. Kiemelte, hogy a koncepció három pillérre helyezi az életpályamodell: új előmeneteli és illetményrendszer, lakhatás-támogatási rendszer kialakítása, amelyhez 2015. december 31-ig készítik el a kormány-előterjesztést, a hosszan pályán tartás céljából pedig a biztosítási, megtakarítási célú koncepciót 2016. december 31-ig. A tervezés fázisában van mindez, a szolgálati nyugdíjjal kapcsolatos hiástust ez utóbbi töltené ki.

A koncepció közvetlenül négyen dolgoztak, azonban rengeteg hatás formálta az elképzeléseket. Az volt az elvárás, hogy a 2010-14-es ciklus eredményeit hasznosítsák. Az állomány véleménye nagyon fontos volt, meghatározó volt továbbá a szakszervezetek, tárcák, rendvédelmi szervek vezetőinek és szakembereinek álláspontja, a munkát azonban közvetlenül a minisztérium vezetése irányította. „A döntési alternatívákat folyamatosan felterjesztettük a vezetőknek. A Miniszterelnökséget is erőteljesen bevontunk, számtalan alkalommal, informális egyeztetések keretében. A Közzolgálati Személyzetfejlesztési Főigazgatóság részéről nagyon sok támogatást kaptunk, ők fogják össze operatív módon a teljesítményértékelés, a munkakörelemzés rendszerét, működtetik a vezetőképzést és a továbbképzési rendszert” – emelte ki Kovácsné dr. Szekér Enikő. „A koncepció alapján a törvényalkotási folyamat hasonlóan zajlott, ahol az érintett rendvédelmi szervekkel rendkívül szoros együttműködésben alakítottuk ki az új törvény és végrehajtási szabályai végleges változatát” – mondta a főosztályvezető, akinek az új életpályamodell meghatározta a mindennapjait az elmúlt egy évben. „Hatalmas szakmai felelősségként élt meg a kialakításának minden pillanatát, hiszen az új törvény megalkotásával mintegy 60 ezer ember életéről döntöttek. A vezetőim mindig átvezettek minket a buktatókon, számos támogatást kaptunk tőlük, a munkatársaim nagyszerű munkát végeztek, amelyet mi sem bizonyít jobban, mint hogy az új szolgálati törvényt kilencvenöt százalékos támogatással fogadta el a Parlament. Nagy ajándékként élem meg, hogy ennek a munkának a részese lehettem. Húszévente egyszer élünk meg ilyen reformot, ez nem mindenki szakmai pályafutásában adatik meg.”

Az új illetményrendszerben a bonyolult pótlékrendszert egy átláthatóbbá váltja fel úgy, hogy egyidejűleg ismeri el a munkakör értékét, a szolgálati tapasztalatot és a teljesítményt. A koncepciónak alapvetése volt, hogy az illetményrendszert egyszerűsíteni szükséges. A már hatályban nem lévő, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló törvényben a hat meghatározó illetményelemen felül több mint harminc pótlék szerepelt. Ehhez képest a jelenlegi rendszerben három fő illetményelem adja az alapilletményt. A beosztási illetmény a munkaköri értéket ismeri el, a szorzószámokat a munkaköri besorolás alapján alakították ki, ebben valósul meg az úgynevezett horizontális előmenetel, amely szerint négyévente nő az illetmény a szorzószámokkal. A szolgálati időpótlék

a szolgálati tapasztalatot ismeri el markáns módon. A hivatásos pótlék a harmadik elem, amely ellentételezi azt a többletvállalást, amelyet a hivatásos állomány tagjai az esküjükben tesznek, miszerint akár az életüket is kockáztatják a szolgálatellátás közben. „A törvényben komplexen meghatároztuk, hogy melyek azok a szolgálatteljesítési tényezők, amelyek a hivatásos pótlék mértékét meghatározzák, többek között, aki fegyverrel teljesít szolgálatot, ugyanakkor az irányítási felelősségből adódó többletmunka elismerésére is lehetőséget ad. A fentiekén kívül mindösszesen öt pótlékunk maradt: nyelvtudási pótlék, preferált településpótlék és a munkajogi jellegű pótlékok: a veszélyességi, az éjszakai és a készenléti.”

A további előmenetel alapja a képzési feltétel lesz. „Miniszter úr három szóban fogalmazta meg az előmenetel lényegét: tudás, teljesítmény és tapasztalat. A fizetési fokozatban előrelépés a beosztási illetményhez kötődő előmenetelt jelenti, amely a négyéves továbbképzési cikluson alapul. Ennek során meghatározott kreditpontokat szerezhet az állomány. Ehhez a továbbképzési ciklushoz igazítottuk a fizetési fokozatokat. Fontos elem mindemellett a teljesítményértékelés. Legalább megfelelő szintű teljesítményértékelés szükségeltetik az előrelépéshez. Amikor valaki rendfokozatot is vált, vizsgát kell tennie. Magasabb beosztási kategóriába lépéshez, amelyhez magasabb rendfokozathoz is társul, már magasabb teljesítményértékelési szintet várunk el, legalább jót. A teljesítményjuttatás teljesen új formát kapott az új törvényben, az előző évi teljesítményértékelés alapján, aki arra érdemes, úgynevezett teljesítmény-juttatásban részesülhet” – tudtuk meg a Közzolgálati Életpálya Fejlesztési Főosztály vezetőjétől. Hozzátette, hogy ezt egy összegben állapítja meg a munkáltató és évi kétszeri kifizetés lehetséges: márciusban és szeptemberben folyósítják. Ennek alapja a szervezeti teljesítményértékelés eredménye lesz, amelynek keretében minden rendvédelmi szerv szervezeti egysége kap egy teljesítményértékelést. Egy rosszul teljesítő szervezetnél ugyanis senki nem tud jól teljesíteni.

Az életpálya egyik célja, hogy belülről válasszanak magasabb beosztásra alkalmas hivatásos állományú tagot. Azzal a céllal jött létre ez a jogintézmény, hogy a vezetői utánpótlás tervezett legyen. Az állomány tagjai tudásuk, képzettségük és kompetenciáik alapján válnak alkalmassá a vezetői beosztásokra. Az utánpótlási és vezetői adatbank is ezért jött létre. A vezető-kiválasztási eljárást sikeresen abszolváló bekerül az adatbankba, elvégez egy vezetőképző tanfolyamot, majd vezetővé válhat. >>

A mestervezető-képzés a magasabb szintű vezetők irányítási készségét fejleszti, amely rendszernek a továbbfejlesztése jelenleg is folyamatban van. Középvezető csak az lehet, aki már legalább három évet töltött a rendszerben beosztott vezetőként. Ez a szisztéma egy erős kötelezés a vezetők számára és nagy lehetőség az állomány tagjainak. „Az az elvünk, hogy a legmegfelelőbb személyt találjuk meg az adott beosztásra” – mondta Kovácsné dr. Szekér Enikő.

Új elem az is, hogy ha valaki visszalép a pályáján, akkor a rendfokozatában is visszalép, hiszen az is beosztáshoz kötődik. Az elmúlt időszakban valaki öt-hat év alatt akár a teljes rendfokozati karriert befuthatta. Az életpálya-konceptió viszont egy negyvenéves karrierívvel számol, amelynek fő célja az állományban tartás. A főosztályvezető szerint az új koncepcióval elkerülhetők lesznek azok a visszás helyzetek, amelyekben a vezető alacsonyabb rendfokozatú volt, mint a saját beosztottja. „A rendfokozat az új rendszerben azt is tükrözi, hogy a hivatásos állományú tag a pályájának mely szakaszában tart a tapasztalat és a szolgálati idő vonatkozásában. A beosztásában visszalépés esetén a rendfokozatában is visszavetésre kerülhet. Aki az új rendszerben alacsonyabb rendfokozatba kerül, a továbbiakban eddig elért rendfokozatát címzetes formában használhatja, a szolgálati érintkezésben címzetes jelzővel viselheti.”

A vezénnyelés jogintézménye is változik. Korábban a sok esetben összetett jogértelmezési kérdésekkel egy átláthatatlan szabályozás alakult ki. „A vezénnyelés formáit kettébontottuk és az egyiket átrendelésnek neveztük el. Minden olyan szolgálatteljesítést, amikor valaki nem a kinevezése szerinti beosztásban, de az adott rendvédelmi szerven belül kerül más szolgálatteljesítési helyre, átrendelésnek hívunk. A vezénnyelést meghagytuk azokra az esetekre, amikor a rendvédelmi szervtől kilép, és annak kötelékén kívül teljesít szolgálatot: egyetemen vagy minisztériumban.” Maximum öt év időtartamra vezényelhető az állomány, azért, hogy ne szakadjon távol a rendvédelmi szervtől. Az egyetemen önálló szabályozás vonatkozik, a vezénnyelés ebben az esetben határozatlan időre szól.

A besorolásról és illetményváltozásról hamarosan részletes írásbeli munkáltatói tájékoztatást kap minden hivatásos szolgálati jogviszonnyal rendelkező. Ezzel kapcsolatban Kovácsné dr. Szekér Enikő elmondta, hogy már készülöben vannak a parancsok, amelyeket július közepéig kell véglegesíteni. „Augusztusban már mindenki az emelt illetményét kapja meg” – tette hozzá. „A korpótlékot is újraszabályozták, amelynek húsz év szolgálati viszony után nő majd meg a mértéke.” A szolgálati időpótlékokat exponenciális görbével számolták ki.

Az új életpálya-modell rendszerszintű problémákat old meg. Hosszú karrierívét lefedően biztosítja az előmenetelt. Kitérít a karrierlehetőséget, a magasabb beosztásba lépés lehetőségét biztosítja. Leegyszerűsíti és sokkal átláthatóbbá teszi az illetményrendszert, összehangolja a szervezeti elvárásokat az egyén életpályájával. Kovácsné dr. Szekér Enikő hangsúlyozta,

fontos alapvetés volt, hogy az életpálya-modell akkor jó, ha nemcsak az egyénnek nyújt lehetőséget, hanem a szervezetet is támogatja. „Motivált, képzett, felkészült, hatékony állományra van szükségünk. Az állományt arra készítjük, hogy képezze magát és jól teljesítsen.” Véleménye szerint az új rendszer valódi perspektívát nyújt, és ha valaki tehetséges, a tudását, teljesítményét szeretné kamatoztatni, a rendszer lehetővé teszi azt.

A több lépcsős bérfelvezetés már elkezdődött. Július 1-jén az egyén szintjén harminc százalékos illetményemelés biztosít a törvény, rendszerszinten ötven százalékos bérfelvezetés valósul meg. Harminc százalékos emelést kapnak, akik alaptevékenységet, valóban a szerv törvényben meghatározott feladatait látják el. A huszonöt százalékos illetményemelés a funkcionális feladatot ellátóknak garantált, a vezetők esetében tizenöt százalékban. Ezt követően évente lesz öt százalékos emelés, egészen 2019-ig. „Várakozással teli időszakot élünk. Az állomány jelentős része az illetményemelésre vár. Az előmeneteli rendszer lényegére az elkövetkezendő időszak adja meg a választ, amely akár években is mérhető lesz. Legkésőbb 2019-ben látni fogjuk az előnyeit” – mondta Kovácsné dr. Szekér Enikő.

Az új életpálya az NKE Rendészettudományi Karon dolgozók állományát is érinti. A főosztályvezető hatalmas előrelépésnek tartja, hogy meghatározták, ki milyen beosztásba kerülhet. „Ez eddig hiányzott a rendszerből” – tette hozzá, majd folytatta: „Megjelent a rendészeti oktatói pálya beláthatósága, pályáira, amely valamennyi, képzésben résztvevő hivatásos állományú tagot érint. Kiemelten kezeljük őket, hiszen a képzés, a tudás alapeleme az új rendszernek, ők oktatják a jövő tisztjeit. Rendszerszinten az oktatói és a kiképző állományok az elismertsége nagyobb lett. A felsőoktatási illetménykiegészítés továbbra is az egyetem döntése alapján folyósítható. Óriási lehetőségnek tartom a tisztjelölti jogviszony bevezetését, a pályakezdők részvételét az új rendszerben, a 2016/17-es tanévet kezdők már tisztjelöltek lesznek.” Mindez kötelezettséggel is jár majd, ugyanis a pályakezdők csapaterős szolgálatra is bevethekők lesznek, de emellett a jelenlegihez képest jelentős többletjogosultságok is megjelennek a rendszerben.

„Minden leendő hallgatónak és a jövő tisztjeinek kívánom, hogy a maguk elé kitűzött célokat valósítsák meg, és tehetségüket, tudásukat kamatoztatva a rendészeti szolgálatot ne csupán munkaként, hanem valódi élethivatásként éljék meg. Hiszem azt, hogy ehhez az új szolgálati törvény megfelelő hátteret teremt, amely a hivatásos állomány tagjainak nem csupán foglalkoztatási és egzisztenciális biztonságot nyújt, hanem megfelelő és dinamikus szakmai perspektívát is kínál. Ennek eléréséhez azonban szükséges, hogy a saját szakmai célkitűzéseik birtokában, tudatosan tervezzék és építsék az előmenetelükhöz szükséges feltételeket, hiszen sorsunk és az életünk irányítása igenis a mi kezünkben van. Ehhez az úthoz kívánok a jövő tisztjeinek kitartást és némi segítségként szerencsét is” – mondta Kovácsné dr. Szekér Enikő. ●

A választási eljárásban mindent szabad?

Mérlegen a véleményszabadság

SZÖVEG: SZABÓ TIBOR

Az Alkotmánybíróság két olyan döntést hozott a közelmúltban, amellyel új pályára állította a véleménynyilvánítás szabadságának megítélését a választási eljárásokban: a politikai jellegű választási ügyekben, az 50 napos kampányidőszakban szinte mindent szabad, ha az alkalmas az állampolgárok támogatásának erősítésére, befolyásolására. De valóban szabad-e a vélemény? S ha igen, van-e, lehet-e határa, bármiféle korlátja? A kérdésre hazánk vezető jogtudósai keresték a választ azon a konferencián, amelyet az AB-döntések apropóján az Acta Humana – Emberi Jogi Közlemények Szerkesztőbizottságának kezdeményezésére tartottak meg a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen.

Dr. Darák Péter, a Kúria elnöke külföldi távolléte miatt videóüzenetben köszöntötte a konferencia résztvevőit. „Azok, akik megélték a rendszerváltás előtti évtizedeket, különösen nagyra értéklik ezen alkotmányos alapjog, vagyis a véleményszabadság jelentőségét és fontosságát, a demokratikus társadalom kialakításában játszott szerepét” – mondta. Hozzátette, a véleménynyilvánítás szabadsága az, ami lehetővé teszi a mindenkorai államhatalom kritizálhatóságát és a jobbító szándékú észrevételek megtételét. Nagyon izgalmas kérdés az, ami az utóbbi hónapok, évek fejleménye, hogy hogyan értékeljük a véleménynyilvánítás

szabadságát akkor, amikor más alkotmányos alapjogokat korlátoznak. Vajon hol vannak a véleménynyilvánítási jog határai? Ha nemzetközi példákat látunk, elgondolkodtató, hogy felhasználható-e a véleménynyilvánítás szabadsága arra, hogy valakit vallásos önértékében sértsenek, hogy emberi méltóságát megalázó módon tegyenek közzé információkat. Szerencsére Magyarországon ennyire sarkosan ezek a kérdések még nem fogalmazódnak meg. Felvethető azonban az a kérdés, hogy vajon a választás tisztaságához fűződő érdek mennyiben határos a véleménynyilvánítás szabadságával. Ez a kérdés nem most

merül fel először, hanem a Kúriának és az Alkotmánybíróságnak is fel kellett tennie ezeket akkor, amikor választási ügyekben kellett mérlegelnie. Izgalmas az a kérdés is, hogy mennyiben érinti a véleménynyilvánítás szabadsága a gazdasági élet résztvevőinek jogait. De meg kell említeni a közérdekű adatok megismerhetőségéhez való jog kérdéskörét, illetve az adatvédelmi aggályokat, amelyek a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben megfogalmazhatók.

Dr. Balogh Zsolt kúriai bírósági elnök, az *Acta Humana* szerkesztőbizottságának tagja a *Véleménynyilvánítási szabadság alkotmánybírói értelmezésének kezdetei Magyarországon* című előadásában hangsúlyozta, hogy 1992-ben az AB kimondta azt, hogy jogállamot nem lehet jogállam ellenében építeni. Hozzáfűzte, hogy a rendszerváltást követően nagyon hamar kialakultak hazánkban a demokratikus intézmények, egy-két dolog kibeszéletlen maradt, így például a formális jogállam és az igazságosság egymáshoz való viszonya. Az alkotmánybírói értelmezés a rendszerváltás utáni első két-három évben szinte minden alapot letett, így a véleménynyilvánítási szabadsággal összefüggésben is. Balogh Zsolt kiemelte az AB gyűlöletbeszéddel kapcsolatos 30/1992. (V. 26.) határozatát, amely megalapozta a véleménynyilvánítási szabadság értelmezését. Az előbb említett határozat nemcsak a véleménynyilvánítási szabadsággal kapcsolatos kérdéseket rendezte, hanem összefoglalta az alapjog-korlátozás módszereit is, amelyeket jelenleg az Alaptörvény első cikke is tartalmaz. A 30/1992. (V. 26.) határozatban van egy mondat, amely a következőképpen szól: „Ahol sokféle véleménynyel találkoznak az emberek, a közvélemény toleráns lesz, míg zárt társadalmakban sokkal inkább felkavarhatja a köznyugalmat egy-egy szokatlan hang.” Ez az AB-határozat Balogh Zsolt szerint elsősorban azt mutatta be, hogy ahogyan ő fogalmazott, a „véleményeknek a piacáról” bizonyos árúk kitilthatók-e vagy nem. Dr. Koltay András, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) egyetemi docense a *Véleménynyilvánítási szabadság a strasbourgi bíróság gyakorlatában* című előadásában a bíróság az Emberi Jogok Európai Egyezményének 10-es cikkét érintő ügyekről (a véleménynyilvánítás szabadságáról) szóló gyakorlatával kapcsolatban adott átfogó képet a résztvevőknek, felsorolva, hogy mi tekinthető fontos ügynek. Említette többek között a rágalmazást, a jó hírnév, becsület megsértését, a magánélet védelmét. Beszélt a válaszadási jogról, a politikai reklámokról, a médiaszabályozásról, és arról, hogy a strasbourgi bíróság milyen közös mércét alkalmaz az előbb említett körben. Az egyetemi docens a strasbourgi bíróság döntési mechanizmusáról elmondta, hogy az említett 10-es cikkel kapcsolatos kérelmeket az esetek többségében elutasítja. Dr. Téglási András, az NKE KTK Alkotmányjogi Tanszékének PhD-adjunktusa a véleménynyilvánítás szabadságáról

em emberi méltóság kérdésköréről szóló előadásában emlékeztetett arra, amit Magyarország Alaptörvénye IX. cikkének 4. bekezdése tartalmaz: „A véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.” Hozzáfűzte, hogy 1989-től egészen 2010-ig úgy szabályozott az Alkotmány, hogy mindenkinek joga van

a szabad véleménynyilvánításhoz. Téglási András hangsúlyozta, hogy korlátozhatatlan az emberi méltóság, és vele szemben a véleménynyilvánítás szabadságának úgy mond meg kell hajolnia. Dr. Schanda Balázs, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanára előadásában utalt arra, hogy a véleményszabadság és a vallásszabadság ütközése klasszikus alapjogi konfliktus. A vallásszabadság mögött évszázadok, évezredek húzódnak meg. Schanda Balázs szerint a véleményszabadság és a vallási tartalmak ütközésével hagyományosan a blaszfémia, istenkáromlás kérdésében találkozhatunk. A jogász hivatásról a kérdéskör kapcsán az egyetemi tanár elmondta, hogy nem a békétlenségnek és a vitáknak a vámszedői, hanem a béketeremtés munkatársai mindenféle szinten. „Akkor járunk el helyesen, ha ezeknél a konfliktusoknál megpróbáljuk a békének és a kiegyensúlyozásnak az útját keresni” – fűzte hozzá Schanda Balázs.

Prof. Dr. Patyi András, az NKE rektora, az *Acta Humana* Szerkesztőbizottságának elnöke *Véleményszabadság vs. választási alapelvek és értékek* címmel tartott előadást. Elmondta, hogy elsősorban jogalkalmazóként szól a hallgatósághoz, a Nemzeti Választási Bizottság (NVB) elnökeként, ahol napi kérdés és probléma, nem pedig elvont tudományos témakör a véleménynyilvánítás szabadsága. Patyi András kiemelte, hogy a demokratikus társadalom, a demokratikus jogállam működtetésének, alapvető fenntartásának meghatározó intézménye a szabad véleménynyilvánításon alapuló választás, tehát ennek az alapjognak kitüntetett helye van. A szólás- és sajtószabadság egyrészt egyéni önkifejezés, másrészt a politikai közösség demokratikus működése szempontjából kulcsfontosságú. Hozzáfűzte, hogy a választási eljárás, a választójog gyakorlása igen gyakran személyes jogokról szól, például választói névjegyzékbe vétel, a jelöltté válás, a nemzetiségi jelleg rögzítése, de sokszor elvont, a szabad, demokratikus választásokhoz kapcsolódó közérdek érvényesítéséről is. Patyi András előadásában kiemelte, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvényben hat alapelv található, ebből három az, amelyik rendszeresen kapcsolatba kerül a véleménynyilvánítás szabadságával: az egyik a választás tisztasága, a másik az esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között, a harmadik pedig, amelyik talán a legfontosabb, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elve. A választási eljárás során a választási kampányban számítanak igazán a véleménynyilvánítás körébe tartozó cselekmények, ugyanis a kampány a választási eljárás központi része.

A szabályozás fő célja, hogy a kampány rendezett, tiszta és szabad legyen. A rektor kiemelte, hogy korábban nem volt kérdés, hogy a választások tisztaságát, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvét sérti, és az esélyegyenlőséget csökkentheti, ha valaki valótlan tények állításával, vagy azok elferdítésével igyekezett befolyásolni a választókat. A negatív értékítélet, vélemény közzététele eddig sem volt tiltott. Ehhez képest azonban az AB azt az új szemléletet fekteti le, hogy a választási kampány időszakában lényegében mindent szabad, mintegy „véleményként” a valótlan tényállítás is megengedhető, mindaddig, míg nem sértik az emberi méltóságot.

Dr. Hörchnerné dr. Marosi Ildikó kúriai bírósági elnök, az *Acta Humana* szerkesztőbizottsági tagja előadásában a véleményszabadság és a gazdasági élet szabadságának kérdésköréről beszélt. Hangsúlyozta, hogy a gazdasági működést célzó, befolyásoló cikk, közlés kereskedelmi véleménynek számít. Amikor egy jogeset az AB elé kerül, akkor meg kell vizsgálni a sajtótermék tárgyát, célját és mérlegelni kell, hogy kereskedelmi vagy politikai közlésről van-e szó. A tisztességes piaci működés az egyik fő szempont, de a bíróságnak ide sorolható a fogyasztók jogainak érvényesülése és a kiskorúak védelme. Kiemelte, hogy egy gazdasági közlés tartalmi elemeit, célzottságát érdemes szakmai, közgazdasági aspektusból megközelíteni a helyes döntéshez.

Dr. Török Bernát, az NKE tanársegédje a sajtószabadság hazai felfogásának kereteiről beszélt, arról, hogy ezek miként alakítják ki a médiaszabályozást, és a magyar jog hogyan tekint a szólás- és sajtószabadság részeként a sajtószabadságra. A magyar AB speciális társadalmi szerepű intézményként tekint a sajtóra, többet jogokat engedve annak. Ha megnézzük a médiaszabályozást napjainkban, akkor létezik például a forrásvédelem mint markáns jog, ami a sajtót védi. Léteznek hozzáférési jogok vagy például a szerkesztői szabadság, amely az újságírókat adta esetben akár a média tulajdonosával szemben is védi, de a sajtó abban is hasznos szerepet játszik, hogy különös figyelemmel kell lenni a sajtó közvéleményt tájékoztató alkotmányos jelentőségére.

Dr. Péterfalvi Attila, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) elnöke, az *Acta Humana* főszerkesztője *Véleményszabadság vs. adatvédelem* című előadásában emlékeztetett arra, hogy július elsején lesz húsz éve annak, hogy az első ombudsmanok hivatalba léptek Magyarországon. Hangsúlyozta, hogy Magyarország Alaptörvénye tartalmazza a véleménynyilvánítás szabadságát és annak korlátait is. Két

ACTA HUMANA

Az *Acta Humana* – Emberi jogi közlemények a Nemzeti Közzolgálati Egyetem lektorált, emberi jogi folyóirata. Magyarország híres, komoly múlttal rendelkező kiadványa a téma iránt érdeklődőknek a jog legújabb kutatási eredményeiről közöl tanulmányokat, illetve a tudományos közélet eseményeiről is rendszeresen beszámol. Az *Acta Humana* – Emberi jogi közlemények többek között azzal a céllal jelenik meg, hogy bemutassa az Európai Unió Bírósága emberi jogi esetjogát; valamint a témában megjelenő tudományos értékű publikációkkal segítse a közigazgatási, közszolgálati, illetve jogi képzőintézmények képzését. A lap célkitűzései között szerepel a lektorált kutatások és szakmai tapasztalatok közzélése az emberi jogi terület minden aspektusából, illetve a tudományos nézetek és a gyakorlati megfontolások közötti kölcsönhatás erősítése is. Az *Acta Humana* – Emberi jogi közlemények című periodika az Emberi Jogok Magyar Központja Közalapítvány gondozásában jött létre, amely 1990-es indulásakor az első ilyen tárgyú szakfolyóirat volt. Később a Nemzeti Közigazgatási Intézethez került. A Nemzeti Közzolgálati Egyetem 2012. január 1-jei megalakulása óta a folyóirat kiadásának minden jogát az egyetem gyakorolja. Az *Acta Humana* szerkesztőbizottságának elnöke Prof. Dr. Patyi András, az NKE rektora, a főszerkesztője Dr. Péterfalvi Attila, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnöke. Az időszakos, szakmai-tudományos folyóirat évente négy alkalommal jelenik meg nyomtatott, illetve online változatban.

esetet említett ezzel kapcsolatban. Amikor a Kossuth téren felolvasták a zsidóknak vélt közéleti személyek névsorát, amelyet jogellenesnek minősített adatvédelmi biztosként, illetve ennek az internetes változatát. Péterfalvi Attila hangsúlyozta, hogy az emberi méltóság az alapjoga a személyes adatok védelméhez fűződő jognak. Az 1989-es Alkotmány módosítás azért jelentett forradalmi változást, mert a közérdekű adatok nyilvánosságával ki lehet kapcsolni a sajtó szerepét, hiszen közvetlenül juthatunk adatokhoz. Az adatvédelemmel kapcsolatban beszélt arról is a NAIH elnöke, hogy eszközöket követ el az a köztisztviselő, aki titoktartási kötelezettségét megszegve a zárt ülésen elhangzottakat rögzíti és nyilvánosságra hozza.

Prof. Dr. Kiss György, az NKE KTK dékánja előadásában emlékeztetett arra, hogy a meggyőződés szabadsága sem korlátlan, és mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Beszélt arról is, hogy az alapjogok hierarchiáját az Alkotmány határozza meg. A dékán John Miltont idézte a szólásszabadsággal kapcsolatban, aki a következőket mondta: „A szólásszabadság közvetlen összefüggésben áll az igazság feltárásának igényével.” Kiss György a litván alkotmányból is idézett az előadásában, amely többek között kimondja, hogy mindenki jogosult saját meggyőződésének kialakítására és annak kifejezésre juttatására.

Dr. Kukorelli István, az ELTE egyetemi tanára, a rendezvény moderátora záró gondolataiban elmondta, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága a demokrácia sarokköve. Kiemelte, hogy az érdeklődők sokrétű megközelítést kaphattak a témában, és sok tanulságos megállapítás hangzott el a konferencián. Kukorelli István hangsúlyozta, hogy bármit olvasunk politológiából, alkotmányjogból, a legfontosabb demokrácia-kritériumok között emlegetik a véleménynyilvánítás szabadságát a hatalommegosztással és az emberi jogokkal egyetemben. ●

Népszavazáspárti az NVI elnöke

SZÖVEG: SZŐŐR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Bár Pálffy Ilona elégedett az új választási törvénnyel és a tavalyi négy országos választás lebonyolításával, néhány ponton módosítana a jogszabályokon. A Nemzeti Választási Iroda (NVI) vezetője szerint a népszavazás fontos dolog egy demokráciában, így arra ösztönzi a kezdeményezőket, hogy jobban megfogalmazott és formailag is megfelelő kérdéseket tegyenek fel. Pálffy Ilonával a választások és a népszavazás mellett a Nemzeti Közszolgálati Egyetemmel kapcsolatos együttműködésről is beszélgettünk.

○ Amikor bő egy éve utoljára Önöknél jártam, az itt dolgozó kollégák mellett már az újságírók is otthonosan közlekedtek az épület falai között, egyik sajtótájékoztató érte a másikat. Ahhoz képest most lényegesen nyugodtabb és csendesebb a légkör.

Pálffy Ilona: Bár most is sok teendőnk van, azt kell mondanom, hogy az idei egy átlagos év, a tavalyi viszont emberfeletti teljesítményt igényelt. Összesen négy országos választást (parlamentari, európai uniós, önkormányzati és nemzetiségi) kellett lebonyolítanunk úgy, hogy a hivatal nem sokkal előtte állt fel. Új épületben új emberekkel kellett felkészülnünk a választás évére, és közben a törvény által előírt egyéb feladatokat is el kellett látnunk. Szóval nem bánjuk, hogy most azért valamivel nyugodtabb körülmények között dolgozhatunk.

○ Az átlagpolgár mindebből bizonyára csak annyit érzékelt, hogy komolyabb fennakadások nélkül

sikerült lebonyolítani a választásokat. Gondolom, hogy a tapasztalatok alapján Önök is végeztek egyfajta számvetést. P. I. A területi választási irodák vezetőit külön kértük, hogy osszák meg velünk a választásokkal kapcsolatos közvetlen tapasztalataikat. Ezek alapján is mondhatom, hogy összességében elégedettek lehetünk a tavalyi évben végzett munkánkkal. Ehhez persze kellett az is, hogy az állandó létszámot átmenetileg megnöveljük, új munkatársakat vegyünk fel. Tavaly összesen száztizen dolgoztak azon, hogy minden a legnagyobb rendben menjen, most a lecsökkent feladatok miatt ismét kevesebben vagyunk, mindössze hatvanheten. Az új választási törvény is most vizsgázott először, és szerintem jól teljesített. Vannak azonban olyan, elsősorban eljárásjogi részek, amelyeket érdemes lenne a következő választásokig módosítani, hogy még hatékonyabban lehessen megszervezni és lebonyolítani a voksolást. Ilyen

a határidők módosítása: az ajánlások ellenőrzésére például jelenleg csak három nap áll rendelkezésre, ezt érdemes lenne egy nappal megnövelni. De a jogorvoslati eljárásoknál is javasolnánk módosításokat, amelyeket a Nemzeti Választási Bizottság és a Kúria is alátámasztott végzéseivel, határozataival. Ezeket a módosítási javaslatainkat egy választási eljárási törvénytervezetben foglaltuk össze. Azt reméltük, hogy ezt még tavaly, de legkésőbb idén megtárgyalja majd a Parlament, de erre most már nem látok sok esélyt.

○ A választás lebonyolításával kapcsolatban merültek fel kritikai észrevételek nemcsak az ellenzéki pártok, hanem civil szervezetek részéről is. Ilyen volt például a kampányfinanszírozás kérdése. Az új választási törvénnyel alacsonyabb lett a választási versenybe való belépési küszöb, és sok párt csak a nagy összegű kampánytámogatás reményében állított országos

listát. A kampánytámogatást pedig vagy fiktív számlákkal, vagy egyáltalán nem számolta el az állam felé. Mi lehet itt a megoldás?

P. I. Bár a kampányfinanszírozás nem a mi hatáskörünkbe tartozik, de határozott véleményem van a témáról. Szerintem, ha a törvényt sikerülne bizonyos pontokon módosítani, akkor alapvetően elkerülhető lennének ezek az anomáliák. Ahogy az egyéni jelöltek esetében, úgy a pártokkal kapcsolatban is be kellene vezetni azt, hogy ha az országos listás eredményük nem éri el a két százalékot, akkor vissza kellene fizetniük az állami támogatást. Ez visszatartó erő lehet az indulásnál. De én ennél is tovább mennék: azokat a pártokat, amelyeknek jelentős tartozásuk van az állam felé, vagy nem engedném indulni a következő választásokon, vagy olyan szankcióval sújtanám, mint például az országos listaállítás tilalma. Jelenleg öt jelölő szervezetnek van 100 és 700 millió forint közötti tartozása. Tehát az jó dolog, hogy az új törvény lehetővé teszi a kisebb szervezetek, pártok indulását, de a visszaélési lehetőségeket mindenképpen csökkenteni kell.

○ Mind az eljárásjogi, mind pedig a kampányfinanszírozással kapcsolatos változtatásokhoz szükséges a parlamenti képviselők többségének eltökéltsége. Hogyan látja, mi várható ezen a téren?

P. I. Jelenleg az Alkotmánybíróság előtt van egy alkotmányossági panasz a külföldön dolgozók levélben való szavazási lehetőségével kapcsolatban. Úgy tudom, a jelenlegi álláspont az, hogy amíg ezt nem bírálják el, a Parlament nem nyúl hozzá a választási törvényhez. Ez még elhúzódhat, így erről csak később dönthet a Parlament. Pedig az ideális az lenne, ha most foglalkoznának vele, hiszen így mi is nyugodt körülmények között készülhetnénk fel a következő választások lebonyolítására.

○ Amíg a tavalyi a választások éve volt, idén elsősorban a népszavazással

Pálffy Ilona

Kedvenc film • Mégis kinek az élete. Keresztapa
Kedvenc könyv • Robert Merle: Véletlen férfiak.
Ken Follett: Titánok bukása
Kedvenc zene • komolyzene, opera

Népszavazás

kapcsolatos kérdések foglalkoztatják a pártokat és a civileket is. Az Önök adatai szerint 2002 óta több mint nyolcvan népszavazási kérdés ment át minden jogi szűrőn, közülük mégis csak öt esetben tartották is meg a népszavazást. Rosszak a kezdeményezések vagy a szűrők túl szigorúak?

P. I. A legnagyobb gond a kérdések megfogalmazásával, azok formai hiányosságai van. Többségük például eleve az Alaptörvény rendelkezéseibe ütközik. Másrészt tartalmi szempontból is komolytalannak tűnik a felvetett kérdések többsége. Szerintem a kezdeményezőknél először azt kellene felmérniük, hogy mi az a téma, ami érdekelheti, megfoghatja a

választópolgárok többségét, majd meg kellene jól fogalmazni a kérdést, és csak utána kezdeményezni. Ezzel szemben azt tapasztalom, hogy sokszor politikai szempontok alapján vagy egyszerűen csak a balhé kedvéért nyújtanak be hozzánk kérdéseket. Ez volt korábban az Alkotmánybíróságon is, ahol én is dolgoztam: ott 2006–2008 között egyfajta népszavazási cunami ömlött ránk. Naponta legalább húsz-harminc kezdeményezés volt, szinte kizárólag rosszul megfogalmazott kérdésekkel. Egyébként érdemes a népszavazással kapcsolatos magyar törvényi szabályozást nemzetközi összehasonlításba helyezni. Ekkor azt láthatjuk, hogy a miénk az egyik legdemokratikusabb

>>

szabályozás, mert például sok országban az ajánlások gyűjtését sem engedi meg a törvény. Egyébként most szeptemberben, a Nemzeti Közszerkeleti Egyetemmel közösen tartunk egy nemzetközi konferenciát a népszavazásról, ahová külföldi szakértőket is meghívtunk, a Velencei Bizottságot pedig Paczolay Péter tiszteletbeli elnök képviseli majd. Szeretnénk nemzetközi kitekintést kapni arról, hogy máshol hogyan működik a rendszer.

○ **A népszavazással kapcsolatos szabályozásban problémás kérdésnek tűnik a sorban állás vagy megelőzés intézménye. A próbálkozások egy része ugyanis éppen amiatt bukik el, mert valaki ugyanolyan tárgyban hamarabb nyújtott be kérelmet. Jó példa erre a vasárnapi zárva tartásról szóló kezdeményezés. Ezen változtatna-e?**

P. I. Ezen már mi is gondoltunk a kollégákkal, mert a jelenlegi szabályozást nagyon bonyolultnak érezzük. Az ominózus esetben az történt, hogy korábban többen is olyan kérdéseket nyújtottak be a témában, amelyeket az NVB elutasított, de a Kúria döntéséig nem lehetett új kezdeményezéssel élni. A Kúria nemrégiben helybenhagyta az NVB egy korábbi elutasító határozatát, ezzel pedig lehetőség nyílt új kezdeményezés beadására. Ebben a témakörben három ilyen is érkezett hozzánk a Kúria döntését követően, hivatalosan mindhárom kezdeményező magánszemélyként fordult hozzánk.

○ **Az NVI vagy más szervek tudnak-e technikai segítséget nyújtani ahhoz, hogy a népszavazással kapcsolatos beadványok legalább formailag rendben legyenek?**

P. I. A honlapunkon az aláírásgyűjtő ív benyújtásával kapcsolatos összes információ elérhető, így nehezen érthető, hogy miért érkeznek sorozatosan formai hibás beadványok, amiket így elnöki hatáskörben vissza kell utasítani. Gondolkozunk azon, hogy érdemes

lenne egy szélesebb körű médiakampanyt folytatni az állampolgárok tájékoztatására.

○ **Az NVI és az NKE között van egy együttműködési megállapodás, emellett Ön is tagja az egyetem Mentorok Kollégiumának. Hogyan tudja segíteni az NKE fejlődését?**

P. I. A két intézmény együttműködésének részeként hamarosan beindulhat az egyetemen egy két féléves, választási szakirányú igazgatási képzés. Mi arra biztatjuk közvetlen kollégáinkat és a helyi választási irodák munkatársait, hogy ezen lehetőleg vegyenek részt. Még a képzés költségeinek egy részét is átvállaljuk, mert fontosnak érezzük azt, hogy munkatársaink naprakészek legyenek. Emellett a helyi választási irodavezetőknek és informatikusoknak szeretnék egy továbbképzést tartani ősszel a népszavazással kapcsolatos ismeretekről. Mentoroktatóként pedig – Gáva Krisztián általános helyettesem közreműködésével – szeretném minél jobban kivenni a részem az intézmény fejlesztéséből.

○ **Több mint két éve neveztek ki az NVI vezetőjévé. Az elmúlt időszak történéseinek tükrében hogyan érzi magát ebben a pozícióban?**

P. I. Mindig a választásokkal kapcsolatos munka tartozott a legkedvesebb feladataim közé, így számomra ez a mostani megbízás az eddigi szakmai pályám csúcsa. Ahogy korábban is említettem, a tavalyi év kissé megterhelő volt, de sikeresen túl vagyunk rajta. Azonban idén sem unatkozhatunk, hiszen már eddig is több mint száz időközi választást kellett lebonyolítanunk. Ráadásul, amíg kollégáink korábban helyben gondoskodtak a szavazólap gyártásáról, az értesítők kiküldéséről, a névjegyzékvezetésről, most mindent nekünk kell központilag megoldani. Emellett folyamatosan érkeznek be hozzánk az esküt tett határon túli állampolgárok regisztrációs kérelmei. Érdekeség, hogy ahhoz képest,

ennyien tettek le már állampolgársági esküt, még kevesen nyújtottak be hozzánk regisztrációs kérelmet. Ezen érdemes lenne változtatni, ezért lehet, hogy saját hatáskörben fogunk minden érintettnek kiküldeni egy formanyomtatványt, amivel regisztrálni tudnak. A mi hatáskörünk a nem szavazók jegyzékének vezetése is, ebben az évben már négyezer ilyen kérelem érkezett hozzánk. Folyamatosan dolgozunk a kissé elavult honlapunk fejlesztésén, modernizálásán, így a népszavazási törvény angol verziója hamarosan felkerül majd az online felületre, aminek a fordítását a munkatársaim végezték el.

○ **A következő választási év 2018. Ez elsőre távolinak tűnik, de gondolom, jóval hamarabb el kell kezdeni a felkészülést.**

P. I. 2017 második felétől már nálunk is beindul a nagyüzem, a felkészülés egyébként folyamatos. Ha pedig közben lesz népszavazás is, akkor azt is le kell tudnunk bonyolítani. A különböző határidőket figyelembe véve, erre idén már nem sok esélyt látok, de jövőre bármikor megtörténhet.

○ **A közvélemény csak azt a Pálffy Ilonát ismeri, aki a kamerák előtt nyilatkozik a különböző határozatokról, rendeletekről, a magánélete azonban eddig nem volt ismert.**

P. I. Két lányom és egy kislány unokám van, aki éppen beleszületett a választások sűrűjébe. Az egyik lányom jogász, a másik reumatológus. Rájuk is szeretek főzni, ez egyfajta hobbi is nálam. Nagyon szeretem az erdélyi ételeket, de manapság egyre inkább én is a mediterrán konyhát választom. Amikor van egy kevés szabadidőm, utazni szeretek. Legutóbb öt napot töltöttünk Erdélyben, részt vettem én is a csiksomlyói búcsún, de van egy meghívásom Tusnádra is. Az egyik lányom Linzben él, és van egy barátnőm Horvátországban. Szóval, ha lesz időm, van hova utaznom. ●

Minősített repozitórium, hangosmobil, folyamatos digitalizáció

Az NKE Egyetemi Könyvtár a jövő útján

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Jelentős fejlődés tapasztalható Európában a kulturális digitalizálásban az évezred elejétől. Ennek a folyamatnak meghatározó eleme a könyvtári és közgyűjteményi anyagok elektronikus feldolgozása és online elérhetőségének megteremtése. Hazánkat is elérte az idők szele, többek között az NKE Egyetemi Könyvtár is a jövőbe tekint: már minősített repozitóriummal rendelkezik, és falai között jelenleg is zajlanak a különböző digitális fejlesztések.

A magyarországi könyvtárak jelentős része ma már egyfajta digitális szolgáltatóhelyként működik, ahol az olvasók sok esetben elektronikus formában is elérhetik a szakkönyvekben, folyóiratokban, egyéb szakirodalomban megjelent tartalmakat. Különösen igaz ez az egyetemi könyvtárakra, ahol talán még inkább szükséges a digitális forradalom eredményeinek hasznosítása. Még 2001-ben, a svéd EU-elnökség idején fogalmazták meg igényüket a tagállamok képviselői, hogy áttörést kell elérni a kulturális digitalizálás terén. Ennek érdekében létre kell hozni egy együttműködési fórumot, és elő kell segíteni az európai digitális kulturális örökség elérhetővé és láthatóvá tételét. E törekvések jegyében született meg az Európai Digitális Könyvtár (Europeana), s indult el vagy éppen erősödött meg a közgyűjteményi, könyvtári digitalizálás Európában. 2010-ben az Európai Unióban jelentés készült a 2006–2009 közötti időszak digitális könyvtár-fejlesztéseiről, és ebben meghatározták a következő időszakra vonatkozó irányelveket is. Ezek között kiemelt helyen szerepel a tudományos művek nyílt hozzáféréseinek biztosítása, a nemzeti és a kutatókönyvtárak felelősségének, kiemelt szerepének hangsúlyozása a digitális

tartalomszolgáltatásban, az elektronikus dokumentumok elhelyezésének legálissá tétele az EU területén és a folyamatos minőségfejlesztés.

Magyarországon 2009-ben jött létre a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT), amely létrehozásának és működésének célja, hogy legyen egy sok célra hasznosítható nemzeti bibliográfiai adatbázis hazánkban. Ezt az MTMT a hazai tudományos kutatás hiteles nyilvántartásával és bemutatásával valósítja meg. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény rendelkezik arról, hogy a doktori értekezések nyilvánosak, azok mindenki számára való elérhetőségéről pedig a doktori fokozatot odaítélő felsőoktatási intézménynek kell gondoskodnia. A törvény azt is előírja, hogy a doktori értekezést és téziseit elektronikus formában az MTMT-ben, az általánosan elfogadott nemzetközi gyakorlatnak megfelelő azonosítóval ellátva, mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni.

„Az NKE saját repozitóriumrendszerrel fejlesztett az elmúlt években, az úgynevezett LUDITA-t (Ludovika Digitális Tudástár és Archivum), amelyben más dokumentumok mellett a doktori disszertációk is megtalálhatók. Ezt a rendszert látta el minősítéssel nemrégiben az MTMT >>

Repozitórium Minősítő Bizottsága. Ezzel az NKE doktori értekezései is bekerülnek az európai adatbázisba, így azok nemzetközi viszonylatban is könnyen elérhetővé válnak” – mondta Bakos Klára főigazgató. Az NKE Egyetemi Központi Könyvtár vezetője szerint a minősítés azt is jelenti, hogy a tudásmegosztásban nemzetközi szinten vesz részt az NKE és annak könyvtára, hiszen ezek a dokumentumok ezentúl a DART-Europe adatbázisában is megtalálhatók lesznek. A LUDITA az NKE szellemi vagyonát, kutatási produktivitását reprezentáló digitális tudástár, amely teljes szövegében tárolja és kereshetővé is teszi az oktató- és tudományos kutatómunka során keletkezett és megőrzésre érdemesnek tartott dokumentumokat. Célja az egyetemi karokon és szervezeti egységeikben, a karközi intézetekben, a doktori iskolákban, a tudományos diákkörökben, a szakkollégiumokban létrehozott oktatási, kutatási és tudományos teljesítmények szakszerű indexelése, közzététele és archiválása. A LUDITA hat – tematikusan elkülönülő, azon belül gyűjteményekre osztott – repozitóriumot, valamint egyetemi tudományos katasztert tartalmaz. Találhatók benne a doktori disszertációk mellett

tudományos pályamunkák, kéziratok, folyóiratcikkek, könyvek és e-tananyagok is. A DART-Europe kutató könyvtárak és könyvtári konzorciumok nemzetközi együttműködő szervezete, amely azért tevékenykedik, hogy javítsa az európai tudományos kutatások eredményeihez való globális, szabad hozzáférést. A szervezet hozta létre az európai tudományos eredmények és disszertációk adatbázisát, amelyben most a NKE doktori értekezései is elérhetővé válnak. A repozitóriumrendszer előnyeit sorolva Bakos Klára utalt arra, hogy a LUDITA-ban a publikációk teljes szövege is elérhetővé válik, és a rendszer archiválja is a dokumentumokat. Ez például a tananyagok esetében kifejezetten előnyös, hiszen így a későbbi tananyagfejlesztéssel hatékonyabban és gyorsabban haladhatnak a szakemberek. „Hatalmas anyagmennyiségről van szó, amelyet majd folyamatosan kiegészítenek különböző multimédiás tartalmakkal” – utalt a további fejlesztésekre a főigazgató. Így a különböző publikációkhoz tartozó térképeket, mozgóképeket, szimulációkat is meg lehet majd jeleníteni a rendszerben. A repozitóriumban megtalálható

anyagok egy része korlátozott hozzáférésű, de többségük teljesen nyilvános. Mivel ez egy webes felület, könnyű mérni a látogatottságát és a különböző használati szokásokat is. A tudástárat a Google is indexeli, és a különböző statisztikák azt mutatják, hogy oktatói oldalról napi szintű használatról van szó, míg a hallgatók elsősorban a jegyzeteket olvassák. „Egyelőre még nem tartunk ott, hogy minden tananyag elérhető legyen ezen a felületen, erre az oktatókat nekünk is inspirálni kell” – jegyzi meg Bakos Klára. A digitális írástudás és műveltség folyamatos fejlesztése ma már elengedhetetlen egy felsőoktatási intézményben. A tapasztalatok szerint ezzel még ebben a közegben sem rendelkezik mindenki. A hallgatók nagy része például nem tud hatékonyan keresni az adatbázisokban, éppen ezért a könyvtár munkatársai a megfelelő kompetenciák birtokában, különböző keresési technikák megtanításával, bemutatásával, egyéni és csoportos tréningek keretében segítik munkájukat. Ma már a nagyobb felsőoktatási intézmények rendelkeznek minősített repozitóriummal, de az NKE néhány területen mégis unikálisnak számít. Itt ugyanis a repozitóriumhoz tartozik egy kutatói kataszter is, ráadásul mindez egy mobil alkalmazás segítségével, okostelefonról vagy táblagépről is elérhető. A legújabb terv az úgynevezett hangos mobilalkalmazás bevezetése és elterjesztése az egyetemen. Ehhez a technikai háttér már adott, csupán a megjelenítendő tartalmak körét kell meghatározni. „Már elkészült és ki is próbálták az NKE számára kifejlesztett androidos alkalmazást, így a tartalmakat folyamatosan fel lehet tölteni a rendszerbe” – tudtuk meg Lesku Gergelytől, a T-Systems munkatársától, aki a távközlési cég Okos Város projektjének szakmai vezetője. A fejlesztéssel elérhetővé válik, hogy különböző információkat okostelefonról és táblagépről is elérjenek az egyetem polgárai, miközben például autóval vagy tömegközlekedéssel utaznak. „Ez tulajdonképpen egy olyan, egyszerűen kezelhető hangtár, amelyben az egyetem által meghatározott tartalmak hangos formában is megjelennek” – utal a projekt multimédiás jellegére Lesku Gergely.

A LUDITA-ban is megtalálható dokumentumok hangos verziói mellett konferenciák és előadások hanganyagai is elérhetővé válhatnak, de a felnőttoktatásban különösen hasznos hangoskönyvek is megjelenhetnének a rendszerben. Emellett különböző egyetemi információk (hírek, tudósítások, interjúk) továbbítására is alkalmas a felület. A hangosmobil arra is képes, hogy a felhasználó beleolvasson a hanganyagok eredeti szövegébe is, sőt azt akár meg is oszthatja e-mailen vagy a közösségi oldalakon keresztül. Lesku Gergely szerint a ma oly népszerű podcastek (interneten megnézhető/meghallgatható/letölthető videó- vagy rádiófelvétel) előállítására is ösztönözhető ez a hallgatókat, oktatókat. Szintén hasznos felhasználási területe lehet a rendszernek a Ludovika Főépületben történő idegenvezetés. Az épület egyes helyiségeiben elhelyezett QR-kód segítségével megszólalna az adott tartalom a látogató mobilján vagy táblagépén. Bár a digitalizáció ma már megkerülhetetlen folyamat, szerencsére a papír alapú dokumentumok sem mentek ki a divatból – véli Bakos Klára. A főigazgató szerint egyre fontosabbak a könyvtárak által is biztosított közösségi terek, amelyek a hallgatók és oktatók egyfajta konzultációs színtereként is szolgálnak. A hagyományos és a digitális világ párhuzamosan él egymás mellett a könyvtárak életében, amelyeknek a tudásmegosztás mellett továbbra is nagyon fontos feladata az olvasásfejlesztés. „Hatékony könyvtár nélkül nincs versenyképes egyetem” – állítja Bakos Klára, aki reméli, hogy az új lehetőségekkel, fejlesztésekkel fontos változások várhatók az egyetemi könyvtár életében. A Ludovika Campus fejlesztésével a könyvtári egységek egy telephelyen lesznek elérhetőek. Bakos Klára szeretné, ha beindulhatna az egyetemi levéltár kialakítása is, hiszen így a könyvtárral együtt egy olyan gyűjteményi egység jönne létre, amely gazdagítaná egyetemünk szellemi vagyonát. Ez a konstrukció évek óta jól működik a nagyobb egyetemeken. A leendő levéltárban külön gyűjteményként jelenne meg a Rendszerváltás Gyűjteménye, amely 2012 óta az NKE tulajdonában van. ●

AKI SOKAT TETT „A KÖNYVTÁRÜGYÉRT”

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség „A könyvtárügyért” kitüntető címet adományozta Bakos Klárának, az NKE Központi Könyvtár főigazgatójának. A május 13-án átvett elismerés a több évtizedes kimagasló szakmai munkának szól, amelynek részeként a kitüntetett 12 évig vezette a Magyar Könyvtárosok Egyesületét is.

Bakos Klára egyetemi könyvtárvezetőként és egyesületi elnökként is rendszeresen részt vett jogszabályok, törvények szakmapolitikai véleményezésében, a könyvtárosok életpályamodelljének jelenleg is zajló kialakításában. A kulturális törvény nyilvános könyvtárakról szóló részébe az ő kezdeményezésére került be új elemként a digitális műveltség fejlesztésére vonatkozó igény. Egy tavaly elfogadott kormányrendelet tisztázta a felsőoktatási könyvtárak feladatkörét, a tudásmegosztásban és menedzselésben betöltött szerepüket alapfeladatként határozta meg. „Jó érzés volt látni, hogy az általam megfogalmazott javaslatok is bekerültek a jogszabályba” – mondta Bakos Klára. A főigazgató az NKE-n végzett munkájával kapcsolatban a könyvtárak zökkenőmentes integrációja mellett, annak alapjaira építve, az egyetemi repozitóriumrendszer kialakítását tartja a könyvtár egyik nagy eredményének. Mindez természetesen nem lett volna megvalósítható a fejlesztések irányába elkötelezett munkatársak és az együttműködő profi partnerek nélkül.

Egyenruha mint tradíció

Díszegyenruha – tábori egyenruha

SZÖVEG: SÁGVÁRI GYÖRGY TÖRTÉNÉSZ
ILLUSZTRÁCIÓ: MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR

Az egyenruházati reform a 19. század közepének puritánabb kordivatjához igazodva a viselet egyszerűsítésére, költségeinek csökkentésére irányult. A színpadias dísz kezdett háttérbe szorulni, helyébe a praktikum, a „munkaruha” jelleg került előtérbe. Letisztultabbak lettek a formák, a szabásvonalak, komfortosabb lett a viselés, az egyenruhatár új, főleg az egyéni kényelmet szolgáló kellékekkel gyarapodott. A viselettel szemben támasztott követelmények ugyanakkor változatlanok maradtak, továbbra is kívánalom volt, hogy minden fegyver- és csapatnem, minden szolgálati ág, csapattest, egység, olykor alegység is, minden egyes rang, beosztás a másiktól eltérő, átlátható és lehetőleg messziről is észlehető külsővel rendelkezzen. Ám ahogy nőtt a hadseregek létszáma, a színekkel és formákkal variáló hagyományos megkülönböztetés egyre kevésbé felelt meg, új elemként megjelentek az eleinte inkább még „beszélő”, később szinte már piktoGRAMSZERŰ jelvények. Ezzel párhuzamosan egy másik folyamat is zajlott, amely nem a differenciálásra, mint inkább a külső homogenizálására irányult, s ami majd a 20. század elejére, a tömeghadseregek korára teljesedik ki, amikor már nem a feltűnés, hanem az elvegyülés, a beolvadás, a tereppel azonosulás lett a legfőbb kívánalom.

De hol a helye ebben a változó rendszerben a magyar uniformisnak?

A korszak elején született meg a magyar nemzeti uniformis egyik archetípusa, az 1848–49-es honvédegyenruha. Legközvetlenebbül két erő formálta: a császári-királyi hadsereg egyenruházata, amely a szakmai alapokat jelentette, illetve a reformkori Magyarország „nemzeti divatja”. Ez azt is jelentette, hogy a honvéd uniformishoz a katonás, praktikus elemeket a sorkatonaság (gyalogság, huszárság, tűzértség, szakcsapatok) egyenruhája adta, a magyaros jellegzetességeket pedig

a forradalom önvédelmére szervezett Nemzetőrség, illetve a honvédszászlóaljok „nemzeti divatú” viselete. Az összképet tovább árnyalták – forradalmi hadseregről lévén szó – a különböző szabadcsapatok, népfelkelő egységek, egyenruhás külföldi légiók „extra” öltözetei. Ezt a tarka honvédseregi külsőt fogták egységes keretbe a közösen hordott magyar nemzeti felségjelek.

A következő nagy fejezethez – ez mintegy hét évtized a magyar uniformis történetében – ismét a császári-királyi közeg biztosította a kereteket. A kor egyenruhaszabályai a viseletnek két alaptípusát különböztették meg, a dísz-, illetve tábori vagy az új szakszóval: menetöltözetet. Az egyes katonai élethelyzetek, az ünnep- és hétköznapiak azonban még tovább finomítottak: voltak szolgálati, riadó, harctéri és kimenő, a tisztek számára „kényelmes” öltözetek. A legrangosabb a díszöltözet volt, a katona ünnepi ruhája. A díszöltözet több mint egyszerű uniformis; a díszruha valójában becsületteruha (német megfelelőjével: Ehrenkleid), és egyben tiszteletet kifejező ruha. És a szó legteljesebb értelmében, hiszen Őfelsége, a legfőbb Hadúr is ezt az egyenruhát hordja, tehát aki ilyen ruhát, a „császár kabátját” (német megfelelőjével: Kaisersrock) egyáltalán viselhet, önmagában kitüntetéssel ér fel. De másért is szükség van a díszruhára: a tradíciók miatt. Ferenc Ferdinánd trónörökös szerint – alig több mint évtizeddel vagyunk a világháború kitérése előtt! – még a régi fehér kabátot is vissza kellene állítani a rendszerbe, hiszen ha ünnepen is csak a dísztelen tábori egyenruhába öltözhet a katona, s a viseletnek nincs semmi kapcsolódása a régi egyenruhákhoz, amelyekben a dicső elődök hősi harcaikat vívták, az nem alkalmas arra, hogy emelje az önérzetet, és hátrányosan befolyásolja azt a társadalmi tekintélyt is, amit épp a külső ékességnek kellene erősíteni.

Másik alapöltözet típus a hadi vagy közismertebb békebeli nevén tábori öltözet. Ehhez „hétköznapiabb” ruhadarabok jártak:

EGYENRUHARAJZOK A SZABADSÁGHARCÓBÓL

kék, majd csukaszürke sapka, zubbony és nadrág, télire köpeny, lábbelinek bakancs. A tisztek „hozzáöltözködtek” a legénységhez. A gyalogostisztek zubbonyt és fekete sapkát viseltek, a nadrágot (pantallót) rendszerint csizmaszáron kívül hordták, esős, sáros időben pedig a csizmaszárbába is dughatták. Voltak a katonáélethez speciális élethelyzetek, ahogy a szabályozás nevezte: „egyéb alkalmak”, amelyek különleges „öltözködési helyzeteket” is jelentettek. Máshogy kellett öltözködni a katonáknak ügyeletben, küldöncként, belszolgálatban, készülségben vagy őrszolgálatban. Ezek katonás feladatkorok, ilyenkor a tábori ruha képezte az alapot. Az egyéb alkalmak másik csoportjánál: jelentkezések, bemutatkozások, kérelmek vagy panaszok benyújtásakor, haditörvényszék előtt, becsületügyi tárgyalásoknál inkább a díszruha dukált.

A „szolgálaton kívüli öltözetekkel” a katonák a civil szférának mutatkoztak meg; a katonatiszteknek az úri körökben dívó öltözködési normatíváknak kellett megfelelniük, nem annyira katonai, mint inkább társadalmi rangjuk elismertetésére. Az alkalomhoz illő öltözet megválasztása elemi követelmény volt a társasági befogadásra. A „választék”, az ajánlott variánsok száma nagy: 1. díszöltözet szolgálati jelvények nélkül; 2. társasági és utcai öltözet díszfejjedővel; 3. egyszerű társasági és utcai öltözet fekete sapkával; 4. házi, könnyű utcai és kerti uniformis; 5. lovaglós uniformis, ezen belül is: mint hivatalos úrlovas hadsereg távlovaglósán, illetve díjlovaglósán, nemzetközi díjlovaglósán, díjjugratásán, ezredversenyen, vadászlovaglósán, délutáni sétalovaglósán, délelőtti lovaglósán viselt egyenruha. A fentebbi „ötös” felosztás több-kevesebb megszorítással lényegében megfelelt a századelőn dívó etikett normáinak. Ezek az iratlan szabályok az alábbi öltözeteket javallották: 1. nagytársasági, nagyestélyi (azaz frakkos); 2. normál társasági, kisestélyi (azaz

szmokingos, zsakettes); 3. vizit és séta (gérokk, morgenrokk); 4. egyszerű házi és utcai; 5. sport, illetve kiránduló öltözetek. Amint látjuk, a civil és a katonai viselet adekvát, persze így is leegyszerűsített, ha arra gondolunk, az igazán angolos etikett a társas érintkezés helyzeteire még jó tíz öltözetformát felsorol. Aki az alkalomhoz kötelező, illetve illő öltözetet viselt, nem tett mást, mint a rendelkezésére álló uniformiscikkekkel vagy az előírtakat, vagy az ajánlottakat magára vette. A díszöltözet díszfővegből (fegyver- és csapatnemenként csákó, kalap, sisak stb.); kabátból (azaz Waffenrock, atilla, a dzsidásoknál ulanka, az 1868-as magyar királyi honvédségben dolmány); pantallóból vagy lovaglónadrágból állt, amihez teljes fegyverzet járt a hozzá való szerelvényekkel együtt (tölténytáska, tölténybőrönd), a tiszteknek csak szálfegyver. A hadi- vagy közismert békebeli nevén tábori öltözet (menetöltözet) a sokkal egyszerűbb kivitelű tábori ruhadarabok jártak, hozzá teljes fegyverzet és felszerelés, lőszerkészlet, tartalék élelem. Az alapviselet a gyalogos viselet, ami a csukaszürke korszakban ellenzős tábori sapkából, állógalléros négyzesebes zubbonyból, térdnadrágból, hosszú, térd alá érő köpenyből és fűzős bakancsból állt. Az öltözetet és a szerelvényt szíjazat (derékszíj, málhaszíjak, hordkészülék) egészítette ki. A hordkészülékkel a „hábtöröndöt”, közismert nevén a borjút és a tölténybőröndöt cipelték – együtt vagy külön-külön. Utóbbi esetben a tölténybőröndre rászíjazhatták a „köpenykoszorút”, a vászonhuzatba burkolt csajkát, kincstári nevén evőcsészét s, akinek volt, a sátorlapot. Teljes menetfelszerelésben a tölténybőröndöt és a borjút egymáshoz erősítve hordták.

A borjúba a katona majdnem teljes komfortja belefért. Alsó harmadában, két, szabvány kincstári kalikó zacskókban tárolták a tartalék ételmet. A nagy zacskóba négy adag kávékonzerv vagy két adag dohány, a kis zacskóba két adag kávékonzerv vagy két adag só kerülhetett. Ugyanitt volt a tartalék ételkészlet: húskonzerv, egy adag kétszersült, kétadagos kávékonzerv, egy porció só és egy adag dohány, fölülte vászonzacskóban a fegyver zsírozószelencéje, mellette a higiéniai szerek: szappan fogkefe, fésű, törülköző, hátmosó, varrókészlet, ruhakefe stb. Felülre a tartalék alsóruházat, a gatyá, ing, kapca, haskötő, kívülre pedig szíjjakkal felerősítve a második pár cipő, majd félkörívben a köpenykoszorú. A többi ingóságoknak a kenyérszak adott helyet. Ennek két rekesze volt. Az elülsőbe tették a fegyvertisztító készletet, az evőeszközöket, ha volt, a pipát és a dohányzacskót, a hátsóba a napi kenyérporciót és a kulacsot egy reggeli adagnyi feketekávéval. Persze, ha a katonának több emberre járó felszerelést is vinnie kellett vagy különleges speciális felszerelése is volt, változtak a pakolási szabályok is. Ami pedig nem fért rá az emberre (raj-, szakasz-, század-felszerelési cikkek), azt a századkocsikon szállították.

Szabályok szerint így kellett volna elvonulni a háborúba. ●

Ludovika, egy életre szóló eskü

SZÖVEG: SZABÓ TIBOR

FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES, HADTÖRTÉNETI INTÉZET ÉS MÚZEUM

A 99 éves vitéz békei Koós Ottó magyar királyi századost 1938-ban avatták hadnaggyá a Ludovika Akadémián. Részt vett a II. világháború harcaiban, ott volt a doni ütközetnél, állt hadbírótság előtt, és megjárta a Gulagot is. Tizenkét év hadifogság után tért haza Magyarországra, és hosszú évekig nehéz körülmények között élt. Koós Ottót, aki decemberben lesz száz éves, a rendszerváltás után rehabilitálták. A százados a mai napig nagyon aktív, rendszeres résztvevője a Ludovika Kávézó összejöveteleinek, amely a katonanemzedékek rendszeres találkozó helye a Zrínyi Miklós Laktanya és Egyetemi Campuson.

○ Miért választotta annak idején a katonai pályát, mi motiválta?

Vitéz békei Koós Ottó: Ötéves koromtól kezdve laktanyában laktam, ugyanis édesapám hivatásos tiszt volt, és több helyen teljesített szolgálatot. Először a pozsonyi 13. honvéd gyalogezrednél, majd Budapesten a Nemzeti Hadseregben, ahol zászlóaljparancsnok volt. De éltünk Berettyóújfalun, majd Körmenten, Magyaróváron és a végén, amikor rendeződött a Nemzeti Hadsereg állománya, Nagykanizsán, ugyanis ott alakult meg a 6. honvéd gyalogezred. Ott élt az ember a katonák között, az akkori tisztekre, apám bajtársaira felnéztem, akik szépen voltak dekorálva, ha mondhatom ezt, és ez már példát, mintát adott az embernek. Apám tábornok volt, nagybátyám, aki századosként kezdte és altábornagyként ment nyugdíjba, a Kormányzó szárnysegédje 24 évig. Amikor elvégeztem az elemi iskolát, arra kértem apámat, hogy adjon be az úgynevezett katonai alreáliskolába. Édesapám viszont azt mondta, hogy nem mehetek katonai iskolába, hanem járjak gimnáziumba, érettségizzek le, és ha az érettségi után is katona akarok

lenni, akkor ám legyen. A nagykanizsai piarista gimnáziumba írtak be a szüleim, és amíg ott tanultam, az idő alatt is állandóan kértem, piszkáltam apámat, sőt mondhatni követeltem, hogy adjon be a katonai iskolába. Hozzá kell tennem, hogy nem voltam valami jó gyerek, és a gimnáziumban sem voltam az éltnulók között. Olyan bizonyítványt vittem haza, amiben nem éppen a legjobb érdemjegyek szerepeltek, és azt mondtam, hogy azért tanulok ilyen rosszul a gimnáziumban, mert katonaiskolába akarok menni, ezzel végül kieroszakoltam apámtól, hogy beírasson katonaiskolába. Ezt akkoriban kérvényezni kellett, és ennek alapján döntöttek arról, hogy felvesznek-e. Másodévbem bekerültem a kőszegi Hunyadi Mátyás Reáliskolai Nevelőintézetbe. A két világháború közötti hadsereg állandó átszervezés alatt volt, hiszen a trianoni békeszerződés diktálta szabályok és feladatok annyira megkötötték a hadsereg vezetésének a kezét, hogy bizony sok úgynevezett rejtett alakulatot kellett megszervezniük. A békeszerződés betartását a Szövetséges Katonai Ellenőrző Bizottság felügyelte. Akkoriban az ország gazdasági helyzete és a bizottság jelenléte nem tette

lehetővé a hadsereg fejlesztését, ezért az ország védelméhez szükséges fegyveres erőt a rejtett alakulatok biztosították. Az alreáliskola elvégzése után Budapesten, a Bocskai István Katonai Főreál Iskolában tanultam, itt csak egy évig voltam, mert az átszervezés miatt Pécssett végeztem el a következő három évet, érettségiztem, és ezután kerültem a Ludovikára.

○ Hogyan lehetett bejutni akkoriban a Ludovika Akadémiára, milyen feltételei, kritériumai voltak ennek?

K. O. A katonai főreáliskolát végzetteket automatikusan felvették a Ludovikára, egyedül egy komoly, megismételt egészségügyi vizsgálaton estünk át. Ezek a katonai reáliskolák azonban nem biztosították azt a létszámot, amit a hadvezetés, illetve a minisztérium betervezett az egyes évfolyamoknál, ezért a civilben érettségizetteknek is lehetett pályázni a Ludovikára. A Ludovika Akadémiára jelentkező civil érettségizetteknek sport- és elméleti vizsgát kellett tenniük, és természetesen egészségügyi alkalmassági vizsgálaton is át kellett esniük. A sportvizsgán atlétikai számokban, illetve úszásban is teljesíteni kellett az előírt követelményeket. Az úszásnál volt olyan felvételiző, aki nem tudott úszni, mert az úszástanulás annak idején nem volt annyira jellemző. Volt olyan eset, amikor a felvételizőknek kiadták az utasítást, hogy ugorjanak a medencébe és ússzák le a meghatározott távot, akkor a felvételiző beugrott a vízbe, kapálózott, és ki kellett menteni, nehogy megfulladjon. De ez a jelentkező a végén még jó pontot is kapott, hiszen annak ellenére, hogy nem tudott úszni, mégis beugrott a vízbe és teljesíteni akarta az úszásban előírt követelményt, ezzel a bátorságát bizonyította. Tehát a lényeg az volt, hogy a felvételiztetők megnézzék azt, hogy testileg és alkatilag mennyire erős a jelentkező.

○ Ha jól tudom, akkor azokat, akiket felvettek a Ludovika Akadémiára, rögtön bedobták a mélyvízbe, hiszen az első évben kihelyezték őket az alakulatokhoz. Erről mit tud mondani?

K. O. A két háború közötti huszonöt év, ahogyan már említettem, állandó átszervezéssel telt. 1923-ig bekerültek a főreáliskolások és a felvételt nyert civilek a Ludovikára, akik három évet végeztek. 1923-ban nem volt avatás, mert négy évre emelték a képzési időt a Ludovika Akadémián. 1931-ben a négy évből az elsőt csapatnál kellett leszolgálni. Éppen úgy, mint amikor egy érettségizett fiatalember bevonult a honvédséghez, és elvégezte a tartalékos tiszti iskolát. Tehát amikor bejutottunk a Ludovikára, és kikerültünk csapathoz az első évben, ugyanúgy végigcsináltuk az újonc kiképzést, annak ellenére, hogy az alaki kiképzést, a honvédségnek az alapértékeit már a főreáliskolában megtanultuk. Tereptan, térképrajzolás, fegyverfogások, lövészet... Ezeket végigcsináltuk, utána tiszt, majd tartalékos tiszti iskola következett. Év végére lettünk karpaszományos őrmesterek, ezt követően kerültünk fel a Ludovika második évfolyamára. Tehát az akadémián eltöltött három év után lettünk hadnagyok, és aztán jött a háború. Mi, akik 1938. augusztus 20-án végeztünk a Ludovikán, voltunk az utolsók, aki a teljes négy évet megcsináltuk. Az utánunk következő évfolyamot 1939. január 15-én avatták fel, tehát ők már csak három és fél évig, az 1939. augusztus 20-án felavatottak pedig három évig tanultak a Ludovikán. Az öcsém pedig, aki 1942-ben végzett itt, már a katonaiskolából egyenesen a Ludovikára került, és három év után lett hadnagy. Az utána következő évfolyamot december 6-án avatták, ők két és fél évet, az 1943-asok és az 1944-esek már csak két évet tanultak a Ludovika Akadémián, míg az 1944 novemberében felavatott tisztek csak másfél évet.

○ Milyen volt az élet a Ludovika Akadémián, hiszen ez az intézmény sokkal több volt egy klasszikus értelemben vett katonatisztképző intézménynél? >>

K. O. Egész nap, sőt azt lehet mondani, hogy a nap huszonegy órájában felügyelet alatt voltunk. Napirend szerint éltünk, be volt osztva, hogy mikor mit kell csinálni, hogy ekkor és ekkor mész a tanterembe és ismételsz. Ez azt jelentette, hogy a Ludovikán minden nap tanulni kellett. Azt is szigorúan megszabták, hogy mikor mehettem ki. A tanárok is mindannyian jól képzett katonák voltak, akik – néhány kivétellel – megjárták a Nagy Háborút. Például az utolsó két ludovikás évemben a századparancsnokom egy tiszt arany vitézségi érmes őrnagy volt, vitéz Sályi Géza, aki ezredesként fejezte be a második világháborút. Amikor egy régi ludovikás tanítványa a háború után találkozott vele, megkérdezte tőle: „Ezredes úr, hogy néz ki?” Ugyanis az ezredes szenesen, piszkosan ment haza a munkahelyéről, mert rakodómunkásként dolgozott a Tüzépnél. Sályi Géza a következőket mondta a volt tanítványának: „Köszönöm szépen, jól vagyok. Igaz, ma egy kicsit fáradt vagyok, mert sok munkánk volt, sokat kellett rakodni. De idefigyelj, mondok én neked valamit! Este, amikor hazamegyek, megmosakodom és a tükörbe nézek, nem kell magamat szemem köpni!” Ilyen tartással rendelkeztek a tanáraink.

○ Milyen volt a társasági élet a Ludovikán?

K. O. A tanáraink mindig hangsúlyt helyeztek arra a szolgálati szabályzatban, de más egyéb tantárgyaknál is, hogyan kell egy tisztnek viselkedni, miként kell a polgári lakossággal vagy magával a legénységgel bánni. Azt nem állítom, hogy egy se volt közöttünk, akinek a magatartását kifogásolni lehetett, de általában, ha valaki valamilyen bűnt elkövetett, tudta, hogy mi a kötelessége. Nekem volt olyan évfolyamtársam, aki egy kicsit bohém volt és szeretett kártyázni. Amikor kikerültünk, egy év múlva hallottam, hogy ez az évfolyamtársam öngyilkos lett. Tudod, mennyiért lett öngyilkos? Mindössze tíz pengőért, ami a fizetésének a huszadrésze volt. Ő kezelte a zászlóalj pénzét, és amikor elvesztett a kártyán, akkor kivett a zászlóalj pénzéből tíz pengőt, hogy majd elsején, amikor pénzt kap, visszateszi a kasz-szába. Azonban az elseje és az ő pénzkivétele között kapott egy ellenőrzést, ahol észrevették, hogy tíz pengő hiányzik. Emiatt lőtte föbe magát.

○ Hogyan tudná megfogalmazni: mit jelentett ludovikásnak lenni?

K. O. Hazaszeretet, bajtársiasság, tisztesség, becsület, minden, ami szép és jó egy ember életében. Ha valaki kijelentett valamit, azt be is tartotta, ez becsületbeli ügy volt. Nem mondom azt, hogy nem csináltunk csínytevéseket, s azt sem, hogy nem fordult elő, hogy elmentünk az ezredtársammal, egy jó barátommal olyan helyre, ahová megtiltották a tisztnek, hogy bemerjenek, például kocsmákba. Igaz, polgári ruhában, civilben mentünk, de végül lebuktunk, mert felismertek, hogy a tábornok fia vagyok. Láttam a jó példákat, és engem is ez alapján

LUDOVIKA KÁVÉZÓ

A Ludovika Kávézó 2012. március 29-én bontott zászlót a Zrínyi Miklós Laktanya és Egyetemi Campuson, ahol a még élő egykori ludovikások és az MH Ludovika Zászlóalj ifjú honvédtisztjelöltjei havonta találkozhatnak egymással, és folytathatnak eszmecsereket az elhangzott előadások kapcsán. A Ludovika Kávézóban a születésnapos ludovikások köszöntése az összejövetelek elmaradhatatlan része. Az egykori ludovikások elhunyt bajtársaikról is megemlékeznek. Az idős bajtársak felelevenítik a háborús élményeiket, elmondják a hadifogságuk történetét, de beszélnek arról is, hogy milyen volt a felvételi a Ludovikán, hogyan élték meg például a csapatgyakorlatokat, a tisztavatást, illetve azt, hogy nem folytathatták a tiszt hivatásukat a második világháború után. Bár sokuknak nehéz sors jutott, az egykori ludovikások közül mindenki megállta a helyét a polgári életben is, aki tudott, főiskolai és egyetemi diplomát szerzett, és a társadalom megbecsült tagja lett. A volt ludovikások a kávézóban elhangzó előadásoknak köszönhetően betekintheznek a modern hadviselésbe, a korszerű hadműveletekbe. A Ludovika Kávézó rendezvényein a hozzátartozókat is szívesen látják, minden hónap negyedik csütörtökjén.

neveltek. Szegény apám pont az avatásom előtt egy hónappal halt meg, sajnos már nem élhette meg azt, hogy a fia hadnagy legyen. Már önmagában adott egyfajta nevelést, tartást, hogy a Ludovikán voltál, ott tanultál, még úgy is, hogy beleszülettem a katonaelébe.

○ A második világháború után milyen hátrányokkal járt az, ha valaki ludovikás volt?

K. O. 1944. október 27-én Ungvárnál estem fogságba mint zászlóaljparancsnok. Ekkor a legénységem azt mondta: „Százados úr, vágja le a csillagjait!” Lehet, hogy voltak, akik levágták, de én erre azt feleltem nekik: „Fiaim, ha az előnyeiket élveztem, akkor vállalom a hátrányait is.” Belém nevelték, hogy nem hagyod el az egységedet és a legénységedet. A tiszt szolgám előkészítette a szökésünket, de én erre nemet mondtam. Nem vettem volna a lelkekre, hogy a szökésem miatt megtizedeljék a legénységemet, mert nincs ott a kapitány. Szóval orosz hadifogságba kerültem, és a szovjet hadbíróóság elítélt 25 évre. Tehát 1950-ig voltam hadifogoly, majd utána gulágos lettem. 1955-ben hoztak haza, és egy évig ültem még itthon a jászberényi börtönben, ahonnan 1956. október 8-án szabadultam. Utána 33 évig voltam a politikai rendőrség megfigyeltje, azaz nem kaphattam vezető beosztást, és még jogosítványt sem szerezhettem autóvezetésből, segédmunkásként kellett dolgoznom. Igaz, végül egy rendőr könnyelmű ígérete miatt sikerült jogosítványt szereznem, és mind a mai napig, 99 évesen is vezetek. ●

34 évfolyam egy napon a Ménesi úton

Csak a szépre emlékeztek

SZÖVEG: SZABÓ TIBOR
FOTÓ: SANKOVICS BOGLÁRKA

Ménesi úti piknik címmel először rendeztek Közigazgatási Öregdiák Találkozót a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Karán. Az esemény programjai között szerepelt egyetemtörténeti kiállítás, nosztalgia épületbejárás, ahol a volt hallgatók újra beülhettek egykori osztálytermükbe, illetve lehetőség nyílt öregdiák évfolyam-találkozó szervezésére, és emlékfotók is készültek. A rendezvényen az igazi piknikhangulatról a KTK hallgatóiból álló zenekar, a The Government Windows akusztikus koncertje gondoskodott.

Prof. Dr. Patyi András, az NKE rektora a következő gondolatokkal köszöntötte a találkozó résztvevőit: „Azt az érzést szeretném most megosztani önökkel, amelynek a középpontjában a tisztelet áll, hiszen megtisztelő, hogy eljöttek egykori iskolájukba azért, hogy meghallgassák volt tanáraikat és felelevenítsék az itteni tanulmányaikhoz fűződő emlékeiket.” Prof. Dr. Kiss György, az NKE KTK dékánja is köszöntötte a volt hallgatókat az első Közigazgatási Öregdiák Találkozón. Elmondta, hogy kellemes élményei vannak a volt hallgatókkal kapcsolatban, akik felkészülten, jó tárgyi tudással, jó alapokkal jöttek tanulni a Ménési útra. Az ünnepélyes megnyitó után Prof. Dr. Máthé Gábor, a KTK Állam- és Közigazgatás-történeti Tanszékének professor emeritusa, Dr. Takács Albert, az Európai és Összehasonlító Közjogi Tanszék tanára és Móger Vince, a kollégium egykori vezetőjének részvételével interaktív kerekasztal-beszélgetésen

idéztek fel emlékeiket az oktatók és a volt hallgatók. Máthé Gábor többek között arról beszélt, hogy az idők folyamán egy ragyogó képzés alakult ki, amely során nagy hangsúlyt fektettek a gyakorlatra. Takács Albert elmondta, hogy 1990. január elseje óta oktat az egyetemen, kisebb-nagyobb megszakításokkal. Hozzáfűzte, hogy megvan annak a sajátos varázsa, hogy élősóban adhatja át a tudást a hallgatóknak, és élethivatásának tartja a tanítást. Móger Vince a kollégium lakóinak csínyeiről, életének emlékezetes megmozdulásairól anekdotázott, felidézve az akkori közösségi élet hangulatát. Bordás Ritától, az NKE Alumni Közösségének koordinátorától megtudtuk, hogy a Közigazgatás-tudományi Kar, a jogelőd intézmények öregdiákjai és az aktív hallgatók körében hirdették meg a találkozót. „A rendezvény nem titkolt célja az volt, hogy az NKE Alumni Közösséget egy kicsit összekovácsoljuk,

felhívjuk a figyelmet arra, hogy itt vagyunk és létezőnk.” A rendezvényre látogatók megtekinthettek egy egyetemtörténeti kiállítást, amely az 1870-es évekig visszamenőleg dolgozza fel a közigazgatás-tudomány történetét egészen napjainkig. A tárlat keretében a Ludovika Campus projekt makettjeit is megnézhatték a találkozó résztvevői, akik egykori tantermeikbe is bemelegíthettek. Arra is volt lehetőség, hogy az egy-egy évfolyamon végzetek évfolyam-találkozókat szervezzenek erre a napra, s ehhez a szervezők tantermeket biztosítottak. „Jó volt látni az egy időben végzett öregdiákok összetartását, az örömeiket, amikor újra találkoztak 10-15 év elteltével” – mondta Bordás Rita. Délután a The Government Windows, a KTK hallgatóiból álló zenekar játszott az érdeklődőknek. Az egyetemi ajándékbolt is kitelepült a rendezvényre, és emlékfotók is készültek a találkozón. Az este záró programja volt a Fapados, ami egy

régi hagyományos zenés rendezvénye a Közigazgatás-tudományi Karnak. A Ménési úti piknik szervezése a Facebookon indult, az ötletgazda Kovács Zsolt volt, aki maga is a KTK egykori hallgatója. Bordás Ritát kereste meg először még májusban. A szervezésében azonban nagy segítség érkezett a KTK dékáni hivatalvezetőjétől, dr. Bana Katalintól, a KTK könyvtárának vezetőjétől, dr. Orosz Ágnestől, az NKE Szolgáltató Kft.-től és a Magyar Honvédség vitéz Szurmay Sándor Budapesti Helyőrségi Dandártól is. Már a Facebookon sok pozitív visszajelzés érkezett, és a rendezvényen megjelentek száma csak megerősítette a szervezőket abban, hogy egy ilyen esemény segíti az alumni közösség építését, erősítését. Az Alumni Program egyik kiemelt célja, hogy összefogja ezt a közösséget, és lehetőséget biztosítson a kapcsolattartásra volt alma materükkel, illetve azon szűkebb közösség

tagjaival, akikkel együtt végezték tanulmányaikat. Végzett hallgatóik mellett Alumni Közösség tagja lehetett az egyetem korábbi és jelenlegi oktatója, kutatója, alkalmazottja, továbbá négy lezárt félévvel rendelkező hallgatója. Az NKE számára fontos a folyamatos kommunikáció az egykori diákokkal, remélve, hogy ez a kapcsolattartás mindkét fél számára gyümölcsöző lesz. Az előkészítés során és a rendezvény alatt is lehetőségük volt az egykori hallgatóknak az alumni közösségbe regisztrálni, akik nagyon örültek ennek a lehetőségnek. Volt olyan, aki elmondta, hogy több mint huszonöt éve végzett, és még nem volt ilyen rendezvény, ahol találkozhattak egymással a volt hallgatók. A szervezők bíznak abban, hogy a jövő évi Ménési úti piknik még nagyobb sikert arat majd, és még több érdeklődő lesz az eseményen. Kovács Zsolt, az intézmény volt hallgatója elmondta, hogy az öregdiákok évek óta gondolkodtak rajta, hogy jó lenne

összehozni a Ménési úton egy alumni találkozót, főleg, hogy a KTK várhatóan a Ludovika Campusra költözik. „Úgy gondoltuk, hogy ez olyan plusz, amellyel sok itt végzett hallgatót meg tudunk szólítani, hogy jöjjön el és töltsön egy felejthetetlen délutánt volt hallgatótársával, barátaival és tanáraival. Nem titkolt célunk az, hogy ezt a találkozót, akár más helyszínen, akár évente vagy kétfévente megismételjük. A lényeg az, hogy legyen egy olyan nap, amely a közigazgatás-tudományi képzésben végzett felsőfokú diplomásoknak a találkozási pontja, és kezdjük el kiépíteni azt a közösséget, amely a mi értékeinket, a mi tudásunkat, látásmódunkat képviseli. 34 évfolyam végzett a Ménési úton, akiknek a nagy része ma is a közigazgatásban dolgozik. Az NKE nyitott volt az eseményre, hiszen anyagilag és emberi erőforrással is hozzájárult, és segítséget adott az esemény megszervezéséhez” – nyilatkozta Kovács Zsolt. ●

Hallgatói emlékek

„Nagyon jónak tartom ezt a találkozót, bár az örömömben annyi öröm is vegyül, és ezért is jöttünk el a volt kollégiumi barátainkkal, hogy ebben a formában utoljára tudunk ezzel a campusszal találkozni. Nagyon sok emlék visszaköszön ezek között a falak között, ahol tanultam. Most valahogy kisebbnek tűnik az épület, mint akkor, amikor elkezdtem itt a tanulmányaimat. A húszas éveim elején minden olyan nagynak és tekintélyesnek tűnt. Már akkor is csodálatosnak éreztük ezt a családiás miliót. Eszembe jutnak vicces élmények a tanulmányaimmal kapcsolatban. Ilyen volt például az, amikor az egyik barátom a nagy előadóban, amelynek egyik részét le lehet választani, az egyik haverjával a legújabb EDDA karaoke kazettát hallgatta hangosan úgy, hogy a walkman fülhallgatóját

rákötötték egy mikrofonra, és elkezdtek énekelni, míg a terem nagyobbik felében Máthé professzor tartott órát. Persze nem tudták, hogy előadás van a terem másik részében. A rendhagyó énekórának azonban hamar vége lett, mert Máthé professzor átment, hogy nagyon jó a zene és jól énekelnek, de most már fejezzék be, mert nem tud így órát tartani. A vizsgák előtti druk, hangulat is előjön most bennem. Természetesen nem az épület a meghatározó, hanem azok az oktatók, akik a hely szellemiségét adják, ezért is éreztük akkor méltóságteljesnek ezt a helyet. Amikor a középiskolai évek után a fővárosba kerültem, úgy érkeztem ide, hogy szeretnék valami tartalmasat csinálni. Egy közösségi dologban gondolkodtam, és ekkor jött az az ötlet, hogy jó lenne egy iskolaújság, és a

barátaimmal alakítottunk egy szerkesztőbizottságot. Így jött létre a Vadaskert című újság. Ez a kiadvány szimbolizálta azt a helyet, ahol tanultunk, ezt a falakkal körülvett, de az itt lakókról, tanulókról gondoskodó közeget, ahol éltünk akkoriban. A Vadaskertben kapott egy oldalt a hallgatói önkormányzat, ők támogatták a lapunkat. A rovatokat közösen találtuk ki a barátaimmal. Három évig jelentünk meg, az utolsó szám 2001-ben, amikor végeztünk. Utána elvégeztem egy újságíró iskolát is, gyakorlatilag a Vadaskert adta meg ehhez a kezdő lökést, tehát ez egy szép emlék marad az életemben.”

DR. NÉMETH BALÁZS, JELENLEG A HONVÉDELMI MINISZTERIUMBAN DOLGOZIK JOGÁSZKÉNT

„Ez egy jó alkalom és fórum arra, hogy ennyiféle korosztály együtt ünnepelhessen, beszélgethessen. Ez valamilyen szinten búcsú is egy korszaktól. Ebből a szempontból is jó kezdeményezésnek tartom ezt az eseményt. Nagyon jó érzés találkozni a rég nem látott ismerősökkel, felidézni az emlékeket, nosztalgizálni egy kicsit. Ezek a régebbi bútorok az aulában, az

előadók... stb., szóval előjönnek az emlékek, a vizsgadruk, de a kollégiumi évekkal kapcsolatban is számos jó emlékem van.”
MIKÓ PETRA, A NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL MUNKATÁRSA

„Én igazából csak két és fél évet jártam ide mesterszakra, illetve fél évet végeztem az alapszakon. Nagyon jó kezdeményezésnek tartom ezt az öregdiák találkozót. Igaz, nekem nem volt olyan régen, amikor ide jártam, hiszen 2010-ben végeztem. Nagyon szerettem itt tanulni. Emlékezetesek voltak Máthé Gábor professzor órái, nála írtam a szakdolgozatomat is. Inspiráló is volt arra nézve, hogy mi az, ami felé érdemes elindulni az életben, mi az, amit érdemes még megtanulni, esetleg képeznie az embernek tovább magát. Közel húsz évet töltöttem a gyakorlatban, más területen szerzett diplomával kezdtem meg a tanulmányaimat. Komoly lehetőséget adott az itt szerzett tapasztalat az elmélet és a gyakorlat összeillesztésére.”
NAGY SÁNDOR, A NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI IGAZGATÓSÁG SZAKIGAZGATÁSI ÜGYINTÉZŐJE

Nándorfehérvár 1456, „Amiért a harang zúg” Hitregék és a valóság

SZÖVEG: VITEK GÁBOR TÖRTÉNÉSZ
ILLUSZTRÁCIÓ: WAGNER SÁNDOR: DUGOVICS TITUSZ ÖNFELÁLDOZÁSA

„Vesperasra való harangozás előtt [...] egy vagy több messze hangzó haranggal, hogy jól hallhatók legyenek, minden egyes nap háromszor harangozzanak.”

(III. Callixtus pápa Cum his superioribus annis kezdetű ima-bullájának részlete)

Az Országgyűlés 58/2011. (VII. 7.) OGY határozatával a nándorfehérvári diadal 555. évfordulója tiszteletére július 22-ét nemzeti emléknapra nyilvánította: „Az Országgyűlés [...] felhívja a Kormányt, az önkormányzatokat, a közoktatási intézményeket és az egyházakat, továbbá felkéri a civil és kulturális szervezeteket, valamint a polgárokat, hogy minden évben, július 22-én közösen, méltó keretek között emlékezzenek meg a nándorfehérvári diadal évfordulójáról. [...] Ez a nap a hazafiságnak, önfeláldozásnak, emberi helytállásnak, az európaiságnak, európai összefogásnak és a kereszténységnek máig élő példaképe. Erre a győzelemre emlékezik azóta minden keresztény templom déli harangszója.” A kormánypárti politikusok által benyújtott javaslatot ellenszavazat nélkül, a socialista képviselők tartózkodása mellett fogadta el a Ház négy esztendővel ezelőtt. De vajon miért is olyan nevezetes diadala ez történetírásunknak, amikor a keresztény hadak sikeresen megoltalmazták Nándorfehérvár várát a török szultán serege ellen? Vajon milyen mítoszok fűződnek eme neves eseményhez? A továbbiakban ezekre a kérdésekre keressük a választ írásunkban. A 14–15. század folyamán rendkívül expanzív külpolitikát folytató és terjeszkedő Oszmán Birodalom élére 1451-ben II. Mehmed szultán személyében becsvágyó és tehetséges uralkodó került. Hadserege a 15. század közepén szervezettségét és harcértékét tekintve a kor európai hadseregei fölött állt. Miután 1439-ben elfoglalta Szerbiát, ez által a magyar királyság közvetlen szomszédságába került, a szultán a határvédelmi rendszerre mért csapással igyekezett korlátozni

a magyarok kedvét Szerbia megsegítésétől. Az egész birodalom teljes seregével fogott Nándorfehérvár ostromához, s noha az ellenség többszörös túlerővel állt fel a zömmel magyar és szerb erőket egyesítő várvédőkkel szemben, azok Hunyadi János vezetésével a vár melletti csatában legyőzték a törököket. A győzelem jelentősége valójában abban rejlett, hogy ehhez mérhető diadalt addig soha nem aratott keresztény sereg a szultáni haderő felett: ezt követően az Oszmán Birodalom európai terjeszkedése közel hét évtizedre megtorpant.

Mint a történelem számos kiemelkedő, híres vagy hírhedt eseményéhez, a nándorfehérvári győzelemhez is számos „mítosz” társul. Antonio Bonfini nyomán ismert: „Emlékeznek egy zászlóval odalopakodó törökre, aki gyorsan küszött fölfelé a legmagasabb toronyra, hogy királyának jelvényét annak a csúcsára kitűzze, és ezzel bátorságot öntsön a többiekbe [...] Nyomban utánaered egy magyar, és mielőtt amaz a nemzeti zászlót ledobná, a torony tetején verekedni kezdenek. És mert a magyar másképp nem tudja megakadályozni, megragadja a törököt, és a legmagasabb csúcsról azzal együtt a mélybe veti magát.” A közismert (s nem véletlen, közkedvelt) legenda ezt az érdemet elsősorban Dugovics Titusz nevéhez köti (noha Bonfini nevet nem említett), aki a nevezetes napon állítólag az egyik tornyon teljesített szolgálatot.

A történet szerint Dugovics Titusz 1456. július 21-én vitte véghez feltételezett hőstettét, amikor a küzdelem tetőpontján egy török harcos felhágott a vár fokára, és arra készült, hogy kitűzze a lófarkas zászlót, amit Dugovics élete feláldozásával akadályozott meg. A magyar vitéz magával rántotta ellenfelét a mélybe, halálával pedig döntő érdemeket szerzett Nándorfehérvár megtartásában, hiszen a zászló látványa lelkesedéssel tölthette volna el az egyre csüggedő ostromlókat. Dugovics halála a 18–19. század fordulójától a hősi önfeláldozás egyik legismertebb példájának számít a magyarság

emlékezetében, a hírneves vitéz azonban valójában csupán több száz évvel az ostrom után „látott napvilágot”. Minden túlzás nélkül állíthatjuk, hogy ezt a történetet szinte minden magyar ember ismeri, Dugovics Titusz históriájának valóságalapjáról azonban sokat elárul, hogy hősünkről a továbbiakban egyre kevesebbet hallhatunk. A kortárs Bonfini – amint azt az imént idéztük – ugyan utalt a hőstettre, ám a hadfi nevét már nem árulta el. Jóllehet beszámolójának hitelességét még az is csorbítja, hogy Jajca 1463. évi ostrománál ugyancsak írt egy harcosról, aki a mélybe rántott egy lófarkas zászlóval felfelé kapaszkodó török janicsárt. Bonfini után a motívum felelevenítésére Magyarországon egészen a 18. század végéig nem került sor, s Dugovics Tituszról egészen a 19. század első harmadáig hallgatnak az írott történeti kútfők és feldolgozások. Dugovics csak azután „lépett” újra a történelem színpadára, amikor Döbrentei Gábor 1824-ben publikálta tanulmányát a Tudományos Gyűjteményben, amelyben látszólag igazolta az ekkor már szélesebb körben ismert legenda valóság alapját. A hős népszerűségét mindazonáltal tovább fokozta, hogy 1859-ben Wagner Sándor nagystílusú olajképen örökítette meg a híres jelenetet.

Dugovics Tituszt tehát az 1820-as évek közepén végtére is sikeresen „felfedezték”, ez azonban nem jelenti azt, hogy a nándorfehérvári hős valaha is létezett volna. A történet

hitelességével kapcsolatban már Rácz György és Engel Pál is kritikát fogalmazott meg az 1990-es évek végén, Szócs Tibornak a Hadtörténelmi Közleményekben megjelent 2009-es dolgozata pedig gyakorlatilag eldöntötte a kérdést. A szerző mindenekelőtt azt kifogásolta, hogy Dugovics Titusz nevét Döbrentei Gábor – imént említett – 1824. évi cikkének megjelenése előtt egyetlen író sem rögzítette írásban. Mindenesetre Dugovics önfeláldozása mégsem nevezhető merőben kitálciónak, hiszen a török katonát mélybe ragadó vitéz alakja valamennyi keresztény védő hősiességét szimbolizálja. Egy másik hasonló „urbánus legenda” a déli harangszó kérdésköre, amely ugye az egész keresztény világot a nándorfehérvári diadalra emlékezteti. Ugyanakkor a pápa valójában már 1456. június 29-én (tehát a győzelmet megelőzően közel egy hónappal!) azt rendelte el, hogy délben harangszó figyelmeztesse a híveket: könyörögjenek Magyarorszáért, egyszóval a déli harangszó nem a nándorfehérvári diadal emlékére szól! A valóságban III. Callixtus pápa Cum his superioribus annis kezdetű bullájában egészen pontosan azt szabályozta, hogy gyakorlatilag minden templomban minden egyes nap háromszor harangozzanak. A harangszó tehát az imaórákhoz kötődött; a nonára (a nap kilencedik órája) délután 3 órakor, a vesperásra (másképp vecsernye, azaz esti imaóra) pedig 6 órakor került sor, tehát nem délben, hanem e két időpont között zúgtak a harangok. A pápa ugyanakkor mégis megbecsülte a diadalt, amelyről augusztus elején értesült: július 22-ét a diadal emlékére az egész kereszténység kötelező ünnepévé nyilvánította. A déli harangszó ezt követően is szokásban maradt a keresztény világban a küzdelem emlékére. Ugyancsak a nándorfehérvári győzelem emlékezetére rendelte el a pápa Urunk színeváltozásának ünnepét augusztus 6-ára. Ezt követően VI. Sándor pápa az 1500-as szentévtben, augusztus 9-én a török veszedelem okán – a déli időre helyezve azt – ismét elrendelte a harangozást.

Összegezve: a déli harangszó az Úrangyala imádkozására naponta délben, szólító harangszó, amelyet első ízben a kölni egyházmegyei zsinat rendelt el 1246-ban az Úr szenvedésének emlékezetére, péntekre. III. Callixtus 1456. június 29-én az egész római katolikus egyházra kiterjesztette a rendelkezést, hogy amint a muszlimokat az imám kiáltása naponta ötször imára hívja, úgy a keresztények is mindenütt imádkozzanak a török feletti győzelemért. Érdekesség, hogy Magyarországon még a két világháború közötti időszakban is élő népszokás volt, hogy az újszülött első szoptatásának időpontja a déli harangszó volt. Mindazonáltal ne feledjük: nagypénteken és nagyszombaton a „harangok Rómába mentek”. A leírtakkal kapcsolatos végkövetkeztetésként mindenesetre bátran állíthatjuk: „A társadalomnak szüksége van olyan fogózkodókra, amelyek segítik azonosulni a múltjával.” ●

20 évvel a délszláv háborúk után

SZÖVEG: SZABÓ TIBOR

A Szerb Köztársasági Hadsereg mintegy 8700 bosnyák férfit és fiút végzett ki a boszniai Srebrenicában 1995 júliusában. A népirtás híre megdöbben- tette a világot, és égetővé vált, hogy az akkor már négy éve tartó fegyveres konfliktust békésen lezárják. A megállapodást közel húsz éve, 1995 decem- berében, az ohioi Daytonban írták alá, és fontos állomás volt az 1991 előtti Jugoszlávia felbomlásának történetében.

Az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Hadtudományi Kutatóműhelye a Magyar Honvédség délszláv háborúk során szerzett tapasztalatairól tartott műhelybeszélgetést a Hungária körúti campus Tudós Kávézójában. A rendezvény elsődleges célja az volt, hogy bemutassák az érdeklődőknek a kutatómű- helyben folyó tudományos munkát, amelynek többek között az a feladata, hogy az 1991 és 1995 közötti délszláv konfliktus időszakát feldolgozza. A műhelybeszélgetésen Dr. Boldizsár Gábor ezredes, az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja elmondta, hogy forrás- és tapasztalatgyűjteményt szeretnének összeállítani, amelyben egyrészt még ismeretlen dokumentumokat gyűjtenek össze, másrészt olyan interjúkat tesznek közzé, amelyek az akkori stratégiai, politikai, harcá- szati vezetőkkel készültek. Boldizsár Gábor hangsúlyozta, hogy a tudományos igényű tanulmány természetesen a klasszikus értelemben vett katonai parancsnoki munkára, illetve vezetési, irányítási témákra összpontosít majd. „A kutatás során első- sorban az 1991 és 1992 közötti időszakra helyezzük a hangsúlyt, amikor már a szovjet csapatok kivonultak hazánk területéről, majd bekövetkezett a délszláv válság. Arra keressük a választ, hogy tudunk-e hatékony válaszokat adni erre a helyzetre abban az időszakban” – jelentette ki az ezredes.

Dr. Németh József Lajos biztonság- és védelempolitikai szakértő, az NKE HHK Híradó Tanszék egyetemi adjunktusa kiemel- te, hogy ez a kutatás nem arról szól, hogy végső igazságokat

mondjanak ki a vizsgált korszakról, hanem arról, hogy ösz- szegyűjtsék a témában a különböző területekről meglévő anyagokat. Sok tanulmány született már a vizsgált időszakról: publikációk, szakdolgozatok, diplomamunkák, PhD-értekezések az NKE-n is, de a más intézményekben hozzáférhető doku- mentumokat is felkutatják majd. Ezek nagy része még feldolgo- zatlan, így ezzel is segíthetik a kutatók munkáját. Az egyetemi adjunktus a daytoni megállapodás hazai vonatkozású előzmé- nyeiről elmondta, hogy Magyarország számára a békekötés kiemelt fontosságú volt, hiszen az közvetve érintette a határon túl élő magyarságot is. Trianon óta a magyarság helyzete örök dilemma, amely a rendszerváltozás időszakában ismét markánsan előtérbe került. Ebben az időszakban az Antall- kormány a határon túli magyarság támogatását és védelmét jelölte meg az egyik legfontosabb prioritásának. Gyakorlatilag ettől a pillanattól kezdve egy állandó, pengeélen való egyensú- lyozásnak lehettünk tanúi, amikor egy időben sok párhuzamos követelménynek kellett megfelelni. A trianoni békediktátum sajnos azt eredményezte, hogy minden, a határon túl élő magyarságot érintő válság esetén számos biztonságpoliti- kai kihívás került előtérbe. A Vajdaságban, a Bánságban és a Bánátban szép számmal élnek magyarok, tehát egy területi és nemzetiségi megosztottság létezik, például a horvátok, illetve a szerbek esetében is. A délszláv válság 1991-es kitörésekor komoly probléma volt, hogy a szembenálló felek – de különösen

Slobodan Milošević szerb államfő – a saját politikai (és katonai) céljaik elérése érdekében mikor vonják be a konfliktusba a nemzetiségeket, így a magyarokat is. Folyamatosan napirenden volt tehát a kérdés, hogy vajon a térségben élő nemzettársaink mikor kerülnek sorra, különösen azt figyelembe véve, hogy a magyarellenesség a háború nélkül is mindig jelen volt. A délszláv háborús összetűzések társadalmi gyökerei korább- ra nyúlnak vissza. Az 1980-as évek közepétől, illetve végétől számos hír érkezett a térség akkoriban szőnyeg alá söpört feszültségeiről. Ma már látjuk, hogy Josip Broz Tito jugoszláv államfő 1980-ban bekövetkezett halálával Jugoszlávia mester- séges egysége halálra volt ítélve, és csak idő kérdése volt, hogy mikor éleződik ki a konfliktus az ott élő nemzetiségek között. A délszláv háborúk történetében először a szlovén „tíznapos” függetlenségi háború zajlott le 1991. június 28. és július 7. között a Szlovén Területvédelmi Erők és a Jugoszláv Néphadsereg között. Ennek a háborús konfliktusnak a Brioni Egyezmény vetett véget. A Jugoszlávia hat köztársaságának függetlenedési törekvései miatt kirobbant, tíz évig tartó háború három részre különíthető el vagy tagolható. Az első szakasz 1991-től 1995-ig, a daytoni békeszerződés aláírásáig tartott. A harcoló felek több béketervet is elutasítottak a háború alatt. A fordulat 1995-ben következett be, ugyanis a szerb erők elvesztették korábbi be- folyásukat a térségben, a horvátok és a bosnyákok pedig békét kötöttek, valamint időközben mind a két hadsereg megerősö- dött. A „Villám” és a „Vihar” elnevezésű hadműveletek során a szerbek elvesztették horvátországi területeiket. Boszniában szintén megváltoztak az erőviszonyok a srebrenicai mészárlás utáni NATO-beavatkozással. (A srebrenicai mészárlás során a Szerb Köztársasági Hadsereg mintegy 8700 bosnyák férfit és fiút végzett ki.) Slobodan Milošević szerb államfő a kudarcok és a gazdasági embargó miatt kényszerhelyzetbe került, moz- gástere teljesen beszűkült. A horvát és a bosnyák delegációval együtt 1995. október 31-én érkezett az ohioi Daytonba. A tárgya- lásokon Richard Holbrooke amerikai diplomata közvetített, aki számos alkalommal járt Boszniában. Végül a három héten át zajló, más nagyhatalmakat is bevonó alkudozás után sikerült megegyezésre bírnia az említett vezetőket. A béketerv szerint Bosznia-Hercegovina határai változatlanok maradtak, az álla- mon belül két ország rész jött létre. A bosnyák–horvát föderáció a területek 51 százalékát, a lakosság harmadát kitevő boszniai szerb állam pedig 49 százalékát kapta. A daytoni békeszerző- dést 1995. december 14-én Slobodan Milošević szerb elnök, Alija Izetbegović, Bosznia-Hercegovina államfője és Franjo Tudjman, Horvátország első államfője hivatalosan is aláírta. Németh József Lajos egyetemi adjunktus szerint a daytoni békeszerződést és annak előzményeit érdemes több szempontból is megvizsgálni. Szerinte ugyanis jól látható, hogy a térségben má- sok voltak az amerikai és az európai elsődleges érdekek. A Balkán

egésze az európaiak számára már hosszú idő óta elsődleges biz- tonsági probléma, hiszen a térségből fakadóan olyan veszélyekkel kell a mai napig szembenézni, mint például a tömeges migráció, a szervezett bűnözés, az ember- és drogkereskedelem okozta problémák. A délszláv háború kitörését részben az is okozhatta, hogy Európa az 1990-es évek elején önmagával volt elfoglalva, és nem igazán figyelte erre a periférián lévő térségre. Az akkor zajló események alapján terjedt el az a mondás, hogy a Balkán „Európa Mexikója”. Az amerikaiaknak döntően egyetlen elsődleges érdekük volt a térségben, mégpedig az, hogy Bosznia-Hercegovinában ne jöhessen létre önálló, fundamentalista alapokon nyugvó iszlám állam. Erre pedig akkoriban komoly esély volt, hiszen számos szabadságharcos és a Közel-Keletről származó anyagi támogatás jelent meg a térségben. Tehát Bosznia volt az a közös metszéspont, ahol az európai és az amerikai elsődleges érdekek egységet ké- pezve jelentek meg a balkáni térségben. A biztonságpolitikai szak-

„A valódi rendszerváltás a magyar haderőben csak a háború lezárása után indult el..”

értő szerint a daytoni békeszerződés egyúttal egy új korszakot indított el, amely a szövetséges együttműködés szempontjából meghatározónak tekinthető. Ugyanis ennek lett az eredménye például az is, hogy Magyarország a NATO tagja lett 1999-ben. Azt is mindenképp hangsúlyozni kell, hogy a valódi rendszer- váltás a magyar haderőben csak a háború lezárása után indult el, hiszen annak kezelése számos haderő-átalakítási folyama- tot „befagyasztott”. „Nem véletlen, hogy a daytoni egyezés egy ka- tonai bázison született meg. Azért folytak itt a tárgyalások, hogy a szereplők ne a médián keresztül üzenessenek egymásnak, hiszen köztudott, hogy a média milyen óriási erőt képvisel. Tehát a day- toni békefolyamat technikai lebonyolítása kapcsán az a lényeges következtetés vonható le, hogy bizonyos módszereket, amelyeket a daytoni megállapodás során alkalmaztak, ma is érdemes lenne elővenni” – fogalmazott Németh József Lajos. Hozzáfűzte, hogy a Hadtudományi Kutatóműhely elsődleges célja, hogy 20 évvel a daytoni megállapodás után feldolgozza azokat a katonai jellegű tapasztalatokat, amelyek az 1991–1995 közötti balkáni háborúk során keletkeztek. Főként a biztonságpolitikai (katonapolitikai), illetve hadászati, hadműveleti és harcászati szinteket értéke- lik majd, illetve a dokumentumgyűjtemény mellett készül egy interjúkötet is. ●

KIÁLLÍTÁS

A magyar törvényhozás ezer éve című állandó kiállítás az Országgyűlési Múzeumban (Budapest, Parlament Látogatóközpont)

Az Országgyűlési Múzeum intézménye nem áll példa nélkül, 1929 és 1949 között működött már az Országházban közgyűjtemény. Az akkori múzeumot a magyar „parlamentarizmus és ezeréves alkotmányosság” történetének megőrzésére és a magyarság évezredes Kárpát-medencei államszervező politikai munkásságának bemutatására hozták létre. Elsősorban a magyar politikát alakító szereplők köré csoportosultak az akkori kiállítótér - 1938-ban már 24 terem várta a látogatókat. Az újjáalakuló múzeum az elődjének tekintett hasonló jellegű közgyűjtemény hagyományait modern szemlélettel viszi tovább. Állandó kiállítása közérthető és élményszerű formában mutatja be a magyar országgyűlések történetét,

valamint a magyar parlamentarizmus gyökereit, annak kialakulását, fejlődését és történetének főbb csomópontjait. Az elmúlt parlamenti ciklus során módosították az országgyűlési törvényt (2014. évi XIV. törvény), amelynek keretei között országos szakmúzeumként életre hívták az Országgyűlési Múzeumot. Ennek különlegessége abban áll, hogy Európában is egyedülállóként jeleníti meg ezer év törvényhozásának történetét. A kiállítás a legmodernebb technika felhasználásával készült, kiemelt figyelmet fordítva az animációkra és filmekre. A magyarországi múzeumok között elsőként használt módszert is alkalmaznak a kiállítótérben, a 3D mapping-et. Legfőbb cél az, hogy interaktív eszközökkel, látogatóbarát múzeumon keresztül kerüljön közelebb a látogató a magyar parlamentarizmus történetéhez.

További információ:
<http://latogatokozpont.parlament.hu/>

FESTIVÁL

29. Mesterségek Ünnepe 2015. augusztus 20–23., Budavári Palota

Idén huszonkilencedik alkalommal költözik a Budai Várba a hazai mesterek és kézművesek színe-java. 2015-ben négy napon át, augusztus 20–23. között a pásztorok élete kerül előtérbe a Mesterségek Ünnepen. A majdnem három évtized alatt sem változott a fő cél, mégpedig hogy jobban megismerhesse mindenki a még élő, ám ritka kézműves hagyományokat, amelyek mögött a régimúlt emberének találékonyasága, ízlése és kitartása is érződik. A Mesterségek Ünnepen a kézműves és a vásárló, a

fellépő művész és a néző együtt éli át a falakon belül lüktető élő hagyomány magával ragadó hangulatát, ízét, illatát, látványát. Idén bepillanthatnak a látogatók egy valódi pásztorhajlékba, kézbe vehetik a hangszereiket, kóstolhatják jellegzetes ételeiket. A pásztoemberek legtöbbje remek kézműves, így a csont- és szarufaragás, a szűr- és subakészítés, a bőrművesség egyaránt jelen lesz a várban. Külföldi kézművesek idén is szép számmal érkeznek a fesztiválra: kiemelt vendég Spanyolország lesz, de Algéria, Szlovénia, Kirgizisztán, Üzbegisztán népművészetével is ismerkedhetnek a látogatók. A Népművészeti Egyesületek Szövetsége által megrendezett Mesterségek Ünnepen remek fellépők színesítik a színpadi repertoárt. Csak néhány név izelítőül: a Kerekes Band, a Muzsikás együttes, Kubinyi Júlia, Lajkó Félix, Szirtes Edina Mókus, Szokolay Dongó Balázs, Bognár Szilvia és Dresch Mihály. További információ:
<http://mestersegekunnepe.hu/>

LUDOVIKA KALANDJÁTÉK

**INTERAKTÍV EMLÉKEZÉS AZ I. VILÁGHÁBORÚ HŐSEIRE
- CSAK KALANDVÁGY ÉS EGY ÉRVÉNYES BKV BÉRLET KELL HOZZÁ! -**

Az egykori ludovikás tiszt külföldön élő leszármazottja a dédapai hagyaték egy darabját véli felfedezni egy budapesti kiállításról szóló internetes tudósítás képei között.

*Vajon mit tartalmaz a rejtélyes táviratban említett láda?
Sikerül-e megfejteni a napló fedelének kódját és nyomára bukkanni a hősök kincseinek?*

Légy szereplője Te is az NKE élő történelmi és várostörténelmi kalandjátékának!

**Hamarosan az
NKE Ajándék- és Jegyzetboltjaiban!**

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
HADTUDOMÁNYI ÉS HONVÉDTISZTKÉPZŐ KAR

TISZTAVATÓ ÜNNEPSÉG

2015. AUGUSZTUS 20. 8.30 ÓRA

BUDAPEST V. KERÜLET · KOSSUTH LAJOS TÉR

